СТРАТЕГИЯ ЗА ВОДЕНО ОТ ОБЩНОСТИТЕ МЕСТНО РАЗВИТИЕ НА МИГ "ПАВЛИКЕНИ И ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ"ЗА ПЕРИОДА 2017 – 2020 ГОДИНА

м. август 2017 г.

Приложение № 3 към чл. 14, ал. 1

1. Описание на МИГ:
(не повече от 3 страници)

1.1. Данни за общини и населени места, които попадат в територията на МИГ:

- списък на общините, обхванати от МИГ;

ЕКАТТЕ	Община
55052	Павликени
57354	Полски Тръмбеш

- списък на населените места, обхванати от МИГ;

Територията на МИГ „Павликени – Полски Тръмбеш“ обхваща 35 населени места, от които 3 града (Павликени, Полски Тръмбеш, Бяла черква) и 32 села.

✓ Община Павликени включва 20 населени места – два града Павликени и Бяла черква и следните села: с. Батак, с. Бутово, с. Вишовград, с. Върбовка, с. Горна Липница,с. Долна Липница, с. Димча,с. Дъскот,с. Караисен, с. Лесичери, с. Михалци, с. Мусина, с. Недан, с. Паскалевец, с. Патреш, с. Росица, с. Сломер, с. Стамболово.

✓ Община Полски Тръмбеш: гр. Полски Тръмбеш и селата с. Вързулица, с. Иванча, с. Каранци, с. Климентово, с. Куцина, с. Масларево, с. Обединение, с. Орловец, с. Павел, с. Петко Каравелово, с. Полски Сеновец, с. Раданово, с. Страхилово, с. Стефан Стамболово

- брой жители на териториите обхванати от МИГ;

Населението в обхванатата територия в МИГ е 34798 души, от които: население в община Павликени - 21 744 души, а в община Полски Тръмбеш – 13 054 души. Населението в градовете е 17204, съответно в гр. Павликени живеят 11 462 жители, в гр. Бяла черква живеят 1727 жители и в гр. Полски Тръмбеш живеят 4 015 жители. Останалата част от населението – 17594 жители е в селата, което представлява 49.4 % от общото население на територията на МИГ. Средната гъстотата на населението в община Павликени е 35,49 души на кв. км., а тази на населението в община Полски Тръмбеш е 30,45 души на кв. км. В двете общини гъстотата на населението (33,41 д/кв. км.) е по-ниска от средните стойности за област Велико Търново (59,23 д/кв. км), за СЦР (58,1 д/кв. км) и за страната (63,73 д/кв. км).

1.2. Карта на територията:

Територията на МИГ „Павликени - Полски Тръмбеш“ обхваща изцяло териториите на две граничещи общини. Територията на МИГ е непрекъсната и хомогенна и съвпада с територията на общините Павликени и Полски Тръмбеш, като се ограничава от техните административни граници. МИГ „Павликени - Полски Тръмбеш“ е разположена в Северен централен район за планиране. Общата територия на МИГ "Павликени - Полски Тръмбеш" възлиза на 1 059,350 кв. км., което е 23,16 % от Великотърновска област. По-голяма по площ е територията на община Павликени (622,690 кв. км.). Районът граничи на север с община Левски (област Плевен), община Свищов (област Велико Търново), община Бяла (област Русе); на изток - с община Стражица, на юг - с общините Горна Оряховица и Велико Търново и на запад - с община

Сухиндол и община Летница (област Ловеч).

В обхвата на МИГ влизат територии, които са посочени в Приложение 1 от Наредба № 22 от 14-ти декември 2015 г. и са идентифицирани като селски район.

2. Описание на процеса на участие на общността в разработване на стратегията:
(не повече от 2 страници)

2.1. Описание на процеса - проведени срещи, семинари, конференции, обучения и обществени обсъждания):

В началото на 2016 година местните общности от територията на общините Павликени и Полски Тръмбеш инициираха активен и дългосрочен процес по създаване на свои собствени подходи за развитие на територията посредством прилагане на подхода Водено от общностите местно развитие (ВОМР). Първата стъпка за това бе създаването на местно публично – частно партньорство между двете общини – Павликени и Полски Тръмбеш, представители на стопанския сектор – „Екзотика“ ЕООД гр. Павликени и „Интеграл ПТ“ ООД гр. Полски Тръмбеш, както и „Регионален фермерски съюз – Павликени“ като представител на нестопанския сектор. Целта на това начинание бе да се подготви кандидатура на територията за кандидатстване по подмярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“ по мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ на ПРСР 2014 – 2020.

МИГ „Павликени – Полски Тръмбеш” е създадена през м. Януари 2017 г. като резултат от

изпълнение на дейности по договор № РД-50-106/17.08.2016 г. по подмярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности", мярка 19 „Водено от общностите местно развитие" от Програма за развитие на селските райони 2014 – 2020 г.

С изпълнение на дейностите по Подмярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности" на Мярка 19 „Водено от общностите местно развитие" от ПРСР 2014-2020 г., започна процеса по активно информиране на местната общност относно прилагането на подхода ВОМР, идентифициране на заинтересованите страни, формиране и учредяване на Местна инициативна група, проучване и анализ на общата територия за прилагане на подхода ВОМР и разработване на Стратегия за водено от общностите местно развитие.

В процеса на създаване на обществена активност на територията на двете общини, бяха проведени и реализирани над 20 информационни и консултационни събития за подготовка на Стратегия за водено общностите местно развитие.

За целта бяха използвани разнообразни форми на информиране, обучение и консултиране на заинтересованите представители на местните общности от населените места в обхвата на МИГ, свързани с популяризиране процеса на разработка на стратегията – информационни срещи, семинари, информационни конференции и обществени обсъждания.

С 3 информационни кампании и две информационни конференции стартира процеса по подготовка на МИГ-територията. По време на информационните срещи, проведени в гр. Павликени, Полски Тръмбеш и село Караисен с участието на общо 69 участника, е предоставена информация за проекта по подмярка 19.1, за подхода ВОМР и за възможностите, които се предоставят за местно развитие, чрез многофондово финансиране, както и обобщена информация за реализираните дейности и напредъка в работата с отделните заинтересовани страни.

За създаване на капацитет на екипа и местните лидери МИГ е реализирал 4 на брой обучения със над 30 участника. Съвместно с външни експерти са реализирани 10 работни събития (информационни срещи – семинар, работни срещи за консултиране на стратегията) за информиране и консултиране подготовката на многофондова стратегия. Работните събития са профилирани по отделни групи от заинтересовани страни и по населени места - представители на селското стопанство (зеленчукопроизводители, пчелари, лозари, винопроизводители, овощари, животновъди и др.), представители на местните микропредприятия (фирми в сферата на търговията, услугите, местните производства, преработвателната промишленост), за нестопанския сектор (сдружения, клубове и НПО с екологична, спортна гражданска насоченост), само за социални организации и институции от двете общини, главно за обсъждане на мерки по ОП „РЧР"; с местната власт (представители на общините Павликени и Полски Тръмбеш) за планиране на мерки в публичния сектор; срещи с представители на малцинства и уязвими групи.

МИГ е реализирал и общи срещи за консултиране подготовката на Стратегията с представители от всяка заинтересована страна, на които са споделени изводите, приоритетите, проблемите, целите на Стратегията и мерките за тяхното постигане, идентифицирани от всяка среща и е разработена обща рамка на Стратегията. По време на срещите за консултиране подготовката на Стратегията са идентифицирани и обсъдени настоящите проблеми и ограничения пред територията на МИГ, както и бъдещите цели и приоритети за местно развитие, обвързани с надграждане на вече постигнатите резултати от изпълнената Стратегия. Обсъдени са и критериите за финансиране на проекти към Стратегията, като според участниците от различните

заинтересовани страни трябва да се осигури предимство на проекти, осигуряващи устойчиви работни места, качествена заетост, създават местни продукти и добавена стойност, разнообразяват неземеделските дейности и водят до подобряване качеството на живот.
За по-широко обществено съгласуване на подготвената многофондова стратегия МИГ „Павликени – Полски Тръмбеш“ е реализирал 3 на брой обществени обсъждания.

2.2. Групи/сектори заинтересовани лица, участвали в разработване на стратегията:

По смисъла на подхода ВОМР "Заинтересована страна" е група лица с общ интерес и възможности, свързани с реализиране на стратегия за ВОМР, включително и като потенциални получатели на финансова помощ и ползватели на резултати от нейното изпълнение. В разработването на настоящата Стратегия взеха участие широк кръг заинтересовани лица, в т.ч. физически и юридически лица, живеещи и работещи на територията на МИГ. Заинтересовани страни и потенциални получатели на финансова помощ и ползватели на резултати от нейното изпълнение са:

- Групата на земеделските производители, вкл. и кооперации;
- Групата на частния бизнес е представена предимно от местни производствени микропредприятия, търговия, услуги и преработвателна/хранително-вкусова промишленост;
- Групата на публичните органи е представена от местната власт – Община Павликени, Община Полски Тръмбеш, различни дирекции, социални институции и организации;
- Групата на нестопанския сектор, работещ в сферата на културно-просветната и информационна дейност;
- Групата на нестопанския сектор, работещ в социалната сфера и уязвимите групи/ малцинствата/хората с увреждания;
- Групата на нестопанския сектор, работещ в екологичната сфера, младежките дейности, спорта и гражданското развитие;
- Групата на хората с увреждания – представена е от организации, работещи с хора с увреждания от територията на двете общини, както и от доставчици на социални услуги;
- Групата на малцинствата на територията на МИГ е представена от формална организация от роми.

Виж Приложение № 1: Описание на процеса на участие на общността в разработване на стратегията

3. Описание на ситуацията в района към момента на кандидатстване:

(не повече от 10 страници)

3.1. Анализ на нуждите и потенциала за развитие на територията:

Воденото от общностите местно развитие (ВОМР) е инструмент за участието на гражданите на местно равнище в разработването на отговори на социалните, екологичните и икономическите предизвикателства, пред които сме изправени днес. ВОМР е подход, който изисква време и усилия, но със сравнително малки финансови инвестиции, може да окаже значително влияние върху живота на хората и да генерира нови идеи и обща отговорност за въвеждането им в практиката.

Обща характеристика:

Районът на МИГ се характеризира с разнообразието си от социално-културни и икономически сектори, които формират общия облик на местната инициативна група.
Територията на МИГ "Павликени - Полски Тръмбеш" се намира във Великотърновска област и

обхваща средната част на Дунавската хълмиста равнина и малка част от Предбалкана. Двете общини са част от Северния централен район на планиране от ниво 2, с много добро географско положение и развита селищна структура, добри климатични условия - подходящи за развитието на земеделие и туризъм, наличие на многобройни природни и антропогенни туристически ресурси, подходящи за развитието на различни форми на туризъм. Населението е балансирано по структура и пол, с преобладаващ среден образователен ценз и изразена тенденция за застаряване. Състоянието на пазара на труда следва общата тенденция към намаляване на заетостта и покачване на безработицата. Ниво на младежка безработица под средната за страната. Сравнително добро възстановяване на местната икономика и минимално покачване на коефициента на заетост. Демографската тенденция на територията на двете общини е свързана със застаряване на населението, което води до нарастващата потребност от грижа за възрастните. Към настоящия момент над 68 % от населението на населените места извън общинските центрове няма достъп до социални услуги, което води до задълбочаване на социалната изолация. В икономиката на МИГ „Павликени - Полски Тръмбеш“ са застъпени основните отрасли от националното стопанство, характеризира се с относителна устойчивост и стабилност през последните години. С основно стопанско значение са преработващата промишленост, търговията, селското и горското стопанство, както и хотелиерството и ресторантьорството. По-добре развита е икономиката на община Павликени, в която са съсредоточени и най-голям брой от предприятията на територията /816/. Основните водещи сектори в икономиката на община Павликени са: „Преработващата промишленост“; „Селско, горско и рибно стопанство“; „Търговия; „Ремонт на автомобили и мотоциклети“ и „Строителство“ (5,24%). По-слабо е развита територията на община Полски Тръмбеш като с водещо значение за нея са „Селско, горско и рибно стопанство“; „Търговия; Ремонт на автомобили и мотоциклети“, „Строителство“ и „Преработваща промишленост“. Промишлеността в областта се характеризира с многоотрасловост и наличие на традиционни производства. Територията на МИГ разполага с благоприятни природо - географски и почвени ресурси създаващи предпоставка за отглеждането на разнообразни земеделски култури, като селското стопанство е основен отрасъл в общинските икономики и е важен източник на доходи.
Ресурсите за развитие на туризъм включват природни, археологически, етноложки, религиозни обекти, исторически забележителности, както и културни институции – музеи, галерии, читалища и културни събития от различно естество, свързани с нематериалната култура, които са част от богатия културен календар на нашата община. Всички те се характеризират със своето разнообразие, автентичност и уникалност.

Идентифицирани нужди:

✓ Необходимост от създаване на благоприятни условия за живот и работа на местното население с цел намаляване на миграцията и обезлюдяването на малките населени места. През последните 10 години съществува негативна тенденция на образователна и икономическа миграция към по-големи населени места и основно към Велико Търново, Плевен и София.

✓ Нужда от комплексни мерки за създаване на благоприятни условия за живот на местното население и стимулиране на положителен естествен прираст. Населението на територията на МИГ от 2000 г. (49 680 жители) до 2015г.(35394 жители) е намаляло с 37 %.

✓ Нужда от качествена интеграция и преодоляване на социалната и икономическа изолация на малцинствените общности на територията на МИГ. Основните малцинства на територията на МИГ са от ромски и турски произход и съставляват над 9 % от населението като основен

проблем са недостатъчно добрите условия за живот, образование и заетост.

✓ Необходимост от изграждане/обновяване на местната туристическа инфраструктура и подобряване на нейната достъпност. В момента туристическата инфраструктура не се използва пълноценно и липсват средства за нейното обновяване/поддържане.

✓ Нужда от обособяване/изграждане на допълнителни обекти и бази за организиране на спорт, туризъм и летен отдих. В момента местата за настаняване, спорт и отдих са недостатъчни и не могат да посрещнат нуждите на туристическия пазар. Ресурсите за туризъм са много повече в сравнение с възможностите, които се оползотворяват.

✓ Необходимост от развитие на туристическа анимация и атракции, вкл. и създаване на продукти с добавена стойност.

✓ Необходимост от създаване и предлагане на условия за упражняване на различни видове спорт. Обектите на спортната инфраструктура са недостатъчни, а част от тях - в незадоволително състояние и е необходимо тяхното обновяване чрез привличане на инвестиции.

✓ Нужди от подобряване на конкурентоспособността на микропредприятията в сферата на търговията, услугите и производството, тъй като в момента при тях се измерва нисък дял на инвестиционните разходи, обновяването на производствата, разширяването на дейностите и разходите за нови технологии и ноу-хау.

✓ Необходимост от диверсификация на отглежданите култури в земеделието и увеличаване на площите за екологично и биологично земеделие. Сред основните култури, отглеждани на територията на МИГ са пшеница, ечемик, зимна маслодайна рапица, царевица и слънчоглед. По-слабо са застъпени зеленчуците и плодовете.

✓ Необходимост от популяризиране и местен бранд на територията на МИГ. Сега територията има недостатъчна популярност и реклама на произвежданите продукти.

✓ Нужда от подобряване на образователна квалификация на работната сила и преодоляване на недостига на квалифицирани кадри за местния бизнес, както и на недостиг на човешки ресурси в туризма.

✓ Потребност от нови инвестиции в земеделски стопанства за повишаване конкурентоспособността на земеделието на територията на МИГ. Почти не са налични действия за насърчаване въвеждането на нови технологии в производството и модернизация на физическия капитал, опазване на компонентите на околната среда и инвестиции в земеделските стопанства, пряко свързани с една или няколко от дейностите по първично селскостопанско производство и съхранение само на собствени земеделски продукти, както и за подготовка на продукцията за продажба.

✓ Нужда от подобряване на цялостната дейност, икономическата ефективност и конкурентоспособността на предприятия от хранително - преработвателната промишленост. В преработвателната промишленост има недостиг на средства и инициатива за по-добро използване на факторите за производство, за въвеждане на нови продукти, процеси и технологии, включително къси вериги на доставка, както и за подобряване на качеството и безопасността на храните и тяхната проследяемост.

✓ Нужда от осигуряване на условия за инвестиции в неземеделски дейности, защото тези дейности са недостатъчно застъпени и недеверсифицирани. Необходими са допълнителни средства за развитие на туризъм, развитие на услуги във всички сектори.

✓ Необходимост от допълнителни средства и инициативи за подобряване на публичната инфраструктура, която е основен фактор за осигуряване на базови услуги на населението в

градовете и в селата и за осигуряване на достъпа до тях. От съществена нужда е инвестирането във физическата среда - обектите и съоръженията за реализиране на услугите в сферата на образованието, здравеопазването и социалните грижи, науката и културата, водоснабдяването и канализацията, енергоснабдяването, телекомуникациите, транспорта, благоустройството, физическата култура, спорта и отдиха.

✓ Нужда от мерки и инвестиции за възстановяване, опазване и популяризиране на културното наследство на територията на МИГ. През последните години се полагат усилия и действия, но направените интервенции в този вид инфраструктура са недостатъчни, а те ще позволят да се запази културната идентичност и традиции в селския район, както и да се повиши качеството на живот на хората, живеещи в тях.

✓ Необходимост от създаване на устойчива заетост на местно ниво за безработни и неактивни лица, които ще получат нов шанс за работа, нови или усъвършенствани професионални знания и умения, придобити на работното място, както и придобиването на професионална квалификация.

✓ Необходимо е да се предприемат мерки за подобряване условията на живот (жилищна и социална среда) в ромските махали, което ще позволи те да отговорят на нуждите на нарасналия брой потребители.

✓ Потребности от въвеждане на нови системи, практики и инструменти за подобряване на организацията и условията на труд, което от своя страна ще подобри качеството на работните места и ще рефлектира положително върху производителността на труда в предприятията.

✓ Осигуряване на възможности за въвеждане на гъвкави форми на заетост ще допринесе за съчетаване на професионалния и личния живот, а така също и до по-дългото оставане в заетостта на по-възрастните хора.

✓ Необходимост от повишаване на достъпа до услуги, които са на достъпна цена, устойчиви и висококачествени, включително здравни и социални услуги от общ интерес, подобряване на достъпа на хора в неравностойно положение до услуги за социално включване в общността

Потенциал за развитие на МИГ-територията:

Потенциалът за развитие е отправна точка за формулираните цели и приоритети в стратегията. Сам по себе си, обаче, базирана само на наличния потенциал, настоящата стратегия не би била ефективна ако не се вземе под внимание човешкият фактор и човешки потенциал.

Територията на двете общини има следните неизползвани пълноценно потенциали:

▪ много добри условия за развитие на хранително - вкусовата промишленост, като се има предвид, че районът е предимно селскостопански.

▪ изключително разнообразие на почвени ресурси, подходящи за отглеждане на различни култури - зърнено-житни култури, едногодишни маслодайни култури, овощни насаждения, лозя, зеленчуци и други.

▪ добри естествени ресурси за развитие на балнеологията, които се намират на териториите на община Полски Тръмбеш. Те са с достатъчен дебит и температура (всички общинска собственост). Водата е полезна за лечение на множество заболявания.

▪ природни ресурси, които благоприятстват развитието на различни форми на алтернативен туризъм като екотуризъм, природен, балнеолечебен, СПА, пешеходен, велосипеден, селски туризъм и т.н.

▪ богатото културно - историческо наследство, най-ценното предимство и фундаментален ресурс за развитие на този културен туризъм. На територията на община Павликени е

разположен единствения по рода си Античен керамичен център, който е архитектурен комплекс с национално значение.

- благоприятни условия за производство на екологично чисти продукти от растениевъдството и животновъдството (млечни продукти, мед и други);
- наличие на подходящи условия за използване на алтернативни енергийни източници (слънчева енергия, вятър);
- разнообразен културен календар на двете общини и богат културен потенциал, което дава възможност за развитие на специализирани туристически дейности. Сред основните културни обекти, съхраняващи и опазващи природното и културно наследство са музеите и читалищата на територията.
- технологичен потенциал за растеж по подготвеност за използване и по използване на ИКТ.
- добри условия за интервенции в сферата на предоставяне на свободен достъп до интернет услуги, чрез читалища и библиотеки, както и модернизиране на информационните технологии в общинските учреждения.
- наличните на територията микро - малки предприятия имат готовност и инициатива за подобряване на производствения си потенциал - модернизация и внедряване на иновации в техническото оборудване на предприятията.
- разработване на потенциалните туристически обекти за отдих, спор, туризъм и атракции.
- дългогодишни традиции в областта на машиностроенето, полиграфията, винарската промишленост, зеленчуко производство, лозарство, овощарство, животновъдството и производство на декоративна растителност.
- повишен интерес и предприемачество в животновъдството и земеделието.
- наличие на общинска културна политика, разработена на широка обществена основа.
- наличие на успешни форми на гражданско участие – Обществен форум, Обществени съвети, НПО, граждански неформални групи, налице са и форми на неформално гражданско образование.
- работещи възможности за информираност, планиране и осъществяване на младежки дейности и висок потенциал на младите хора с успешно реализирани проекти и инициативи.
- потенциал за пазарно ориентиране на местните фирми и земеделски стопанства.
- потенциал за обновяване и разширяване на характерни за района производства, с нови мощности, отговарящи на изискванията на ЕС.
- развитие на териториална идентичност, маркетинг и марки на база на специфичния териториален потенциал и продукти от местен характер. Потенциал за създаване на интегриран туристически продукт на базата на наличните природни и антропогенни ресурси и традиции, и превръщането им в атракции за посетителите, е необходимо условие за превръщането на територията в дестинация за няколко вида туризъм.
- потенциал за увеличаване на разсадниковите площи, в които да се отглежда посадъчен материал за създаването на нови площи .
- потенциал към кооперране на стопанствата между селскостопански производители със същата или производствена специализация, между доставчици на суровини и материали, между изкупвателни организации, сътрудничество с преработвателни предприятия и складови бази.

3.2. Идентифицирани групи от заинтересовани лица на територията на МИГ:

По смисъла на Наредба 22 от 14 декември 2015 година - § 1, т.4 от Допълнителните разпоредби на наредбата „Заинтересована страна“ е група лица с общ интерес и възможности, свързани с реализиране на стратегия за ВОМР, включително и като потенциални получатели на финансова помощ и ползватели на резултати от нейното изпълнение.

Групите заинтересовани лица бяха определени в резултат на осъществени проучвания и анализи на територията на МИГ чрез събиране на информация от налични публични източници и анкетиране на различни представители от местната общност. На състоялите се информационни срещи, събития и конференции и произтеклите от тях неформални индивидуални срещи с участници също подпомогнаха процеса на определяне на заинтересованите лица.

Предвид възможностите, които предоставя Подхода Водено от общностите местно развитие, а именно разработването и прилагането на интегрирани и многосекторни стратегии за местно развитие, бе проучен интереса на заинтересовани страни/лица от следните програми, допустими за прилагане посредством ВОМР – ПРСР 2014 – 2020г., ОП РЧР 2014 – 2020г. и ОП НОИР 2014-2020г..

Идентифицирани групи заинтересовани лица по ПРСР 2014 – 2020 г.:

- Микропредприятия, в т.ч. занаятчии, доставчици на услуги, представители на дребния бизнес от територията на МИГ. (фирми с разнообразни дейности, вкл. и копирни услуги, козметика и фризьорство, пътнически и товарен транспорт, производство на автомобилни авточасти, търговия на дребно – в сферата на бита, хранителни стоки, облекло, фармация и др. хотели и подобни места за настаняване, сглобяване на мебели за бита, изработка на профилни изделия от алуминий и пластмаса за дограма, печатница за малък по обем печатни издания.
- Земеделски производители, вкл. и кооперации, занимаващи се с отглеждане на пшеница, царевица, ечемик и слънчоглед. Възстановява се и зеленчукопроизводство и отглеждането на овощни, маслодайни култури, черупкови, ягодоплодни и други плодове, животновъди – занимаващи се със отглеждане на пчелни семейства и мед, ферма за биволи и ферма за яйца, крави млечни, овце, свине, кози. Тази група има интерес от развитие на конкурентно земеделие и животновъдство, производство на местни продукти с високо качество и създаване на сдружение на производителите със собствено тържище.
- Предприятия за преработка/маркетинг на селскостопански продукти, представени от отрасли, произвеждащи хляб и хлебни продукти, колбаси, консерви, производство на сирене, кашкавал, мляко кисело и прясно, други млечни продукти.
- Стратегията ще окаже принос за развитие на сектора за производство на местни храни, в т.ч. изграждане на къси вериги на доставки като даде приоритет на подобни проекти;
- Публичните органи са представени от местната власт – Община Павликени, Община Полски Тръмбеш, различни дирекции, социални институции и организации.
- Групата на нестопанския сектор, работещ в сферата на културно - просветната и информационна дейност е представена от местните читалища, които са основни средищни центрове в населените места, имат изграден капацитет и общ интерес да реализират проекти в сферата на културното и селското наследство, развитие на занаяти и атракции за туризма и др.
- Групата на нестопанския сектор, работещ в социалната сфера и уязвимите групи/ малцинствата/хората с увреждания е представена от няколко сдружения, които имат опит в работата по социални проекти, предоставянето на социални услуги в общността и дейности в интерес на социално ограничените групи хора.
- Групата на нестопанския сектор, работещ в екологичната сфера, младежките дейности,

спорта и гражданското развитие е представена от сдружения с общ интерес да реализират идеи за осигуряване на условия за спорт и отдих на територията на МИГ, проекти за обществено включване и опазване на природното наследство.

➢ Групата на малцинствата на територията на МИГ е представена от формална организация от роми, живеещи в населени места с многобройно ромско присъствие.

Идентифицирани групи заинтересовани лица по ОП РЧР 2014 – 2020 г.:

➢ Общини – общините Павликени и Полски Тръмбеш, Общински предприятия;

➢ Микро, малки и средни предприятия в качеството им на работодатели със седалище на територията на общините Павликени и Полски Тръмбеш, Неправителствени организации;

➢ Доставчици на социални услуги;

➢ Групата на малцинствата на територията на МИГ е представена от формална организация от роми, живеещи в населени места с многобройно ромско присъствие.

➢ Групата на нестопанския сектор, работещ в социалната сфера и уязвимите групи/малцинствата/хората с увреждания е представена от няколко сдружения, които имат опит в работата по социални проекти, предоставянето на социални услуги в общността и дейности в интерес на социално ограничените групи хора.

Идентифицирани групи заинтересовани лица по ОП НОИР 2014 – 2020г.:

➢ Общини – Павликени и Полски Тръмбеш; Детски градини; Училища.

3.3. Анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите:

ПРИРОДНИ ДАДЕНОСТИ И РЕСУРСИ	
СИЛНИ СТРАНИ	**СЛАБИ СТРАНИ**
Брой фактори: 7	***Брой фактори: 5***
✓ Добре развита селищна структура; ✓ Стратегическо географско положение; ✓ Биоразнообразие, съхранена природа, минерални води, умерен климат, предимно равнинен релеф и културни паметници; ✓ Подходящи почви за отглеждане на различни култури; ✓ Наличие на запаси от инертни материали, - главно пясък и чакъл; ✓ Наличие на минерални извори, подходящи за развитието на балнеолечебен и СПА туризъм; ✓ Територии в Натура 2000.	✓ Слабо количество на падащите валежи; ✓ Недостатъчно използване на наличните природни и териториални ресурси; ✓ Небалансираност при населението на малките населени места и общинските центрове; ✓ Полезните изкопаеми на териториите на общините Павликени и Полски Тръмбеш са незначителни за развитието на добивната промишленост; ✓ Съществуващите реки са недостатъчни за напоителни и поливни дейности.
ВЪЗМОЖНОСТИ	**ЗАПЛАХИ**
Брой фактори: 5	***Брой фактори: 6***
✓ Привличане на туристи с интереси към различни форми на туризъм; ✓ Разработване на съществуващи и нови минерални извори; ✓ Участие в национални и международни	✓ Неблагоприятни промени в климатичните явления; ✓ Ерозийни процеси; ✓ Замърсяващи природата промишлени и селскостопански дейности;

програми с проекти, свързани с опазване и рационално използване на природни ресурси; ✓ По-добро управление на защитените територии; ✓ Използване на транспортните коридори за развитие на складови и логистични дейности.	✓ Пожари и други природни бедствия; ✓ Посегателства върху природните дадености от човешкия фактор; ✓ Поява на рискове от непредвидими природни и обществено-политически събития.
ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ	
СИЛНИ СТРАНИ	**СЛАБИ СТРАНИ**
Брой фактори: 4	***Брой фактори: 5***
✓ Наличие на добре развити промишлени предприятия в гр. Павликени; ✓ Значителен брой предприятия, занимаващи се със селскостопанска дейност, производство и преработка на селскостопански продукти; ✓ Добри туристически ресурси; ✓ Възобновяване на характерни за района производства, с нови мощности.	✓ Голяма част от фирмите осигуряват заетост на 1-2 души персонал; ✓ Силно зависеща от селското стопанство икономика; ✓ Недостатъчно конкурентна продукция на предприятията ✓ Неквалифицирана или неподходящо квалифицирана работна сила за бизнеса; ✓ Трудно обновяване на услугите
ВЪЗМОЖНОСТИ	**ЗАПЛАХИ**
Брой фактори: 7	***Брой фактори: 6***
✓ Подобряване условията за развитие на земеделските дейности в малките населени места; ✓ Развитие на алтернативни и съобразени с местните природни условия форми на земеделие и животновъдство; ✓ Развитие на преработвателни предприятия за земеделски продукти; ✓ Диверсификация на икономиката; ✓ Използване на богатия културен календар за включване в анимация на туристически продукти; ✓ Подобряване на материалната база в туризма и изграждане на нова; ✓ Разнообразяване на туристическия продукт.	✓ Продължаващ ефект на финансовата и икономическа криза; ✓ Климатични промени и свързаните с тях рискове, в т.ч. влошаване параметрите на околната среда; ✓ Силна зависимост на селскостопанския сектор от природни катаклизми и бедствия; ✓ Неблагоприятни за бизнеса политики, закони и процедури; ✓ Нарастване на конкуренцията; ✓ Високи изисквания по отношение стандарти и конкурентоспособност на продуктите и услугите.
СОЦИАЛНА СФЕРА	
СИЛНИ СТРАНИ	**СЛАБИ СТРАНИ**
Брой фактори: 7	***Брой фактори: 7***
✓ Намаляване броя на лицата с ниско образование; ✓ По-ниско ниво на младежка безработица;	✓ Небалансираност на населението на малките населени места и общинските центрове; ✓ Проблемно демографско изменение;

✓ Добре изградена образователна система; ✓ Добре развита социална инфраструктура, адекватна на образователните, здравните, културните и други потребности на населението; ✓ Функциониращи читалища в почти всички населени места, поддържащи и съхраняващи културните традиции, активността и идентичността на местните общности; ✓ Създадени инициативи за включване на младите хора в обществения живот; ✓ Богато културно историческо наследство.	✓ Остаряла материалната база на читалищата; ✓ Недостатъчна и остаряла спортна инфраструктура в част от населените места на територията; ✓ Влошен здравен статус и висок риск от бедност и социално изключване на маргинализираните общности под прага на бедност; ✓ Лоша образователна, здравна и трудова култура на рисковите социални групи; ✓ Миграция сред специализираните кадри и млади хора.
ВЪЗМОЖНОСТИ	**ЗАПЛАХИ**
Брой фактори: 6	***Брой фактори: 6***
✓ Задържане на населението на територията; ✓ Осигуряване условия за увеличаване на заетостта при лицата с по-ниска квалификация и образование в областта на растениевъдството и животновъдството; ✓ Модернизация на образователните системи; ✓ Развитие на професионално образование в посока потребностите на местния бизнес; ✓ Повишаване квалификацията на икономически активните лица, участници на трудовия пазар, както и насърчаване на заетостта при уязвими групи; ✓ Включване на разнообразни нови културни събития с дейността на читалищата, свързани с местната идентичност.	✓ Разрастваща се бежанска криза; ✓ Задълбочаване процесите на застаряване на населението и засилване на миграционните нагласи; ✓ Задълбочаване процесите за ниска раждаемост и увеличаване възрастта за раждане на първо дете от фертилния контингент; ✓ Обезлюдяване на селата; ✓ Демотивация на населението и бизнеса в условията на рецесия и реална криза във финансовия, социалния, икономическия и др. сектори; ✓ Липса на доверие сред обществеността в държавните институции, местната власт и гражданските организации.
ТЕХНИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА И ТЕРИТОРИАЛНО УСТРОЙСТВО	
СИЛНИ СТРАНИ	**СЛАБИ СТРАНИ**
Брой фактори: 3	**Брой фактори: 3**
✓ Добре развита селищна мрежа и осигурена достъпност; ✓ Сравнително добра изграденост на техническата инфраструктура; ✓ Всички селища са водоснабдени, електрифицирани и свързани с национална комуникационна мрежа;	✓ Неефективно улично осветление в селата; ✓ Незадоволително ниво на поддържане на съществуващата инфраструктура/ тротоари, паркове, площади, детски площадки и др. / в селата; ✓ Амортизиран сграден фонд с ниска енергийна ефективност.
ВЪЗМОЖНОСТИ	**ЗАПЛАХИ**
Брой фактори: 3	**Брой фактори: 3**

✓ Внедряване на модерни енергоспестяващи технологии за улично осветление; ✓ Използване на алтернативни енергийни източници; ✓ Подобряване на градската среда за утвърждаване на града като привлекателно място на живот.	✓ Промени в климатичните фактори; ✓ Кражби и повреди по техническата инфраструктура; ✓ Природни бедствия.
ОКОЛНА СРЕДА	
СИЛНИ СТРАНИ	**СЛАБИ СТРАНИ**
Брой фактори: 4	**Брой фактори: 4**
✓ Наличие на защитени територии; ✓ Достатъчно зелени площи; ✓ Наличие на актуална програма за управление на отпадъците; ✓ Местообитания в мрежата Натура 2000.	✓ Относително бедна флора и фауна; ✓ Недостатъчен горски фонд; ✓ Наличие на нерегламентирани сметища; ✓ Амортизирана техника за събиране на отпадъци.
ВЪЗМОЖНОСТИ	**ЗАПЛАХИ**
Брой фактори: 3	**Брой фактори: 3**
✓ Внедряване на съвременни системи и технологии за намаляване обема на отпадъците; ✓ Провеждане на кампании за екологично възпитание; ✓ Развитие на зелена инфраструктура.	✓ Влошаване на климатичните условия; ✓ Промишлени и селскостопански дейности, замърсяващи околната среда; ✓ Влошаване качествата на повърхностни и подземни води.

3.4. Потребности на уязвимите и малцинствени групи, при наличие на такива:

Уязвимостта на целевите групи е техен характерен белег, който свързваме с податливостта им към действието на източниците на риск и неговите последствия.

Основни уязвими групи:

➢ Етнически малцинства на територията на МИГ; Група – деца, живеещи в семейства в неравностойно социално положение; Група – деца с физически и психически увреждания, с емоционални и поведенчески затруднения и деца със специални образователни потребности;

➢ Рискова група - хора с увреждания; Хора, чакащи за настаняване в специализирани институции; Хора, за които възниква спешна нужда от предоставяне на социални услуги;

Потребности:

✓ Разширяване обхвата на социални услуги за деца и семейства от етническите малцинства;

✓ Развитие на устойчиви мобилни социални услуги за населението от цялата територия на общината;

✓ Създаване на мобилен център за обществена подкрепа на деца и семейства в неравностойно положение;

✓ Повишаване статуса на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация;

✓ Мотивиране и стимулиране на хората в риск да се справят с проблемите си;

✓ Включване на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация във всички форми на обществения,

икономическия и културния живот на Общината;
✓ Активизиране на гражданското общество за толерантност и съпричастно към маргинализираните групи;
✓ Осигуряване на достъп до консултации и преглед на деца с увреждания;
✓ Насочване на деца в риск и техните семейства към социални услуги;
✓ Благоустрояване на детски площадки в населени места с население от малцинствени групи, където има училище или детска градина;
✓ Услуги по информиране и консултиране на ромското население за наемане на работа, според образованието и квалификацията им;
✓ Включване на лица от ромски произход в курсове за квалификация и преквалификация;
✓ Създаване на ресурсен център по предприемачество за предоставяне на бизнес консултации и съвети за етнически малцинства, които искат да развиват самостоятелна дейност и самонаемане;
✓ Създаване на социално предприятие за заетост на ромски жени в традиционни дейности;
✓ Популяризиране на ромската култура и традиции / празници, конкурси, фестивали/;
✓ Усъвършенстване и разширяване спектъра на дейностите по предоставяне на социалните услуги на възрастни хора в неравностойно положение;
✓ Информационно обслужване на лицата с увреждания и създаване на предпоставки за успешната им реализация на пазара на труда;
✓ Адаптиране и социализация на места за отдих, обществени и публични сгради и пространства чрез достъпна архитектурна среда;
✓ Необходимо е обновяване и на вътрешната архитектура на обектите, като подходящи санитарни възли, специализирани места за хора с увреждания и т.н.
✓ Осигуряването на специализиран транспорт за децата с увреждания.

4. Цели на стратегията:

(не повече от 10 страници)

4.1. Цели на стратегията и приоритети за развитие на територията:

При определяне на бъдещи цели и приоритети на стратегията за развитие на територията на МИГ "Павликени - Полски Тръмбеш" са взети предвид специфичните характеристики на целевата територия, както и идентифицираните нужди и потребности.

Целеполагането е обвързано с прилагане на Многофондова Стратегия за ВОМР до 2020 година основано на подхода „отдолу - нагоре" и съгласно установените нужди, идентифицирани от анализа на настоящото състояние, SWOT анализа, анализа на тенденциите и процеса на информиране и консултации със заинтересованите страни в района на действие на МИГ и при отчитане измеренията на хоризонталните политики на Европейския съюз.

Стратегическа цел 1:

Повишаване на конкурентоспособността на местната икономика за постигане на интелигентен растеж и развитие на местното производство и услуги.

Стратегическата цел 1 е насочена към развитие и използване на икономическия потенциал на територията, чрез подкрепа на модернизацията на земеделските стопанства, разнообразяване с неземеделски дейности, производство на продукти с висока добавена стойност, подобряване на дейността на преработващите селско стопанска продкуция предприятия. Тази цел адресира и потребностите на територията от разнообразяване на икономическите дейности чрез

мобилизиране на местни ресурси за неземеделски дейности, за подобряване на капацитета на микро предприятията, както и създаване на нови.

Приоритет 1.1.

Развитие на модерни и конкурентоспособни земеделски стопанства и преработващи селскостопанска продукция предприятия.

Приоритет 1.1. е фокусиран в създаване на подходящи условия за развитие на модерни традиционни и екологосъобразни земеделски стопанства чрез технологично обновяване и насърчаване на иновационни дейности. В приоритета е предвидено разширяване на производствения капацитет и въвеждане на иновации в производството, преработката и маркетинга на земеделски продукти, нарастване на продукти с висока добавена стойност. Дейностите по приоритет 1.1 ще бъдат осъществени чрез под-мерки на МИГ „Павликени - Полски Тръмбеш“ - 4.1 и 4.2.

Приоритет 1.2.

Стимулиране на предприемаческите дейности и разнообразяване на бизнеса чрез инвестиции в местния туризъм, занаятчийство и дребно производство.

Фокуса на Приоритет 1.2. е насочен към постигане на диверсификация на местната икономика чрез разнообразяване на бизнеса и услугите, стимулиране на предприемачеството. Дейностите по приоритет 1.2 ще бъдат осъществени чрез под-мерките на ПРСР - 6.4.

Стратегическа цел 2:

Подобряване на средата за живот чрез развитие на инфраструктурата, разгръщане на потенциала на културното и природното наследство и възможностите за туризъм.

Тази цел е насочена към подобряването на местната инфраструктура, поддържане и развитие на урбанизираната среда осигуряването на по-добра, съвременна и качествена образователна, социална среда, както и подобряване на туристическата инфраструктура, валоризация на природното и културното наследство основа за развитие на туристическите услуги.

Приоритет 2.1.

Подпомагане на инвестиции в инфраструктура, насърчаващи икономическото съживяване, социалното и културно развитие на населените места

Приоритетът е насочен към подобряване и изграждане на техническата, социалната и туристическата инфраструктура, необходима за осигуряване на качествена среда за живот. Благоустрояване на средата на живот в населените места е обусловено от необходимостта да се подобри състоянието на уличната мрежа, на публичните пространства, включително публична инфраструктура за отдих и туристическа инфраструктура. Дейностите по приоритета ще бъдат осъществени чрез под-мерки 7.2 и 7.5 на ПРСР.

Приоритет 2.2.

Насърчаване развитието на потенциала на културното и природното наследство и възможностите за туризъм.

Приоритетът е насочен към съживяване и валоризация на културното и природното наследство за повишаване на атрактивността на територията и осигуряване на предпоставки за развитието на туризма. Дейностите по приоритета ще бъдат осъществени чрез Мярка МИГ 01- Мерки, извън обхвата на мерките от Регламент (ЕС) № 1305/2013, но съответстващи на целите на регламента (финансирани от ЕЗФРСР).

Стратегическа цел 3:

Насърчаване на устойчива заетост, подобряване качеството на човешките ресурси и

възможността за социално включване, както и осигуряване на благоприятни условия на труд.
Стратегическата цел е насочена към преодоляване на негативните процеси на територията, свързани високите нива на безработица и ниска заетост, наличието на висок риск от социално изключване на уязвими групи, намален достъп до интегрирани социални и здравни услуги, подобряване на условията на труд и възможността за заетост на най- уязвимите групи на пазара на труда. Целта е насочена също към създаване на условия за подобряване на достъпа до качествено образование в труднодостъпни места. Целта и приоритетите ще се постигнат, чрез реализиране на мерки с публичен ресурс от ОПРЧР и ОПНОИР.

Приоритет 3.1.

Подобряване на достъпа до устойчива заетост, включително и на най- уязвимите групи и повишаване на атрактивността и качеството на работните места

Приоритетът е насочен към подкрепа за осигуряване и насърчаване на субсидирана заетост и обучение на безработни лица над 30 г., осигуряване на безопасни условия на труд и подобряване на работната среда в преработвателните предприятия, както и улесняване на достъпа до заетост и осигуряване на подкрепа за социалното включване на уязвими групи.

Той ще се реализира с мерките: МИГ 02 „Местни инициативи за заетост на територията на общините Павликени и Полски Тръмбеш", МИГ 03 „По-добро здраве и работоспособност на заетите лица в предприятията на територията на общините Павликени и Полски Тръмбеш" и МИГ 05 „Насърчаване на социалното предприемачество за заетост на уязвими групи на пазара на труда".

Приоритет 3.2.

Постигане на социално приобщаване чрез по-добър достъп до интегрирани социални и здравни услуги и подходяща заетост на хората с увреждания и техните семейства.

Приоритетът е фокусиран към подобряване достъпа на хора в неравностойно положение до услуги за социално включване в общността и повишаване равнището на заетост на тези хора и членовете на техните семействата, полагащи грижи за тях. Приоритетът ще се реализира с мярка: МИГ 04 „Социални иновации за активно социално включване".

Приоритет 3.3.

Подобряване на качеството на образование на деца и ученици от маргинализираните групи.

Приоритетът е насочен към осигуряване достъпа до качествено образование на територията на общините Павликени и Полски Тръмбеш на деца и ученици от маргинализираните групи. Ще се реализира с мярка: МИГ 06 „Осигуряване на достъп до качествено образование в малките населени места и в трудно достъпните райони

4.2. Специфични цели:

Стратегията за ВОМР допринася и за постигане на специфичните за всяка програма цели, а именно:

1. По отношение на ЕЗФРСР:

- развитие и стимулиране на предприемачество и устойчив бизнес;
- развитие на практики и модели за добро управление и участие на заинтересованите страни в развитието на територията, като основа за териториално развитие;
- развитие на териториална идентичност, маркетинг и марки на база на специфичния териториален потенциал и продукти от местен характер.

2. За ОПРЧР:

- устойчива и качествена заетост за уязвими групи;
- мобилност на работната сила, както и повишаване квалификацията на населението за по-голямо съответствие на уменията на търсещите работа с нуждите на бизнеса;
- подобряване достъпа до социални услуги на различни групи социално изключени или в риск от социално изключване лица.
- развитие на социални предприятия за създаване на заетост за лица в неравностойно положение на пазара на труда.

3. За ОПНОИР:

- социално - икономическо интегриране на маргинализирани общности;
- подобряване на образователната среда, като се създадат съвременни условия за развитие на потенциала на всяко дете във физическо, интелектуално и личностно отношение, насочени към пълноценна социална интеграция и последваща професионална реализация

Приоритет 1.1.

Развитие на модерни и конкурентоспособни земеделски стопанства и преработващи селскостопанска продукция предприятия.

Специфична цел 1.1.1: Въвеждане на иновации и технологично модернизиране на земеделските стопанства и преработвателните предприятия.

Тази специфична цел е насочена към удовлетворяване потребностите най-вече на земеделските стопанства и преработвателните предприятия от подобряване на конкурентоспособността и повишаване на инвестициите в тях. Тя допринася за осигуряване на подкрепа за модернизация на производствените процеси, развитие на производственият капацитет и повишаване качеството на произвежданите продукти. Целта е в съответствие с изведените нужди и потребности за насърчаване въвеждането на нови технологии в производството и модернизация на физическия капитал, опазване на компонентите на околната среда и инвестиции в земеделските стопанства. Освен това ще допринесе за по-добро използване на факторите за производство, за въвеждане на нови продукти, процеси и технологии, включително къси вериги на доставка, както и за подобряване на качеството и безопасността на храните и тяхната проследяемост в преработвателната промишленост.

Приоритет 1.2.

Стимулиране на предприемаческите дейности и разнообразяване на бизнеса чрез инвестиции в местния туризъм, занаятчийство и дребно производство.

Специфична цел 1.2.1: Насърчаване създаването на местни продукти и услуги и развитие на туризъм на целевата територия на МИГ.

Разнообразяването на бизнеса и нуждата от осигуряване на условия за инвестиции в неземеделски дейности са застъпени в идентифицираните потребности. Специфичната цел е насочена към развитието на услуги във всички сектори, на занаяти и дребно производство, разнообразяване към неземеделски дейности за оползотворяване на наличния туристически потенциал, осигуряващи растеж и устойчива заетост..

Приоритет 2.1.

Подпомагане на инвестиции в инфраструктура, насърчаващи икономическото съживяване, социалното и културно развитие на населените места.

Специфична цел 2.1.1: Подобряване на съществуващата публична инфраструктура, средата за живеене и достъпа до предлаганите публични, социални услуги.

Специфичната цел е насочена към удовлетворяване на идентифицираните потребности за подобряване на публичната инфраструктура, с което ще се подпомогне дейността на местните власти да осигуряват качествени базови услуги на населението и достъпа до тях. Инвестициите във физическата среда и малките по мащаб инфраструктурни обекти ще доведат до подобряване на привлекателността на малките населени места и ще стимулират местното социално- културно развитие. В целта е включено и изграждане и подобряване на туристическа инфраструктура.

Приоритет 2.2.

Насърчаване развитието на потенциала на културното и природното наследство и възможностите за туризъм.

Специфична цел 2.2.1: Развитие на териториална идентичност по отношение на културното и природното наследство и туристическия потенциал.

Специфичната цел е насочена към идентифицираните нужди от инвестиции за възстановяване, опазване и популяризиране на културното наследство на територията на МИГ. Целта ще удовлетвори потребностите за опазване и съхранение на традициите и валоризиране на местната идентичност и на тази база да подпомогне развитието на неусвоения местен туристически потенциал.

Приоритет 3.1.

Подобряване на достъпа до устойчива заетост, включително и на най- уязвимите групи и повишаване на атрактивността и качеството на работните места.

Специфична цел 3.1.1: Осигуряване на условия и стимули на бизнеса да разкриват нови работни места, вкл. и за уязвими групи и да подобряват условията на съществуващите.

Специфичната цел е насочена към удовлетворяване на посочените потребности и нужди в социално-икономическия анализ на целевата територия на МИГ за създаване на устойчива заетост и повишаване качеството на работната сила сред безработните лица над 30 год. чрез осигуряване на заетост, професионални знания и умения, и придобиване на професионална квалификация. Тази цел удовлетворява и още две идентифицирани нужди за осигуряване на достъп на най-уязвимите групи от хора до пазара на труда чрез развитие на социално предприемачество и постигане на социално въздействие от добавената стойност от дейността на социалните предприятия, както и нуждата от подобряване на качеството на работните места чрез осигуряване на добри и безопасни условия на труд.

Приоритет 3.2.

Постигане на социално приобщаване чрез по- добър достъп до интегрирани социални и здравни услуги и подходяща заетост на хората с увреждания и техните семейства.

Специфична цел 3.2.1: Подобряване на достъпа на хора с увреждания, техните семейства, хора над 65 г. в невъзможност за самообслужване и възрастни в риск до услуги за социално включване.

Специфичната цел е насочена към удовлетворяване потребностите на уязвимите групи от целевата територия на МИГ (семейства с деца, вкл. с увреждания; деца в риск; хора с увреждания и техните семейства; възрастни в риск) от иновативни, интегрирани и многосекторни социални, здравни услуги и качествена грижа за преодоляване на социалното изключване и повишаване като цяло качеството на живот, активното приобщаване с оглед насърчаване на равните възможности и активното участие за по-добра пригодност за заетост. Ще бъдат подкрепени дейности към развитие на иновативни и мобилни услуги - отговор на основното предизвикателство за достъп до услуги на населението в малките населени места.

Както и мерки за осигуряване на по-високо качество на живот и пригодност за заетост, като напр. иновативни междусекторни услуги, включващи рехабилитация, трудотерапия, социална услуга в общността и други, според индивидуалните потребности на човека с увреждане.

Приоритет 3.3.

Подобряване на качеството на образование на деца и ученици от маргинализираните групи.

Специфична цел 3.3.1: Осигуряване на достъп до качествено образование на територията на МИГ на деца и ученици от маргинализираните групи.

Специфичната цел е насочена към удовлетворяване потребностите за социално включване на деца и ученици от маргинализираните групи чрез групи чрез подобряване на достъпа им до качествено образование на територията на общините Павликени и Полски Тръмбеш. Ще бъдат подкрепени дейности чрез ОП НОИР, които са свързани с повишаване на обхвата на децата от маргинализирани групи в системата на предучилищното образование, на мотивацията на ученици от маргинализирани групи за включване в системата на професионалното образование, за намаляване на процента на учениците от маргинализирани групи, преждевременно напуснали системата.

4.3. Връзка между стратегията за ВОМР с характеристиките на конкретната територия, разработени въз основа на местните потребности и потенциал, в съответствие с политиките на национално, регионално и местно ниво, включително и с политиките по десегрегация и деинституционализация:

Стратегията е съгласувана със стратегическите цели и приоритети, които са утвърдени и приети на местно, областно, регионално и национално ниво. Разработена изцяло съобразно с основните потребности и потенциал на територията на „МИГ Павлкени - Полски Тръмбеш“. Изводите изведени от социално - икономическия анализ се отнасят към следните направления: развитие на човешките ресурси, вкл. образованието, социални услуги, повишаване на заетостта, подобряване на средата за живеене и благоустрояване на публични пространства. В икономиката фокусът е: развитие на неземеделски дейности с принос към разнообразяване на местната икономика, на жизнено земеделие в съответствие с природни, почвени ресурси, подкрепа на преработката на земеделски продукти, за които територията има доказани конкурентни предимства.

По отношение на направлението „развитие на човешките ресурси“ на територията на „МИГ Павликени - Полски Тръмбеш“ е изведена неблагоприятна демографска тенденция на целевата територия, която включва намаляване на броя на населението, обезлюдяване на населените места, отрицателен естествен и механичен прираст, влошена демографска структура най-вече в малките села. Наблюдава се неблагоприятна образователна структура на населението.. Продължително безработните са с предимно с основно образование и без професионална квалификация.. Всички тези характеристики обосновават необходимостта за поставяне на цели и реализиране на мерки в СВОМР, които да спомогнат за разрешаване на поставените проблеми и нужди. На национално ниво конкретното направление кореспондира с Националната програма за развитие: „България 2020“ и по- конкретно с целта насочена към „Повишаване на жизнения стандарт чрез конкурентоспособно образование и обучение,създаване на условия за качествена заетост и социално включване и гарантиране на достъпно и качествено здравеопазване“.

Адресираните местни потребности съответстват на приоритетите на ПРСР 2014-2020, по-конкретно на: 1А) Стимулиране на иновациите, сътрудничеството и развитието на базата от

знания в селските райони; 2А) Подобряване на икономическите резултати на всички земеделски стопанства и улесняване на преструктурирането и модернизирането на стопанствата, особено с оглед на увеличаването на пазарното участие и ориентация и на разнообразяването в селското стопанство; 6А) Улесняване на разнообразяването, създаването и развитието на малки предприятия, както и разкриването на работни места.

Спрямо Националната стратегия за регионално развитие /НСРР/ на Република България за периода 2012-2022 г. ВОМР кореспондира със стратегическата цел за „социално сближаване и намаляване на регионалните диспропорции в социалната сфера, чрез създаване на условия за развитие на човешкия капитал“ и приоритет 2.1. „Подобряване на достъпа до образователни, здравни, социални и културни услуги и развитие на спортната инфраструктура в районите“. Целите на СВОМР кореспондират и с Национална стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012 - 2020);

Виж Приложение № 2: Съответствие на Стратегията за ВОМР с общинските планове за развитие на Община Павликени, Община Полски Тръмбеш и с Областната стратегия на област Велико Търново за периода 2014-2020 г.

Политиките по десегрегация:

СВОМР определя посоката и рамката на териториалното развитие на база на потребностите на уязвимите и малцинствени групи относно постигане на по- добро качество на живот, реалното социално и икономическо състояние на територията, съобразно с изпълняваните национални, регионални и местни политики по отношение на десегрегация на населението. В изведените цели и приоритети в стратегията е заложена идеята за постигане на координация и допълняемост с политиките по десегрегация. Отчитайки нуждите на уязвимите и малцинствени групи в СВОМР е заложено подобряване на качеството на човешките ресурси, на възможностите за заетост и насърчаване на социалното приобщаване. Освен това се цели социална интеграция на маргинализирани общности, което да доведе до подобряване качеството на живот на и насърчаване на тяхното пълноценно включване в живота на обществото. Целите и мерките в тази област имат пряк принос към политиките по десегрегация залегнали в следните национални стратегически документи: Национална стратегия на Република България за интегриране на ромите / 2012-2020 /; Национална стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2020 г.; Рамкова програма за интегриране на ромите в българското общество / 2010 - 2020/; Стратегия за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система /2013 - 2020/; Национална стратегия за учене през целия живот /2014 – 2020/; Стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства /2015-2020/.

Стратегията е в съответствие с местната и националната социална политика относно деинституционализация на деца и стари хора чрез осъществяване на социални услуги в общността и намаляване на специализираните институции. Включено е изграждане подобряване на социалните услуги, осигуряване на заетост на лица от маргинализираните групи и такива в неравностойно положение, чрез социалното предприемачество и подобряване на качеството публичните услуги – здравеопазване, социални услуги, съобразно конкретните потребности на целевите групи. Стратегията за ВОМР е обвързана с стратегическите документи, които се отнасят към политиките по деинституционализация: Национална стратегия „Визия за деинституционализация на децата в Република България”; Национална стратегия за дългосрочна грижа, Национална концепция за насърчаване на активния живот на възрастните хора в България

(2012 – 2030 г.), Национална стратегия за детето 2008-2018 г.

Приоритети на ЕС за РСР	Съгласуваност в Стратегията за ВОМР	Цели на ПРСР 2014 -2020
Приоритет 2: Увеличаване конкурентоспособността на всички типове земеделие и нарастване жизнеспособността на стопанствата; ***Приоритет 3:*** Насърчаване организацията на хранителната верига и управление на риска в земеделието.	**Цел 1:** Повишаване на конкурентоспособността на местната икономика за постигане на интелигентен растеж и развитие на местното производство и услуги.	**Първа цел**: Оосигуряване на устойчив и балансиран растеж на производството и преработката на селскостопански и горски продукти
Приоритет 5: Насърчаване на ефективността на използване на ресурсите и подкрепа на прехода към нисковъглеродна и устойчива на изменението на климата икономика в секторите земеделие, храни и гори.	Стратегията включва мерки, които адресират целите и приоритетите, поставени от Третия национален план за действие по изменение на климата 2013-2020 г. чрез насърчаване на инвестиции в енергийна ефективност; Подпомагането на биологичното производство отговаря на препоръките на Европейската Комисия за използване на инструментите и възможностите, предлагани от ЕФРЗСР.	**Втората цел:** Осигуряване на устойчиво управление и използване на природните ресурси, предотвратяване и адаптиране към климатичните промени
Приоритет 1: Стимулиране на трансфера на знания и иновациите в областта на селското и горското стопанство и селските райони.	Избраните цели и мерки в Стратегията за ВОМР са насочени към модернизиране и технологично обновление на земеделските стопанства и другите МСП на територията. В стратегията се дава приоритет на проекти, включващи иновации в производството и преработвателната промишленост.	**Първа цел**: Осигуряване на устойчив и балансиран растеж на производството и преработката на селскостопански и горски продукти
Приоритет 6: Подкрепа за социална интеграция, намаляване на бедността и икономическо развитие на селските райони	**Цел 2:** Подобряване на средата за живот чрез развитие на инфраструктурата, разгръщане на потенциала на културното и природното наследство и възможностите за туризъм.	**Третата цел**: Стимулиране на социално –икономическото развитие на селските райони с цел развитие икономическия потенциал, съхраняване на демографския потенциал и принос за социално включване на

		уязвими групи и ромите

4.4. Описание на иновативните характеристики на стратегията

Основните иновационни характеристики на Стратегията са фокусирани върху:

✓ Иновациите в технологиите и практиките в земеделските стопанства. Насърчаване на нови селскостопански практики – съвременни машини и технологии, затваряне на цикъла производство и реализация на продукцията.

✓ Нови подходи при интегриране на уязвимите и маргинализираните групи, вкл.роми.

✓ Прилагане на съвременни средства за съхранение на богатото културно и историческо наследство (прилагане на мярка, извън обхвата на мерките от Регламент (ЕС) № 1305/2013, но съответстващи на целите на регламента (финансирани от ЕЗФРСР) „Опазване, съхранение и валоризация на културното и природното наследство на територията на общините Павликени и Полски Тръмбеш“.

✓ Социална иновация - социално предприемачество, което е нов подход на целевата територия за включване в заетост на уязвими лица вкл. и роми.

По всички предвидени мерки на СВОМР иновациите се насърчават пряко, чрез включване в критериите за оценка по-голяма тежест за проекти, които ще въвеждат поне на една иновация, а именно- иновативни технологии, процеси, услуги, които не са прилагани на територията на МИГ. В обученията в процеса на прилагане на СВОМР ще се включат теми за създаване на иновационен бизнес модел, за развитие на нови маркетингови модели, с подобрен продуктов дизайн.

Като *иновативна характеристика* на Стратегията може да се посочи интеграцията на нуждите на местната общност (включително уязвимите и маргинализираните групи), посредством възможностите предоставени за финансиране на проекти. Стратегията, която е много фондова обединява ресурси на ПРСР, ОПРЧР и ОПНОИР. По този начин се постига ефективно социално приобщаване, социални иновации, нови социални взаимоотношения отговарящи на идентифицираните уязвими групи на територията на МИГ.

Иновациите следва да се оценяват в зависимост от местните условия и по отношение на ефективността им в сравнение със съществуващите методи и решения, прилагани в тази територия: действие, което е иновативно на определено място може вече да е било използвано на друго място.

Прилагането на иновации на селската територия е свързано преди всичко с промяна в начина на мислене, насърчаване на социалното предприемачество и развитие на социалния капитал, като всичко това подкрепено от благоприятстваща среда и интегрирана стратегия може да доведе до по-масовото навлизане на нови технологии и иновации в стопанските отрасли на територията на МИГ.

Основните сфери на дейност, в които се очаква прилагане на иновации на територията на МИГ са:

➢ Възможност за създаване на нов за територията продукт или услуга чрез иновативност на мерките, целите и проектите на заинтересованите страни.

➢ Включване на дейности и мерки, които предоставят възможност за нова за територията форма на използване на природните ресурси и културно - историческото наследство.

➢ Нов метод и начин за решаване на местните проблеми и слабости на територията.

➢ Определяне на критерии за оценка на проектите, свързани с иновативност на проектите.

Допълнителни направления за иновации:

1. Организационно-технически:

✓ Чрез сближаването на всички различни заинтересовани страни от територията на МИГ и чрез създаване на диалог по между им МИГ има огромен потенциал да използва съществуващите ресурси по нов и по-креативен начин.

✓ Създаденото местно партньорство намира нови начини за мобилизиране и използване на съществуващите ресурси и активи на общността;

2. Внедряване на иновации на територията посредством изпълнението на проекти, финансирани от стратегията.

Предвидените за изпълнение мерки, включени в стратегията предполагат внедряването на иновативни продукти на територията като например: Внедряването на къси вериги на доставки посредством изпълнението на проекти, финансирани от стратегията ще изгради и развие връзките между производители и преработватели на хранителни продукти, което също може да се определи като иновативност на стратегията.

3. Иновативен подход при реализиране на настоящата стратегия.

Може да се изрази и в обвързаност на постигнати резултати от изпълнени проекти по различни приложими мерки от стратегията. Така напр. инвестициите в земеделски стопанства и произвежданата/преработена продукция, финансирани по подмерки 4.1 и/или 4.2 може да се реализира в къщи за гости или други обекти, финансирани от подмярка 6.4.1. Така ще се създаде сътрудничество между различните участници и сектори, което е в основата на подхода ВОМР.

4. Прилагането на мерки от различните оперативни програми, в т.ч. ПРСР 2014 – 2020 г., Оперативна програма „НОИР" 2014 – 2020г. и Оперативна програма „РЧР" 2014 – 2020 г.

По този начин може да се определи, че стратегията ще окаже принос и ще се превърне в платформа за социални иновации, чийто мащаб впоследствие може да бъде увеличен и да намери по-широко приложение чрез обмен, сътрудничество и създаване на контакти.

5. Иновативен подход към маргинализираните общности от територията на МИГ.

Уязвимите групи от населението ще бъдат привлечени към прилагане на подхода ВОМР посредством интегриран подход. Интегрираният подход се изразява в насърчаването на проекти, подпомагащи активното участие на уязвими групи от населението при наемане на работа, осигуряване на условия за достъп на лица в неравностойно положение до обекти, финансирани от настоящата стратегия.

6. Синергичен ефект на дейностите по приложимите мерки от Стратегията:

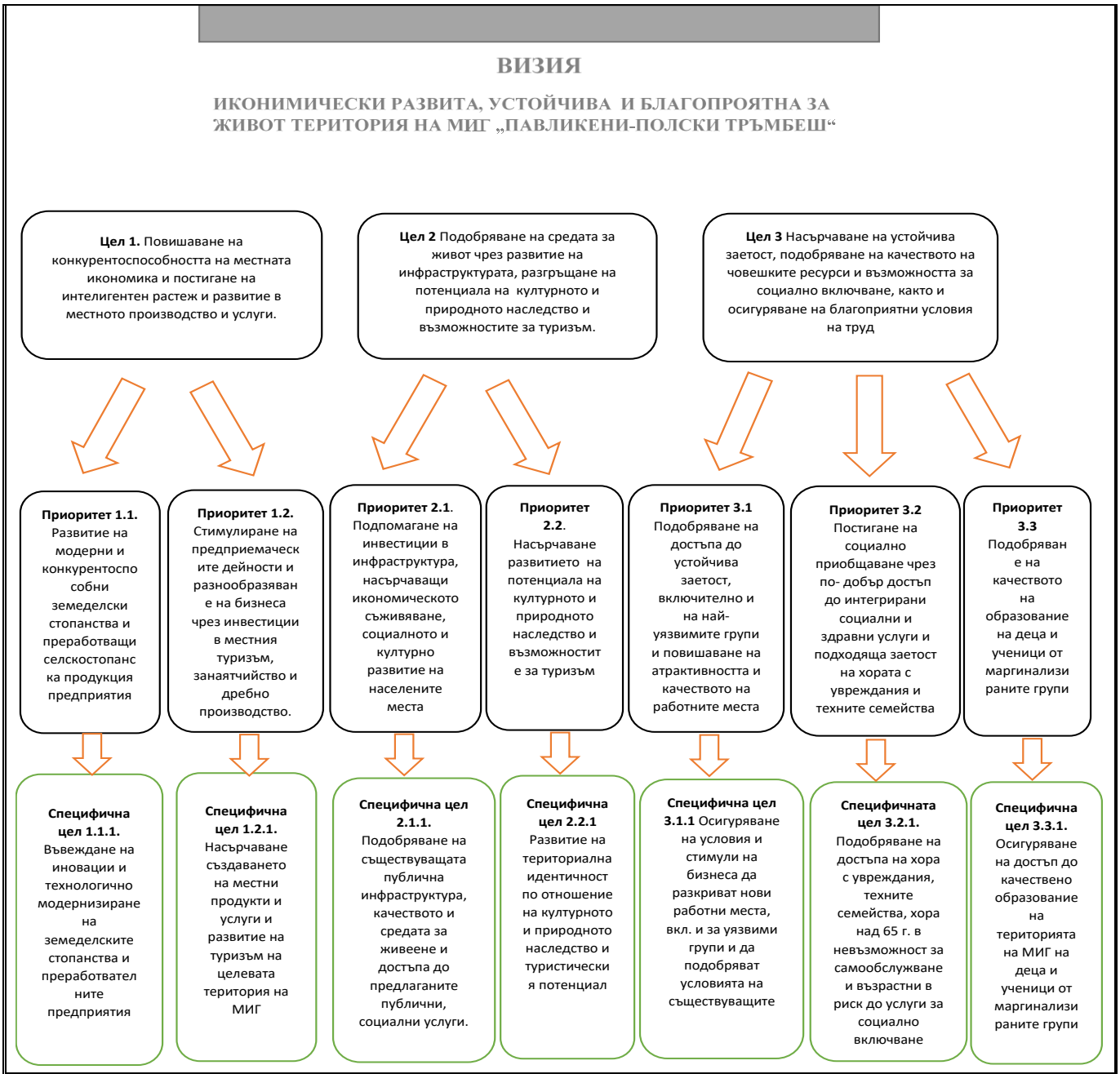
Обвързаносттта на дейностите е една от ключовите характеристики на подхода ВОМР. Иновативният подход в този случай се изразява в това, че реализирането на една дейност ще окаже положителен ефект върху други дейности. По този начин се засилва положителното въздействие от реализирането на дейностите в обхванатите от МИГ територии и извън тях. Така например инвестициите в земеделски стопанства, финансирани по мярки 4.1 ще подпомогнат осигуряването на местни суровини за хранително-преработвателните предприятия, които функционират на територията на МИГ и които ще бъдат финансирани по мярка 4.2. Като резултат от прилагането на тези две мерки ще е затваряне цикъла на производство и реализация на пазара на местни продукти и създаване на къси вериги за доставки. От друга гледна точка произведените местни продукти могат да се реализират в къщи за гости, хотели или други туристически обекти, финансирани по мярка 6.4.1. с цел разнообразяване на предлаганите туристически услуги и реклама на произвежданите местни продукти.

7. Осигуряване на социални иновации чрез подкрепа на местния бизнес.

Под-мярка 6.4.1., финансирана от ПРСР 2014 – 2020 г. предвижда инвестиции за развитие на услуги в няколко сектора - например: грижи за деца, възрастни хора, хора с увреждания, здравни услуги и др. По този начин е обоснована социалната насоченост посредством осигуряването на инвестиции в стопански обекти – микропредприятия от територията на МИГ. До момента на територията на МИГ не е прилагана подобна мярка, затова може да се определи, че този вид инвестиции са иновативни за района.

4.5. Йерархията на целите - включително цели за крайните продукти или резултатите:

Визията за развитие на територията на „МИГ Павликени - Полски Тръмбеш“ е формулирана чрез стратегическите цели на ВОМР, които от своя страна се декомпозират в приоритети и специфични цели. Изпълнението на стратегическите цели се определя от дейностите в приоритетните области. Резултатът, който във всяка приоритетна област трябва да бъде постигнат е зададен от специфичните цели в стратегията, реализиран от осъществяването на конкретни мерки и проекти.

5. Описание на мерките:

(не повече от 4 страници за всяка мярка)

Мерки и дейности за всеки един от фондовете поотделно:

❖ Разграничението с Оперативна програма „Региони в растеж” е по секторен и териториален признак. Мярка 7 от ПРСР ще се прилага на територията на 232 общини в селските райони, с изключение на дейности допустими за подпомагане по ОПРР в населените места, които са определени като допустими за подпомагане по ОПРР.

ОПРР съобразно изведените приоритети в Националната здравната стратегия на България за периода 2014 - 2020 г. ще финансира мерки за подобряване на системата на спешната медицинска помощ, включително и инфраструктурни мерки и доставка на оборудване за центрове за спешна медицинска помощ и техните филиали, спешни отделения, като и спешни отделения, като част от спешни болнични комплекси на територията на цялата страна

включително и в селските райони. ПРСР няма да финансира подобни дейности.
ОПРР ще подкрепя обекти на образователната инфраструктура от регионално и национално значение на цялата територия на страната и по-конкретно професионални, специални, помощни, спортни училища, училища по изкуство и култура, както и висши училища, приоритизирани от МОН.
ПРСР ще финансира общинска образователна инфраструктура с местно значение в селските райони. В допълнение ОПРР ще финансира инфраструктурни мерки за опазване, популяризиране и развитие на културното наследство на територията на цялата страна чрез подкрепа за културни обекти от национално и световно значение. ПРСР няма да подпомага дейности свързани с опазването, популяризирането и развитието на културното наследство от национално и световно значение.
По ОПРР ще се финансират инфраструктурни мерки за деинституционализация на социалните услуги за деца и възрастни хора.
По мярка 7 няма да се финансира социална инфраструктура свързана с деинституционализация на деца и възрастни хора.

- Разграничението на мярка 7 с Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност" (ОПИК) е на териториален признак, бенефициент и дейност. ОПИК ще предоставя подкрепа в полза на МСП чрез институционална подкрепа за създаване и функциониране на организации за управление на туристическите райони и няма да подкрепя туристическа инфраструктура в обхвата на ПРСР.
- Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси" (ОПРЧР) осигурява допълващо финансиране със средства от ЕСФ на „меки мерки" за финансиране на дейности в социална инфраструктура по мярка 7 от ПРСР. В тези случаи по ОПРЧР ще се финансира предоставянето на услуги в обновената социална инфраструктура.
- По Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж" (ОПНОИР) няма да се финансира образователна инфраструктура с местно значение в селските райони, а ще финансира оборудване, пряко свързано с провеждане на обучителните дейности по проектите в нейния обхват. По мярка 7 няма да се финансират оборудването, подпомагано по ОПНОИР и ще се извършва проверка за двойно финансиране. По ПРСР няма да се финансира и инвестиции за създаване на ИКТ в образователна инфраструктура.

<u>Общи условия по мерките от стратегията за ВОМР от ПРСР (ЕЗФРСР):</u>

За мярка от стратегия за ВОМР, включена в ПРСР 2014-2020 г., се прилагат условията за държавна помощ за съответната мярка в ПРСР 2014-2020 г. За мярка от стратегия за ВОМР, финансирана изцяло или частично от ЕЗФРСР, която не е включена в ПРСР 2014-2020г., се прилагат правилата за държавна помощ, определени в Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis (ОВ, L 352/1 от 24 декември 2013 г.). При изпълнение на проект, финансиран изцяло или частично от ЕЗФРСР, включващ само нестопански дейности и изпълняван от лице, регистрирано по реда на Закона за юридическите лица с нестопанска цел или по Закона за народните читалища, не се прилагат чл. 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз.
За проектите, финансирани от ЕЗФРСР, МИГ ще определи в процедурата си дали кандидатът за получаване на финансова помощ само да декларира изпълнението на изискванията т. 1-18 от раздел „Допустими кандидати" към момента на кандидатстване с декларация по приложение № 1 или да представи документи, доказващи това.

Допустими разходи по мерките:

1. Инвестиционни разходи по чл. 45 от Регламент (ЕС) № 1305/2013;
2. Други допустими разходи, свързани с изпълнението на операции по Регламент (ЕС) № 1305/2013 и приоритетите на стратегията за ВОМР;
3. Определени в Постановление № 189 на Министерския съвет от 2016г. за определяне на национални правила за допустимост на разходите по програмите, съфинансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове, за програмен период 2014-2020г. (обн., ДВ, бр.61 от 2016г.), наричано по-нататък „ПМС № 189“.
Разходите за изпълнение на проекти, финансирани от ЕЗФРСР, се възстановяват до 31.12.2023 г.
За да отговарят на условията за помощ от ЕЗФРСР инвестиционните операции се предхождат от преценка относно необходимостта от оценка на очакваното въздействие върху околната среда и когато е необходимо от оценка на очакваното въздействие върху околната среда.

Недопустими разходи по мерките:

От стратегията за ВОМР не са допустими за финансиране от ЕЗФРСР и разходи:
1. За лихви по дългове;
2. За закупуването на незастроени и застроени земи на пазарна стойност над 10 на сто от общите допустими разходи за съответната операция;
3. За данък върху добавената стойност освен невъзстановимия;
4. За обикновена подмяна и поддръжка;
5. За лихви и комисиони, печалба на лизинговата компания, разходи по лихви за рефинансиране, оперативни и застрахователни разходи по лизингов договор;
6. За лизинг освен финансов лизинг, при който получателят на помощта става собственик на съответния актив не по-късно от датата на подаване на заявка за междинно или окончателно плащане за същия актив;
7. За режийни разходи;
8. За застраховки;
9. За закупуване на оборудване втора употреба;
10. Извършени преди 1 януари 2014 г.;
11. За принос в натура;
12. За инвестиции в селското стопанство - закупуване на права за производство и плащане, закупуване на животни, закупуване на едногодишни растения и тяхното засаждане;
13. За инвестиция, за която е установено, че ще оказва отрицателно въздействие върху околната среда;
14. Извършени преди подаването на заявлението за предоставяне на финансова помощ, независимо дали всички свързани плащания са извършени, с изключение на разходите за предпроектни проучвания, такси, възнаграждение на архитекти, инженери и консултантски услуги, извършени след 1 януари 2014 г.;
15. За строително-монтажни работи и за създаване на трайни насаждения, извършени преди посещение на място от МИГ;
16. Надвишаващи определените по реда на чл. 41 от ПМС № 189 референтните разходи;
17. Определени в мерките от ПРСР 2014 - 2020 г., извън посочените в т. 1 - 15.
Няма да се предоставя финансова помощ за закупуване на превозно средство по проект, финансиран изцяло или частично от ЕЗФРСР. Изключение от това правило се прави по отношение на специализирани транспортни, включително превозни средства за целите на инвестицията, когато са допустими за финансиране съгласно наредбите по прилагане на съответните мерки/подмерки на ПРСР 2014 – 2020 г.

Няма да се предоставя финансова помощ за изграждане и обновяване на места за настаняване с повече от 20 помещения за настаняване и стойност на финансовата помощ над 50 000 лева с включен ДДС по проект, финансиран изцяло или частично от ЕЗФРСР.
При промяна в установените условия за прилагане на дадена мярка в ПРСР, тези променени условия автоматично се прилагат и за мерките в Стратегията за ВОМР на МИГ.
От стратегиите за ВОМР са недопустими за финансиране разходи, определени в Постановление № 119 от 2014 г. на Министерския съвет за приемане на национални правила за допустимост на разходите по оперативните програми, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд на Европейския съюз и от Европейския фонд за морско дело и рибарство, за финансовата рамка 2014 - 2020 г. и в насоките на съответните УО по отношение на разходите, финансирани от ОПОС 2014 - 2020 г., ОПРЧР, ОПИК, ОПНОИР и ПМДР за съответните операции/мерки, избрани в стратегията за ВОМР.
Информация за връзка на мерките от Стратегията за местно развитие с политиките за опазване на околната среда и водите:
Към момента на разработване на Стратегията, не се предвиждат конкретни инвестиционни предложения, които попадат в Приложение 1 или 2 на Закона за опазване на околната среда.
На територията на прилагане на Стратегията за местно развитие към момента не са идентифицирани други инвестиционни предложения, върху които прилагането на Стратегията може да окаже въздействие. Тя не влиза в противоречие с другите инвестиционни предложения и програми на територията на общините Павликени и Полски Тръмбеш.
Стратегията за местно развитие на МИГ е съобразена с изискванията на ПРСР и ОП "РЧР" за които вече са проведени екологични оценки.
Със средства по мерките от Стратегията за ВОМР се финансират проекти на бенефициенти, които:
1. Нямат изискуеми и ликвидни задължения към Държавен фонд „Земеделие";
2. Нямат изискуеми публични задължения към държавата;
3. Не са в открито производство за обявяване в несъстоятелност или не са обявени в несъстоятелност;
4. Не са в производство по ликвидация.
Не се предоставя финансова помощ в случай, че представляващият кандидата/ползвателя на помощта едноличен търговец, търговско дружество или юридическо лице и член/ове на управителния им орган, както и временно изпълняващ такава длъжност, включително прокурист или търговски пълномощник, както и лицата с правомощия за вземане на решения или контрол по отношение на кандидата/ползвателя на помощта, попадат в някоя от категориите, определени в чл. 106, параграф 1, чл. 107, параграф 1 и чл. 109, параграф 2, буква "а" от Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза и за отмяна на Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 на Съвета (ОВ L, бр. 298 от 26 октомври 2012 г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012".
Не се предоставя финансова помощ на кандидати/ползватели на помощта:
1. при които представляващият кандидата/ползвателя на помощта едноличен търговец, търговско дружество или юридическо лице и член/членове на управителния им орган, както и временно изпълняващ такава длъжност, включително прокурист или търговски пълномощник, е свързано лице по смисъла на § 1, т. 1 от допълнителните разпоредби на Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси с лице, заемащо публична длъжност в

Управляващия орган или Разплащателната агенция (РА), което е участвало при одобряването на заявлението за подпомагане;
2. които попадат в случаите по чл. 21 или 22 от Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси (5) Изпълнението на изискванията по ал. 3 и 4 се доказва от кандидата/ползвателя на помощта и от лицата, участващи в юридическото лице, за колективни инвестиции със:
1. декларация към момента на кандидатстване;
2. официални документи, издадени от съответните компетентни органи, за обстоятелствата, за които такива документи се издават, и с декларация за всички останали обстоятелства, включително и за обстоятелствата по чл. 23 от Закона за търговския регистър.
Не се предоставя финансова помощ на кандидати/ползватели на помощ, които са включени в Централната база данни на отстраняванията по чл. 108 от Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012.
Не се дава предимство, а даденото предимство се отнема, когато бъде установено, че кандидат за подпомагане или негови членове са създали изкуствено условията след 1 януари 2014 г., необходими за получаване на това предимство, в противоречие с целите на европейското право и българското законодателство в областта на селското стопанство.
Финансовата помощ не се предоставя на кандидати/ползватели на помощта, които не са независими предприятия по смисъла на чл. 4, ал. 2 от Закона за малките и средните предприятия и за които се установи, че са учредени или преобразувани след 1 януари 2014 г. с цел получаване на предимство в противоречие с целта на подмярката по ПРСР 2014 - 2020 г., включително с цел получаване на финансова помощ в размер, надвишаващ посочените по тази наредба максимални размери.
По проектните предложения, които ще бъдат приемани от МИГ по мерките от Стратегията за местно развитие, може да се изисква ОВОС/ЕО и оценка на съвместимостта. ОВОС се извършва задължително на инвестиционни предложения за строителство, дейности и технологии съгласно приложения № 1 на ЗООС, както и за техните изменения или разширения, при чието осъществяване са възможни значителни въздействия върху околната среда. Необходимостта от извършване на ОВОС се преценява от компетентните органи за инвестиционните предложения за ново строителство, дейности и технологии съгласно приложения № 2 на ЗООС, както и за всяко тяхно разширение или изменение, ако се очаква то да доведе до значително отрицателно въздействие върху околната среда. За тези проекти ще се изисква представяне на становище/решение за одобряване/съгласуване от компетентните органи по околна среда.
Не се подпомагат кандидати/ползватели на помощта, при наличие на някое от обстоятелствата за отстраняване, когато:
1. Са обявени в несъстоятелност или са в производство по несъстоятелност, или са в процедура по ликвидация, или са сключили извънсъдебно споразумение с кредиторите си по смисъла на чл. 740 от Търговския закон, или са преустановили дейността си;
2. Имат задължения по смисъла на чл. 162, ал. 2, т. 1 от Данъчно - осигурителния процесуален кодекс към държавата и/или към община за данъци и/или задължителни вноски за социалното осигуряване, освен ако е допуснато разсрочване, отсрочване или обезпечение на задълженията. Видът и размерът на задълженията следва да са установени с влязъл в сила акт на компетентен орган;
3. Са лишени от правото да упражняват определена професия или дейност, установено с влязъл в сила акт на компетентните органи, съгласно законодателството на държавата, в която е извършено нарушението;

4. Чрез измама или по небрежност са предоставили невярна информация, необходима за удостоверяване на липсата на основания за отказ за финансиране, критериите за подбор или изпълнението на договор, установени с влязъл в сила акт на компетентните органи, съгласно законодателството на държавата, в която е извършено нарушението;
5. Са сключили споразумение с други лица с цел нарушаване на конкуренцията, когато нарушението е установено с влязъл в сила акт на компетентните органи, съгласно законодателството на държавата, в която е извършено нарушението;
6. Са нарушили правата на интелектуалната собственост, когато нарушението е установено с влязъл в сила акт на компетентните органи, съгласно законодателството на държавата, в която е извършено нарушението;
7. Са опитали, когато нарушението е установено с влязъл в сила акт на компетентните органи, съгласно законодателството на държавата, в която е извършено нарушението:
а) да повлияят на лицата с правомощия за вземане на решения или контрол от Държавен фонд „Земеделие" – Разплащателна агенция (ДФЗ - РА) и/или Управляващия орган на ПРСР 2014 – 2020 г. (УО), свързано с одобрението за получаване на финансова помощ;
б) да получи информация от лицата с правомощия за вземане на решения или контрол от ДФЗ - РА и/или УО, която може да му даде неоснователно предимство свързано с одобрението за получаване на финансова помощ;
8. Е установено, че са виновни за неизпълнението на договор за предоставяне на финансова помощ от Европейските структурни и инвестиционни фондове, договор за обществена поръчка, на договор за концесия за строителство или за услуга, довело до предсрочното им прекратяване, изплащане на обезщетения или други подобни санкции, което е било разкрито или е нарушил чл. 118, 128, 245, 301, 302, 303, 304 или 305 от Кодекса на труда;
9. Са констатирани при проверки, одити или разследвания, проведени от разпоредители с бюджет, Европейската служба за борба с измамите или Европейската сметна палата значителни недостатъци при спазването на основните задължения по изпълнение на договор за предоставяне на финансова помощ от Европейските структурни и инвестиционни фондове, договор за обществена поръчка, на договор за концесия за строителство или за услуга, което е довело до предсрочното им прекратяване, изплащане на обезщетения или други подобни санкции;
10. Са извършили нередност, която е установено с влязъл в сила акт на компетентните органи, съгласно законодателството на държавата, в която е извършена нередността.

<u>Общи условия по мерките от стратегията за ВОМР от ОП РЧР (ЕСФ)</u>

Мерките, планирани в стратегията за местно развитие, попадат в обхвата на инвестиционните приоритети на приоритетни оси 1 и 2 на ОПРЧР 2014 – 2020. Всяка от мерките трябва има ясен принос към една или няколко от специфичните цели на един или няколко инвестиционни приоритета. Индикаторите на ОП РЧР по мерките се определят спрямо посочените специфичните цели. Задължително е включването на поне по един индикатор за изпълнение и един индикатор за резултат по всяка от избраните специфични цели от ОП РЧР.

Кандидатите по мерките, финансирани от ОП РЧР трябва да отговарят на следните задължителни критерии:

✓ Да отговаря на изискванията за предоставяне на минимални помощи, в съответствие с приложимото законодателство – Регламент 1407/2013;

✓ Да разполага с финансов капацитет, който се оценява по предоставена от УО на ОП РЧР методика за оценка на финансовия капацитет;

✓ Когато кандидатът е община и тя кандидатства с партньор/и или партньор по проекта е община, с проектното предложение тя трябва да представи Решение на Общинския съвет за подаване на проектно предложение по конкретната процедура и решение на Общинския съвет за одобряване на споразумение за общинско сътрудничество с партньора за кандидатстването по проекта, съгласно чл. 59 и сл. от ЗМСМА.

Допустими разходи за мерки, финансирани от ОП РЧР:

Те се определят на база изискванията на глава 5, раздел I от ЗУСЕСИФ и и ПМС № 189/28.07.2016г. за приемане на национални правила за допустимост на разходите по оперативните програми, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд на Европейския съюз и от Европейския фонд за морско дело и рибарство, разпоредбите на Регламент № 1303/2013, Регламент № 1304/2013, Регламент № 966/2012 и приложимото национално законодателство за финансовата рамка 2014 – 2020 г.

Съгласно глава 5, раздел I от ЗУСЕСИФ, за да бъдат допустими разходите трябва да отговарят едновременно на следните условия:

1. Разходите са за дейности, съответстващи на критериите за подбор на операции и се извършват от допустими бенефициенти съгласно съответната програма по чл. 3, ал. 2;
2. Разходите попадат във включени в документите по чл. 26, ал. 1 и в одобрения проект категории разходи;
3. Разходите са за реално доставени продукти, извършени услуги и строителни дейности;
4. Разходите са извършени законосъобразно съгласно приложимото право на Европейския съюз и българското законодателство;
5. Разходите са отразени в счетоводната документация на бенефициента чрез отделни счетоводни аналитични сметки или в отделна счетоводна система;
6. За направените разходи е налична одитна следа съгласно минималните изисквания на чл. 25 от Делегиран регламент (ЕС) № 480/2014 на Комисията от 3 март 2014 г. за допълнение на Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство (ОВ, L 138/5 от 13 май 2014 г.) и са спазени изискванията за съхраняване на документите съгласно чл. 140 от Регламент (ЕС) № 1303/2013;
7. Разходите са съобразени с приложимите правила за предоставяне на държавни помощи;
8. Да са извършени в съответствие с принципа на доброто финансово управление в съответствие с чл. 30 на Регламент (ЕС, ЕВРАТОМ) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, и за отмяна на Регламент (ЕО, ЕВРАТОМ) № 1605/2002 на Съвета (ОВ, L 298 от 26.10.2012 г.)

Видовете допустими разходи по ОПРЧР могат да бъдат представени в следния неизчерпателен списък:

- разходи за оборудване и обзавеждане;
- разходи за трудови и други възнаграждения, стипендии и други доходи на физически лица за дейности, пряко свързани с изпълнението на договора за финансиране, включително осигурителните вноски, начислени за сметка на осигурителя върху договореното възнаграждение, съгласно националното законодателство;
- разходи за командировки (пътни, дневни и квартирни); стойността им се определя съгласно

Наредбата за командировките в страната и Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина или съгласно съответните нормативни актове на друга държава-членка на Европейския съюз, в случаите, когато не е приложимо българското законодателство;

- разходи за материали и консумативи, необходими за изпълнението на дейностите по договора за финансиране;
- разходите за стипендии и други доходи, изплатени от трети страни в полза на участниците в дадена дейност;
- разходи, свързани с участието на хора с увреждания.

Недопустими разходи:

- разходи, финансирани по друга операция, програма или каквато и да е друга финансова схема, произлизаща от националния бюджет, от бюджета на Общността или от друга донорска програма;
- глоби, финансови санкции и разходи за разрешаване на спорове;
- комисионите и загубите от курсови разлики при обмяна на чужда валута;
- данък върху добавената стойност, освен когато не е възстановим;
- закупуване на дълготрайни материални активи - втора употреба;
- разходите за гаранции, осигурени от банка или от друга финансова институция, с изключение на разходите по финансови инструменти.
- лихви по дългове, с изключение на свързани с безвъзмездна финансова помощ, предоставени под формата на лихвени субсидии или субсидии за гаранционни такси;
- субсидиране на лихва по одобрени схеми за държавни помощи и разноските за финансови транзакции;
- разходи за закупуване на инфраструктура, земя и недвижимо имущество;
- разходи за консултантски услуги, свързани с подготовката и/или попълването на документите за кандидатстване за финансова подкрепа.

На основание чл. 57, ал. 2 от ЗУСЕСИФ не са допустими разходи за проекти или дейности, които са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на формуляра за кандидатстване от бенефициента, независимо дали всички свързани плащания са извършени от него.

Не са допустими за финансиране разходи за консултантски услуги, свързани с подготовката и/или попълването на документите за кандидатстване за финансова подкрепа

Режим на минимална помощ

Мерките по ОП РЧР ще се изпълняват в съответствие с правилата за минимална помощ (правилото de minimis) по смисъла на Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) към помощта de minimis, публикуван в Официален вестник на ЕС L 352 от 24.12.2013г. В тази връзка следва да се има предвид, че кандидати и/или партньори са недопустими да получат минимална помощ, ако попадат в забранителните режими на помощ в съответствие с Регламент (ЕС) № 1407/2013, а именно:

а) помощите, предоставяни на предприятия, които извършват дейност в сектора на рибарството и аквакултурите, обхванати от Регламент (ЕС) № 1379/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013г. относно общата организация на пазарите на продукти от риболов и аквакултури, за изменение на регламенти (ЕО) № 1184/2006 и (ЕО) № 1224/2009 на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕО) № 104/2000 на Съвета (ОВ L 354 от 28.12.2013 г.);

б) помощите, предоставяни на предприятия, които извършват дейност в областта на първичното производство на селскостопански продукти („селскостопански продукти“ са продукти, изброени

в приложение I към Договора (ДФЕС), с изключение на продуктите на рибарството и аквакултурите, включени в приложното поле на Регламент (ЕС) № 1379/2013). **ВАЖНО:** ❖ Когато дадено предприятие упражнява дейност в секторите, посочени по-горе в букви а) или б), както и в един или повече от секторите или дейностите, попадащи в допустимите сектори, съгласно Регламент (ЕС) № 1407/2013 г., то предприятието може да получи помощ само за допустимите по регламента сектори, при условие че получателят на помощта гарантира посредством подходящи средства, като например разделение на дейностите или разграничаване на разходите, че дейностите в изключените сектори (букви а и б) не се ползват от помощ de minimis, предоставена съгласно Регламент (ЕС) № 1407/2013 г. ❖ Всички мерки и дейности се прилагат на територията на общините Полски Тръмбеш и Павликени. ❖ Условията за допустимост на дейности и разходи на които трябва да отговарят всички мерки и кандидати по стратегията за местно развитие на МИГ трябва да съответстват на приложимата нормативна база, регламенти и указания по ПРСР, ОП“РЧР и ОП“НОИР“. ❖ При промяна в установените условия за прилагане на дадена мярка в ПРСР, ОП“РЧР“ и ОП“НОИР“, то тези променени условия автоматично се прилагат и за мерките в Стратегията за местно развитие на МИГ.	
ПРСР (ЕЗФРСР)	За постигане на целите и приоритетите Стратегията за местно развитие за периода 2014-2020г. на МИГ„Павликени-Полски Тръмбеш“ са планирани пет мерки по ПРСР и една допълнителна мярка, извън обхвата на мерките от Регламент (ЕС) № 1305/2013, но съответстващи на целите на регламента (финансирани от ЕЗФРСР). Избраните мерки по ПРСР са инвестиционни и отговарят на условията и изискванията на чл.15 и чл.16 на Наредба №22 от 14.12.2015г. за прилагане на подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за Водено от общностите местно развитие" на мярка 19 "Водено от общностите местно развитие" от ПРСР 2014 – 2020 г., издадена от МЗХ. Мерките ще се прилагат съгласно принципите и процедурите на Регламент (ЕС) №1305/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР). **Мярка МИГ 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства”:** М 04 Инвестиции в материални активи (член 17от Регламент 1305/2013). Инвестиционната подкрепа на мярката ще спомогне да се постигне ефект, който отговаря на следните основни приоритети- приоритет 2, 3 , 4 и 5., както и на следните приоритетни области: Приоритетна област- 2А). Приоритетна област 2Б, Приоритетна област 3А, Приоритетна област 4А, Приоритетна област 4Б, Приоритетна област 4В, Приоритетна област 5А, Приоритетна област 5Б и 5Г). ***1. Описание на целите и обхвата на мярката.*** Селското стопанство е основен сектор в икономиката на територията на МИГ. Природните, климатични и почвените условия са благоприятни за производството главно на зърнени - технически и фуражни култури.По-слабо са застъпени зеленчуците и плодовете. През последните години успешно се развива

	пчеларството. На територията на МИГ през 2016 година има регистрирани общо 907 земеделски стопани. Мярка МИГ4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства” има за цел повишаване конкурентоспособността на земеделието на територията на МИГ чрез: 1. Преструктуриране и развитие на наличните материални мощности в стопанствата; 2. Внедряване на нови продукти, процеси и технологии и подобряване на наличните производствени материални и/или нематериални активи; 3. Опазване на компонентите на околната среда, вкл. подобряване на енергийната ефективност в земеделските стопанства; 4. Спазване стандартите на Европейския съюз (ЕС) и подобряване на условията в земеделските стопанства; 5. Насърчаване на сътрудничеството с производителите и преработвателите на земеделски продукти; 6. Подобряване условията на труд, и/или подобряване на хигиенните, ветеринарните, фитосанитарните, екологичните и други условия на производство; 7. Подобряване качеството на произвежданите земеделски продукти, и/или подобряване на възможностите за производство на биологични земеделски продукти. ***2. Допустими получатели:*** Земеделски производители /Физически и Юридически лица/, отговарящи на следните условия: • Кандидатите за подпомагане следва да са регистрирани земеделски производители в съответствие със Закона за подпомагане на земеделските производители; • Минималният стандартен производствен обем на стопанството на кандидата следва да бъде не по - малко от 8 000 евро; • Кандидатите, юридически лица следва да докажат приход от земеделска дейност и/или приход от услуги директно свързани със земеделска дейност и/или преработка на земеделска продукция и/или участие и подпомагане по схемата за единно плащане на площ; (Този критерий не се прилага за кандидати с проекти в селски райони, създадени до 1 година преди кандидатстването за проекти с инвестиции в: сектор „животновъдство”, сектор „плодове и зеленчуци”, производство на „етерично – маслени и медицински култури”. • Кандидатите следва да представят бизнес план /БП/, доказващ подобряване на дейността на ЗС чрез прилагане на планираните инвестиции и дейности подробно описани в представения БП. ***3. Допустими дейности:*** • Внедряване на нови продукти, процеси и технологии и обновяване на наличните производствени материални и/или нематериални активи, • Насърчаване на сътрудничеството с производителите и преработвателите на земеделски продукти; • Опазване на компонентите на околната среда, включително с намаляване на вредните емисии и отпадъци; • Повишаване на енергийната ефективност в земеделските стопанства; • Подобряване условията на труд, подобряване на хигиенните, ветеринарните,

	фитосанитарните, екологичните и други условия на производство; • Подобряване качеството на произвежданите земеделски продукти; • Осигуряване на възможностите за производство на биологични земеделски продукти ***5. Допустими разходи в рамките на земеделското стопанство:*** Допустимите разходи за прилагане на подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от ПРСР 2014–2020г. “ са*:* ✓ Строителство или обновяване на сгради и на друга недвижима собственост, използвана за земеделското производство, включително такава, използвана за опазване компонентите на околната среда; ✓ Закупуване, включително чрез финансов лизинг, и/или инсталиране на нови машини, съоръжения и оборудване, необходими за подобряване на земеделския производствен процес, включително за опазване компонентите на околната среда, получаване на топлинна и/или електроенергия, необходими за земеделските дейности на стопанството и подобряване на енергийната ефективност, съхранение и подготовка за продажба на земеделска продукция; ✓ Създаване и/или презасаждане на трайни насаждения, включително трайни насаждения от десертни лозя, медоносни дървесни видове за добив на мед, други бързорастящи храсти и дървесни видове, използвани за производство на биоенергия; ✓ Закупуване на: съоръжения, прикачен инвентар за пчеларство и съответно оборудване, необходимо за производството на мед и други пчелни продукти, както и за развъждането на пчели-майки, включително чрез финансов лизинг; ✓ Закупуване на земя, необходима за изпълнение на проекта във връзка с изграждане и/или модернизиране на сгради, помещения и други недвижими материални активи, предназначени за земеделските производствени дейности и/или за създаване и/или презасаждане на трайни насаждения; ✓ Закупуване на сгради, помещения и друга недвижима собственост, необходими за изпълнение на проекта, ✓ Закупуване, включително чрез финансов лизинг, на специализирани земеделски транспортни средства, като например: камиони, цистерни за събиране на мляко, хладилни превозни средства за транспортиране на продукция, превозни средства за транспортиране на живи животни и птици; ✓ Разходи, свързани с проекта, в т.ч. разходи за предпроектни проучвания, такси, хонорари за архитекти, инженери и консултанти, консултации за екологична и икономическа устойчивост на проекти, проучвания за техническа осъществимост на проекта, извършени както в процеса на подготовка на проекта преди подаване на заявлението за подпомагане, така и по време на неговото изпълнение, които не могат да надхвърлят 12 на сто от общия размер на допустимите разходи по проект. ✓ Допустимите разходи за консултантски услуги, свързани с подготовката и управлението на проекта не могат да превишават: ▪ едно на сто от допустимите разходи – за проекти с инвестиции само за земеделска техника и/или разходи . ▪ пет на сто от допустимите разходи за проекти с включени инвестиции за създаване на трайни насаждения и/или строително-монтажни дейности и/или

	оборудване и/или машини, но не повече от левовата равностойност на 35 000 евро; *Допълнителни условия към проектите:* ✓ Да се предвиждат дейности за ограничаване и деградация на почвите и повишаване на почвеното плодородие. ✓ Да се следва и прилага нормативната уредба на европейското и националното ниво за опазване и възстановяване на почвеното плодородие; ✓ Да се използват най-добрите практики в земеделските и горските райони; ✓ Дейностите по проектите на бенефициентите да са съобразени с Директива 91/676/ЕЕС за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници. ***6. Финансови параметри на проектите*** Минималният размер на допустимите разходи за едно проектно предложение е в рамките на **20 000** лева. Максималният размер на допустимите разходи за един проект е в рамките на **200 000,00 евро или 391 160,00 лева** ***7. Интензитет на подпомагане*** Финансовата помощ в размер на 50% от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи се увеличава с 15 % за инвестиции, изцяло свързани с изпълнявани от кандидата ангажименти по мярка „Биологично земеделие" от ПРСР. Финансовата помощ в размер на 50% от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи се увеличава с 20 % за проекти за колективни инвестиции представени от юридически лица включващи над 10 земеделски производители и/или групи/организации на производители. Финансовата помощ е в размер 50 на сто от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи. Финансовата помощ се увеличава с 10 на сто за: 1. Проекти, представени от млади земеделски стопани; 2. Интегрирани проекти, включително и такива, свързани със сливания на организации на производителите; 3. Проекти за колективни инвестиции, представени от юридически лица, включващи от 6 до 10 земеделски стопани 4. За инвестиции, изцяло свързани с изпълнявани от кандидата ангажименти по мярка 11 „Биологично земеделие" от ПРСР 2014 – 2020 г. или сходни ангажименти по мярка 214 „Агроекологични плащания", направление „Биологично земеделие" от ПРСР 2007 – 2013 г. и за кандидати, които са заявили подпомагане по мярка 11 „Биологично земеделие" от ПРСР 2014 – 2020 г. към датата на кандидатстване и към момента на подаване на заявка за плащане са одобрени и изпълняват ангажимент по мярка 11 „Биологично земеделие" от ПРСР 2014 – 2020 г. 5. За проекти за колективни инвестиции, представени от юридически лица, включващи над 10 земеделски стопани и/или групи/организации на производители. Общ размер на финансовата помощ в Стратегията на МИГ е в размер на **876 884,70 лева**

8. Обективни критерии за оценка на проектите и тяхната тежест:

№	Критерии	Тежест (точки)
1.	Проекти с инвестиции, насочени над 50 % в сектор „Плодове и зеленчуци“	5 т.
2.	Проекти с инвестиции, насочени над 50 % в сектор „Животновъдство”	5 т.
3.	Проекти с инвестиции и дейности, насочени в сектор „Етеричномаслени и медицински култури” - над 50 % от продукцията	5 т.
4.	Стопанството произвежда биологични продукти: над 50 %	5 т.
5.	Проектът включва инвестиции за повишаване на енергийната ефективност в стопанството: над 30 % от предвидените инвестиции.	5 т.
6.	Проектът включва иновации в стопанството: мин. 50 % от дейностите.	10 т.
7.	Проектът включва технологии водещи до намаляване на емисиите съгласно Регламент за прилагане на директива 2009/125/ЕС - мин. 50 % от дейностите.	15 т.
8.	Проекти, предвиждащи опазване на околната среда.	5 т.
9.	Проектът създава нови работни места с постоянна заетост	20 т.
9.1	- 1 работно място – 5 точки	
9.2	- от 2 до 4 работни места включително – 10 точки	
9.3	- над 4 работни места – 20 точки	
10.	Проектът на бенефициента е предвидил устойчивост на резултатите.	10 т.
11.	Бенефициентът не е получавал подкрепа от ПРСР 2014 – 2020 г.	10 т.
12.	Проекти на земеделски стопани до 40 години	5 т.
Общо:		**100 т.**

Мярка МИГ 4.2 „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“:

Правно основание: Чл. 17, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕС) № 1305/2013. Избраната мярка кореспондира с приоритет 3, 5 и 6 на ПРСР и следните приоритетни области: Приоритетна област 3А: Приоритетна област 5Б: Приоритетна област 5В: Приоритетна област 6А:

1. Описание на целите и обхвата на мярката.

Ниша за преработка на продукти има в пчеларството, на ядрови продукти на зеленчуци. За подпомагане на преработката на първични продукти се е необходимо да се въведат съвременни технологии на производства и иновации.

Целта е да се подпомагне преработката на земеделски продукти като се модернизират физическите активи на предприятията и се създадат нови преработващи земеделски продукти мощности. Подпомагането по мярката ще

	бъде насочено към по- пълно интегриране между преработвателите и доставчиците на суровини. Обхватът на инвестициите по мярката: материални и нематериални активи, които: а) Отговарят на стандартите на Общността, отнасящи се до съответната инвестиция б) Подобряват цялостната дейност на предприятието в) Отговарят на обхвата на мярката по ПРСРс цел производство на качествени хранителни продукти. ***2. Допустими получатели:*** • Земеделски производители (физически и юридически лица), регистрирани съгласно Закона за подпомагане на земеделските производители и Групи на производители; Земеделски стопани, които са регистрирани съгласно Наредба № 3 от 1999 г. на МЗХ, земеделското им стопанство е с минимален стандартен производствен стандартен производствен обем не по-малко от левовата равностойност на 8000 евро. • Предприятия (физически и юридически лица). • Кандидатите следва да отговарят на критериите за микро-, малко или средно предприятие и да са регистрирани по Търговския закон или Закона за кооперациите. **3.Допустими дейности:** 1. Изграждане и/или модернизиране на сгради и други недвижими активи, свързани с производството и/или маркетинга. 2. Закупуване, включително чрез финансов лизинг и/или инсталиране на нови машини, съоръжения и оборудване, необходими за подобряване на производствения процес по преработка и маркетинга, в т.ч. за: а) преработка, пакетиране, включително охлаждане, замразяване, сушене, съхраняване и др. на суровините или продукцията; б) производство на нови продукти, въвеждане на нови технологии и процеси; в) производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствените нужди на предприятието; г) подобряване на енергийната ефективност и за подобряване и контрол на качеството и безопасността на суровините и храните; 3. Закупуване, включително чрез финансов лизинг, на специализирани транспортни средства, включително хладилни такива, за превоз на суровините или готовата продукция, използвани и произвеждани от предприятието; 4. Изграждане/модернизиране, включително оборудване на лаборатории, които са собственост на кандидата, разположени са на територията на предприятието и са пряко свързани с нуждите на производствения процес, включително чрез финансов лизинг; 5. Материални инвестиции за постигане на съответствие с нововъведените стандарти на Общността, съгласно Приложение № 1 от раздел 8.2 от ПРСР 2014-2020 г. за прилагане на подмярка 4.2. "Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти" включително чрез финансов лизинг; 6. Достигане на съответствие с международно признати стандарти за системи за управление, разходи за въвеждане на добри производствени практики, системи за управление на качеството и подготовка за сертификация в предприятията само

	когато тези разходи са част от общ проект на кандидата; 7. Закупуване на софтуер, включително чрез финансов лизинг; 8. Ноу-хау, придобиване на патентни права и лицензи, за регистрация на търговски марки и процеси, необходими за изготвяне и изпълнение на проекта; 9. Предпроектни проучвания, такси, хонорари за архитекти, инженери и консултанти, консултации за икономическа устойчивост на проекти, извършени както в процеса на подготовка на проекта преди подаване на заявлението за подпомагане, така и по време на неговото изпълнение. ***4. Допустими разходи:*** Допустимите разходи за прилагане на подмярка 4.2. "Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти" са: 1. Изграждане, придобиване и модернизиране на сгради и други недвижими активи, свързани с производството и/или маркетинга, включително такива, използвани за опазване компонентите на околната среда; 2. Закупуване, включително чрез финансов лизинг, и/или инсталиране на нови машини, съоръжения и оборудване, необходими за подобряване на производствения процес по преработка и маркетинга, в т.ч. за: а) преработка, пакетиране, включително охлаждане, замразяване, сушене, съхраняване и др. на суровините или продукцията; б) производство на нови продукти, въвеждане на нови технологии и процеси; в) опазване компонентите на околната среда; г) производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствените нужди на предприятието, включително чрез преработка на растителна и животинска първична и вторична биомаса; д) подобряване на енергийната ефективност и за подобряване и контрол на качеството и безопасността на суровините и храните; 3. Закупуване на земя, необходима за изпълнение на проекта във връзка с изграждане и/или модернизиране на сгради, помещения и други недвижими материални активи, предназначени за производствени дейности; 4. Закупуване на сгради, помещения и други недвижими имоти, необходими за изпълнение на проекта, предназначени за производствени дейности на територията на МИГ; 5. Закупуване, включително чрез финансов лизинг, на специализирани транспортни средства, включително хладилни такива, за превоз на суровините или готовата продукция, използвани и произвеждани от предприятието; 6. Изграждане/модернизиране, включително оборудване на лаборатории, които са собственост на кандидата, разположени са на територията на предприятието и са пряко свързани с нуждите на производствения процес, включително чрез финансов лизинг; 7. Материални инвестиции за постигане на съответствие с нововъведените стандарти на Общността, съгласно Приложение № 1 към раздел 8.2 от ПРСР 2014-2020 г. за прилагане на подмярка 4.2. „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“: , включително чрез финансов лизинг; 8. Разходи за достигане на съответствие с международно признати стандарти за

	системи за управление, разходи за въвеждане на добри производствени практики, системи за управление на качеството и подготовка за сертификация в предприятията само когато тези разходи са част от общ проект на кандидата; 9. Закупуване на софтуер, включително чрез финансов лизинг; 10. За ноу-хау, придобиване на патентни права и лицензи, за регистрация на търговски марки и процеси, необходими за изготвяне и изпълнение на проекта; 11. Разходи, свързани с проекта, в т.ч. разходи за предпроектни проучвания, такси, хонорари за архитекти, инженери и консултанти, консултации за икономическа устойчивост на проекти, извършени както в процеса на подготовка на проекта преди подаване на заявлението за подпомагане, така и по време на неговото изпълнение, които не могат да надхвърлят 12 на сто от общия размер на допустимите разходи по проект, включени в т. 1 - 10. Допустимите разходи по т. 11 не може да превишават следните стойности: • за консултантски услуги, свързани с подготовката и управлението на проекта, като част от разходите по т. 11 не могат да превишават 5 на сто от допустимите разходи по т. 1 - 10, но не повече от левовата равностойност на 35 000 евро; • разходите за изготвяне на технически и работен проект в случаите на строително-монтажни дейности, като част от разходите т. 11 не могат да превишават 2,25 на сто от допустимите разходи по т. 1 - 10; • разходите за изготвяне на технологичен проект, когато не е включен в разходите по т. 2, като част от разходите по т. 11 не могат да превишават 2,25 на сто от допустимите разходи по т. 1 - 10; • разходите за строителен надзор като част от разходите по т. 11 не могат да превишават едно на сто от допустимите разходи по т. 1 - 10; • разходите за пред проектни проучвания, правни услуги и хонорари за архитекти и инженери, извън тези по т. 1, 2, 3 и 4, като част от разходите по т. 11 не могат да превишават 1,5 на сто от допустимите разходи по т. 1 - 10. Разходите за закупуване на земя, сгради и други недвижими имоти по т.3 и 4 не могат да надхвърлят 10 на сто от общия размер на допустимите разходи по т.1 и 2 и т.5 - 10. Разходите по т. 11 са допустими, ако са извършени не по-рано от 1 януари 2014г., независимо дали всички свързани с тях плащания са направени. Дейностите и разходите по проекта, с изключение на разходите по т. 11, са допустими, ако са извършени след подаване на заявлението за подпомагане, независимо дали всички свързани с тях плащания са направени. ***5. Интензитет на подпомагане и размер на финансовата помощ*** Финансовата помощ за одобрени проекти е в размер 50 на сто от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи за проекти, представени от микро, малки или средни предприятия, а за проекти, представени от големи предприятия, финансовата помощ е в размер на 40 на сто от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи. ***6. Размер на финансовата помощ.*** Общият размер на финансовата помощ в Стратегията на МИГ е в размер на **57 200,00 лева.**

Финансови параметри на проектите: Минималният размер на общите допустими разходи за един проект е левовата равностойност на 50 000 лева, а максималният размер е 150 000 лв.

7. Обективни критерии за оценка на проектите и тяхната тежест:

№	Критерии за избор и тяхната тежест:	Тежест (точки)
1.	Проектът предвижда въвеждане на иновативни и енергоспестяващи технологии и иновации в хранително-вкусовата промишленост	10 т.
2.	Проектът е за преработка на суровини от чувствителни сектори: - над 50% от инвестицията е в чувствителни сектори	10 т.
3.	Проектът включва преработка и производство на биологични продукти.	10 т.
4.	Проектът предвижда инвестиции в производството на крайни продукти от местни суровини, включващо къси вериги на доставки	20 т.
5.	Проектът насърчава кооперирането и интеграцията	10 т.
6.	Проектът осигурява устойчива заетост на територията на МИГ. - 1 работно място – 5 точки - от 2 до 5 работни места – 10 точки - над 5 работни места – 20 точки	20 т.
7.	Проектът има устойчивост на резултатите минимум до 2023 г	10 т.
8.	Проекти с инвестиции и дейности за опазване на околната среда	10 т.
	Общо:	**100**

Мярка МИГ 6.4. „Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности“;

Правно основание: Член 19, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕС) № 1305/2013 С прилагането на мярката ще се постигне приоритет Р6: Насърчаване на социалното приобщаване, намаляването на бедността и икономическото развитие в селските райони и ще допринесе за приоритетна области към която операцията има принос: 6А и 5В.

1. Описание на целите и обхвата на мярката:

Насърчаване на предприемаческата инициатива за предлагане на нови продукти, услуги и заетост, чрез за разнообразяване към неземеделските дейности на земеделските стопанства. Подпомагането на земеделски производители от територията да развият неземеделски дейности ще създаде нови работни места .да се осигури допълнителен и стабилен доход за земеделците. Основни предприятия за областта на търговия на дребно и услугите. Потенциал за развитие има в създаването на нови производства в областта на занаятите, на производство на облекло и др.

Популяризиране на културно-историческите обекти и културни прояви, чрез разработване на специални туристически пакети за селски туризъм, съчетан с културно-историческия. По този начин ще се постигне повишаване цялостното качество на предлагания туристически продукт и подобряване на възможностите за заетост.

Мярката ще подпомага инвестициите в неземеделски дейности, които са от съществено значение за развитието на местната икономика. Чрез нея ще бъдат

	насърчавани инвестиционни дейности, ще бъде подпомогнато създаването на заетост и ще бъде ускорена диверсификацията на неземеделските дейности. Разнообразието от елементи, съхраняващи културната идентичност на регион и местните природни и традиционни ценности, би осигурила тласък в развитието на културния и селския туризъм, което ще допринесе за съживяване на местната икономика. Предоставя се подпомагане за инвестиции в неземеделски дейности, които са насочени към: • Развитие на туризъм (изграждане и обновяване на туристически обекти и развитие на туристически услуги); • Производство или продажба на продукти, които не са включени в Приложение 1 от Договора за функциониране на Европейския съюз (независимо от вложените продукти и материали); • Развитие на услуги във всички сектори (например: грижи за деца, възрастни хора, хора с увреждания, здравни услуги, счетоводство и одиторски услуги, ветеринарни дейности и услуги базирани на ИТ и др.; • Производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствено потребление; • Развитие на занаяти (включително предоставяне на услуги, свързани с участието на посетители в занаятчийски дейности) и други неземеделски дейности. ***2. Допустими получатели:*** Земеделски стопани или микропредприятия, регистрирани като еднолични търговци или юридически лица по Търговския закон, Закона за кооперациите или Закона за вероизповеданията, както и физически лица, регистрирани по Закона за занаятите. Стопанството на кандидати, земеделски стопани, трябва да има стандартен производствен обем над 8 000 евро. При определянето на едно предприятие за микропредприятие се следва дефиницията на Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията. Допустими са само кандидати със седалище на територията на МИГ. ***3. Допустими дейности и разходи:*** Предоставя се подпомагане за инвестиции в неземеделски дейности, които са насочени към: • Развитие на туризъм (изграждане и обновяване на туристически обекти и развитие на туристически услуги); • Производство или продажба на продукти, които не са включени в Приложение 1 от Договора за функциониране на Европейския съюз (независимо от вложените продукти и материали); • Развитие на услуги във всички сектори (например: грижи за деца, възрастни хора, хора с увреждания, здравни услуги, счетоводство и одиторски услуги, ветеринарни дейности и услуги базирани на ИТ и др.; • Производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствено потребление; • Развитие на занаяти (включително предоставяне на услуги, свързани с участието на посетители в занаятчийски дейности) и други неземеделски дейности. Финансова помощ за материални и нематериални инвестиции, за създаване и

развитие на неземеделски дейности в селските райони, включващи:

1. Изграждане, придобиване или подобрения на недвижимо имущество;

2. Закупуване, включително чрез лизинг на нови машини и оборудване до пазарната стойност на активите;

3. Общи разходи, свързани с разходите за точка „1“ и „2“, например хонорари на архитекти, инженери и консултанти, хонорари, свързани с консултации относно екологичната и икономическата устойчивост, включително проучвания за техническа осъществимост;

Разходите по т.3 не могат да надхвърлят 12 % от сумата на разходите по т.1, 2 и 4.

4. Нематериални инвестиции: придобиване и създаване на компютърен софтуер и придобиване на патенти, лицензи, авторски права и марки.

Не са допустими за подпомагане текущи разходи.

Разходите са допустими само ако са извършени след подаване на заявлението за подпомагане, с изключение на общите разходи.

Допустими са авансови плащания в размер до 50 % от одобрената финансова помощ

4. Финансови параметри за проектите.

Минимумът на общите допустими разходи за един проект е **10 000 лева**.

Максимумът на общите допустими разходи за един проект е **70 000 лева.**

5. Интензитет на подпомагане.

Финансовата помощ не може да надвишава 75% от общите допустими разходи и при спазване на правилата за „минимална помощ“ при спазване на условията на Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis.

Интензитът на подпомагане на дейности за развитие на туризъм (изграждане и обновяване на туристически обекти и развитие на туристически услуги) не може да надвишава 5 на сто от общите допустими разходи.

Размер на финансовата помощ.

Общ размер на финансовата помощ в Стратегията на МИГ е в размер на,. 491 924,38 лева

6. Обективни критерии за оценка на проектите и тяхната тежест

№	Критерии	Тежест (точки)
1.	Проектът предвижда инвестиции за развитие производството на крайни продукти.	10 т.
2.	Проектът е свързан със следните инвестиции/услуги:	15 т.
2.1.	Инвестиции в иновации за територията на МИГ – 5 т.	
2.2.	Инвестиции в предоставяне на услуги за населението – 5 т.	
2.3.	Инвестиции в производствена дейност в микропредприятие – 5 т.	
3.	Проектът е свързан с подобряването на здравни, социални и ветеринарните услуги на територията на МИГ	10 т.
4	Проектът осигурява мин. 2 нови работни места	20 т.

	5.	Проектът е представен от собственик (ЕТ) и/или управляващ/ представляващ ООД с минимум 25 % дялово участие на възраст до 40 години включително	10 т.
	6.	Проектът предвижда мерки, свързани с опазването на околната среда и иновациите:	10 т.
	7.	Оценка на бенефициента (опит на бенефициента: Кандидатът има предходен опит по ПРСР)	5 т.
	8.	Проектът на бенефициента е предвидил устойчивост на постигнатите резултати	10 т.
	9.	Проектът е насочен към развитие на туризма и териториалната идентичност.	10 т.
		Общо:	**100 т.**

Мярка МИГ 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“.

Прилагането на мярката ще допринесе за изпълнение на Приоритет 6: Насърчаване на социалното приобщаване, намаляването на бедността и икономическото развитие в селските райони, с акцент върху следните области: Приоритетна област 6Б: Стимулиране на местното развитие в селските райони.

1. Описание на целите и обхвата на мярката

Подпомагане по мярката е насочено към населените места на територията на МИГ да станат по привлекателни за бизнеса и за живеене. Публичните пространства в населените места са в недобро състояние.

Цел на мярката е подобряване на публичната, социалната и образователна инфраструктура и благоустрояване на средата за живеене на населените места на територията на МИГ. Публичните пространства в населените места са в недобро състояние. Необходимо е да се благоустроят публичните пространства, да се реконструира уличната мрежа и тротоарите, да се изградят спортни площадки в зоните за отдих. Финансовата помощ за изграждане, реконструкция, ремонт, закупуване на оборудване и/или обзавеждане на обекти, свързани с културния живот.

Необходимост от допълнителни средства и инициативи за подобряване на публичната инфраструктура, която е основен фактор за осигуряване на базови услуги на населението в градовете и в селата и за осигуряване на достъпа до тях. Обхват на инвестициите по мярката - мярката предоставя подкрепа за инвестиции целящи подобряване на основните услуги за населението и инфраструктурата на цялата територия на МИГ.

Подкрепата е за създаване на основни услуги отнасящи се до едно селище или група от населени места и свързаното с това обезпечаване/рехабилитация на местна малко-мащабна инфраструктура.

2. Допустими получатели:

✓ Общините от територията на МИГ за всички допустими дейности

✓ Юридически лица с нестопанска цел от територията на МИГ за дейности,

	свързани със социалната и спортната инфраструктура и културния живот ✓ Читалища от територията на МИГ за дейности, свързани с културния живот ***3. Допустими дейности и разходи:*** Проектите следва да включват следните дейноси: • Изграждане, ремонт и оборудване на социална инфраструктура за предоставяне на услуги; • Реконструкция, ремонт, оборудване и/или обзавеждане на общинска образователна инфраструктура с местно значение в селските райони. • Рехабилитация на обществени зелени площи – паркове и градини, детски площадки и съоръженията към тях, в т. ч. доставка на съоръжения; • Реконструкция и ремонт на обществени сгради с местно историческо и културно значение и подобряване на прилежащите пространства, включително вертикална планировка в.т.е.предоставяне на културни услуги вкл. създаването на мобилни такива. • Реконструкция на общински сгради, в които се предоставят обществени услуги, с цел подобряване на тяхната енергийна ефективност. МИГ ще финансира следните разходи: 1. Строителство, реконструкция, рехабилитация, изграждане, обновяване, ремонт и/или реставрация на сгради и/или помещения и/или друга недвижима собственост, съгласно допустимите за подпомагане дейности по чл. 4, които са: а) разходи, свързани с прякото изпълнение на строително-монтажните работи; б) непредвидени разходи в размер до 5% от стойността на одобрените разходи по буква „а“. 2. Закупуване на нови транспортни средства, оборудване и обзавеждане до пазарната им стойност, включително чрез финансов лизинг, съгласно допустимите за подпомагане дейности 3. Придобиване на компютърен софтуер, патентни и авторски права, лицензи, регистрация на търговски марки, до пазарната им стойност; 4. Разходи, свързани с проекта, в т.ч. разходи за хонорари за архитекти, инженери и консултанти, консултации за икономическа и екологична устойчивост на проекта, извършени както в процеса на подготовка на проекта преди подаване на заявлението за подпомагане, така и по време на неговото изпълнение, които не могат да надхвърлят 12 на сто от общия размер на допустимите разходи по проект, включени в т. 1, 2 и 3. Допустими са авансови плащания в размер до 50 % от публичната помощ, свързана с одобрените допустими разходи. За проекти, по които бенефициентите са възложители по ЗОП, авансовото плащане е допустимо както следва: ▪ до 12 % от стойността на одобрената публична помощ по проекта за общи разходи и при наличие на документи от проведената съгласно изискванията на ЗОП процедура за избор на изпълнител/и; ▪ разлика до 50 % от стойността на одобрената публична помощ по проекта след провеждане на всички процедури и сключване на договор за избор на изпълнител/и по ЗОП. Разходите за ДДС са допустими в случаите, когато не подлежат на възстановяване

в съответствие с националното законодателство в областта на ДДС.

4. Финансови параметри на проектите:

Минимална стойност на допустимите разходи- **50 000** лева.

Максимална стойност на допустимите разходите по проекта – **200 000** лева.

5. Интензитет на подпомагане и размер на финансовата помощ

За общини, ЮЛНЦ и читалища се предвижда 100 % финансиране в случай, че не е налично генериране на приходи. За ЮЛНЦ и читалища, когато се установи потенциал за генериране на приходи – 75 % финансиране.

Финансовата помощ е в размер 100 на сто от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи за проекти, които след извършване на инвестицията не генерират нетни приходи. Финансовата помощ е в размер 100 на сто от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи по проекти, които след извършване на инвестицията ще генерират нетни приходи, но размерът на допустимите за финансово подпомагане разходи за проекта не надхвърля левовата равностойност на 50 000 евро. Размерът на финансовата помощ за проекти, които след извършване на инвестицията ще генерират нетни приходи се определя въз основа на анализ „разходи-ползи“.

При изпълнение на проект, включващ само нестопански дейности и изпълняван от лице, регистрирано по реда на Закона за юридическите лица с нестопанска цел или по Закона за народните читалища, не се прилагат чл. 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

Общ размер на финансовата помощ в Стратегията на МИГ е в размер на 1 654 095,72 лева.

6. Обективни критерии за оценка на проектите и тяхната тежест

№	Критерии	Тежест (точки)
1.	Проектът предвижда иновации, както следва: - Проектът предвижда 1 иновация – 5 т. - Проектът предвижда повече от една иновация –10 т.	10 т.
2.	Проектът предвижда дейности и инвестиции, свързани с подобряването на социалната инфраструктура	15 т.
3.	Проектът предвижда дейности и инвестиции, свързани с цялостното подобряване на предоставяните услуги в общността	10 т.
4.	Проектът предвижда дейности и инвестиции, свързани с цялостното подобряване и благоустрояване на населените места.	15 т.
5.	Брой население, което ще се възползва от подобрените основни услуги и обхвата на териториално въздействие. - Повече от 1000 човека – 10 т.	10 т
6.	Проектът задоволява потребностите на уязвими групи от населението: - Подкрепят се повече от 2 групи - 10 т. - Подкрепят се до 2 групи – 5 т.	10 т.
7.	Проектът решава проблем, идентифициран в общинския план за	10 т.

		развитие.	
	8.	Проектът предлага нови инициативи за повишаване на качеството на живот в района : - На територията на МИГ – 10 т. - На част от територията на МИГ - 7 т. - На едно населено място – 3 т.	10 т.
	9.	Проектът на бенефициента е предвидил устойчивост на постигнатите резултати минимум до 2023 г.	10 т.
		Общо:	**100 т.**

Мярка МИГ 7.5. Инвестиции за публично ползване в инфраструктура за отдих, туристическа инфраструктура. *Правно основание: Приоритетна област, към която операцията има принос Приоритетни области 3А, 5Б и 6Б.*

1. Описание на целите и обхвата на мярката:

Територията е с нереализиран потенциал по отношение на туризма, чиста околна среда, природни дадености, исторически и културни ресурси.

Цел на мярката е да създаде условия за развитие на туризма и за подпомагане на инвестиции за туристическа инфраструктура.

Многообразие от културно-исторически обекти, паметници са предпоставка за развитие на туризъм, нереализиран в достатъчна степен към момента. Мярката ще подкрепя проекти за изграждане на туристическа инфраструктура и за отдих в района на МИГ.

Обхват на инвестициите: мярката предоставя помощ за инвестиции за развитие на турстическа инфраструктура и атракции за посетителите за развитие и маркетинг на туристически продукти на местно ниво.

2. Допустими получатели:

✓ Общини на територията на МИГ;

✓ ЮЛНЦ на територията на МИГ;

3. Допустими дейности и разходи:

МИГ ще подпомага следните дейности:

- Изграждане, реконструкция, ремонт, закупуване на оборудване и/или обзавеждане на туристически информационни центрове;
- Изграждане на обществени зони за отдих;
- Изграждане на достъпна архитектурна среда за хора с увреждания до места, свързани с отдих и туризъм;
- Изграждане, реконструкция, ремонт, закупуване на оборудване и/или обзавеждане на посетителските центрове за представяне и експониране на местното природно и културно наследство;
- Изграждане, реконструкция, ремонт, закупуване на оборудване и/или обзавеждане на центровете за изкуство и занаяти с туристическа цел;
- Изграждане, реконструкция, ремонт и закупуване на съоръжения за туристически атракции, които са свързани с местното природно, културно и/или историческо наследство и предоставящи услуги с познавателна или образователна цел;

	• Изграждане, реконструкция, ремонт и закупуване на съоръжения за туристическа инфраструктура (информационни табели и пътепоказатели за туристическите места и маршрути, съоръжения за безопасност, велоалеи и туристически пътеки). МИГ ще финансира следните разходи: а) Изграждането, включително отпускането на лизинг, или подобренията на недвижимо имущество; б) Закупуването или вземането на лизинг на нови машини и оборудване, обзавеждане до пазарната цена на актива; в) Общи разходи, свързани с изброените по-горе, например хонорари на архитекти, инженери и консултанти, хонорари, свързани с консултации относно екологичната и икономическата устойчивост; г) Следните нематериални инвестиции: придобиването или развитието на компютърен софтуер и придобиването на патенти, лицензи, авторски права, търговски марки. Разходите по т. „в“ не трябва да надхвърлят 12 % от сумата на разходите по т. „а“, „б“ и „г“. Оперативните разходи, свързани с предоставянето на услугите са недопустими за подпомагане по подмярката. Разходи различни от посочените в т. „б“, свързани с договора за лизинг, например марж на лизингодателя, разходи за рефинансиране на лихви, административни разходи и разходи за застраховка са недопустими за подпомагане по подмярката. Допустими са авансови плащания в размер до 50% от публичната помощ, свързана с одобрените допустими разходи. За проекти, по които бенефициентите са възложители по ЗОП, авансовото плащане е допустимо както следва: • до 12 % от стойността на одобрената публична помощ по проекта за общи разходи и при наличие на документи от проведената съгласно изискванията на ЗОП процедура за избор на изпълнител/и; • разлика до 50 % от стойността на одобрената публична помощ по проекта след провеждане на всички процедури и сключване на договор за избор на изпълнител/и по ЗОП. Разходите за ДДС са допустими в случаите, когато не подлежат на възстановяване в съответствие с националното законодателство в областта на ДДС. ***4. Финансови параметри за проектите.*** Минимумът на общите допустими разходи е левовата равностойност на **20 000 лева.** Максимумът на общите допустими разходи по тази подмярка е **100 000 лева.** ***5. Интензитет на подпомагане.*** Финансовата помощ е в размер 100 на сто от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи за проекти, които след извършване на инвестицията не генерират нетни приходи. Финансовата помощ е в размер 100 на сто от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи по проекти, които след извършване на инвестицията ще генерират нетни приходи, но размерът на допустимите за финансово подпомагане разходи за проекта не надхвърля левовата равностойност на 50 000 евро. Размерът на финансовата

помощ за проекти, които след извършване на инвестицията ще генерират нетни приходи се определя въз основа на анализ „разходи-ползи“. При изпълнение на проект, включващ само нестопански дейности и изпълняван от лице, регистрирано по реда на Закона за юридическите лица с нестопанска цел, не се прилагат чл.107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

Общ размер на финансовата помощ в Стратегията на МИГ е в размер на 418 894,94 лева.

6. Обективни критерии за оценка на проектите и тяхната тежест

№	Критерии	Тежест (точки)
1.	Проектът е насочен към обекти, които са значими за местната идентичност, свързани с туризма	10 т.
2.	Проектът е предвидил дейности за социализация, адаптиране или изграждане на инфраструктура за достъп до туристически обекти или зони за отдих за хора с увреждания.	10 т.
3.	Проектът предвижда дейности и инвестиции, свързани с развитие на туристически продукти	15 т.
4.	Проектът е насочен към задоволяване на потребностите на големи групи от населението: - Повече от 1000 човека – 15 т. - Повече от 500 човека - 10 т. - До 500 човека – до 5 т.	15 т.
5.	Проектът предвижда достъпна среда за лица с увреждания	5 т
6.	Проектът решава проблем, идентифициран в общинския план за развитие	5 т.
7.	Проектът предвижда разнообразяване на туристическите дейности или създаване на нов тур. продукт/услуга	10 т.
8.	Проектът създава работни места	10 т.
8.1.	до 2 работни места - 5 т.	
8.2.	над 2 работни места - 10 т.	
9.	Проектът е устойчив по отношение на постигнатите резултати.	20 т.
	Общо:	**100 т.**

Мерки, извън обхвата на мерките от Регламент (ЕС) № 1305/2013, но съответстващи на целите на регламента (финансирани от ЕЗФРСР)

Мярка МИГ - 01 „Опазване, съхранение и валоризация на културното и природното наследство на територията на общините Павликени и Полски Тръмбеш.“

1. Описание на целите и обхвата на мярката

Запазването на духовния и културния живот на населението е от важно значение за развитието на селските райони. Културно-историческото развитие на територията на МИГ се обуславя от богато културно наследство и ресурси.

Основна цел на мярката е съхраняване, развитие и валоризиране на специфичната местна

идентичност и местната култура на територията на общините Павликени и Полски Тръмбеш.
Мярката ще постига и цели, свързани с развитие и промотиране на местните идентичности /културно наследство, бит, храни, продукти, музика и изобразително изкуство, история, занаяти, обичаи и ритуали, и традиции и др./, въвеждане на съвременни форми и начини за популяризиране на живото нематериално културно наследство и др.
Избраната в стратегията за ВОМР мярка съответства на нуждите от финансиране на традиционните читалищни дейности и търсене на нови съвременни форми за опазване на местните идентичности и тяхното развитие и предаване към следващите поколения.
Целта на мярката съответства на Цел 3 на Регламент 1305/2013 г. на ЕС - постигане на балансирано териториално развитие на икономиките и общностите в селските райони, включително създаването и поддържането на заетост и пряко допринася за постигането на Приоритетна ОС 6Б за укрепване на териториалната конкурентоспособност на селските територии, чрез подобряване на качеството на живот и условията за бизнес на Цел 3 на ПРСР 2014 -2020 г. - Социално-икономическо развитие на селските райони, осигуряващо нови работни места, намаляване на бедността, социално включване и по-добро качество на живот.
Обхват на инвестициите: мярката подкрепя материални и нематериални инвестиции, насочени към опазване и/или развитие на селското природно и културно наследство, чрез създаване на нов местен туристически продукт.

2. Допустими получатели:

- ✓ Общините от територията на МИГ;
- ✓ Юридически лица с нестопанска цел, със седалище на територията на МИГ;
- ✓ Читалища от територията на МИГ.

3. Допустими дейности и разходи:

Финансова подкрепа ще се предоставя на проекти, които заздравяват връзките и обединяват местните жители от различни поколения и етноси за опазване и подобряване на местните идентичности и култура.
По мярката ще се подпомагат проекти, които възстановяват или обогатяват представянето на местната идентичност и местното материално и нематериално културно наследство:
Допустими са само дейности на територията на МИГ за:

- ➢ Проучване, изучаване и съхранение на местните идентичности - култура, бит, типични местни храни, типични местни продукти, музика и изобразително изкуство, история, традиционни занаяти, обичаи и ритуали, неписана и писана традиция.
- ➢ Организиране и провеждане на временни и постоянни тематични изложби /етнографски, археологически, типични местни храни, типични местни продукти, занаятчийски продукти и др./, свързани с културното наследство и местните идентичности на територията;
- ➢ Популяризиране и валоризация на местните идентичности и култура;
- ➢ Подготовка, организация и провеждане на местни празници – събори, панаири, фестивали, хепънинги, възстановки на исторически събития и др.

Разходите се свеждат до:
а) Подобренията на движимо и недвижимо имущество;
б) Инвестиции в движимо материалното културно наследство и в недвижимо културно наследство:

- създаване, съхраняване или обогатяване на сбирки - исторически, етнографски и др.;
- информационни дейности, свързани с популяризиране на материалното културно наследство;

- инвестиции в оборудване и/или обзавеждане на сгради/обекти от културното наследство на дадения район/територия (местна културна инфраструктура);
- проучвания и изработване на материали във връзка с документиране и/или изследване, и/или съхраняване на елементи от нематериалното културно наследство;
- дейности, свързани със съхранение и популяризиране на местния фолклор;
- провеждане на различни мероприятия във връзка с местни културни обичаи и традиции - фестивали, събори и други събития, свързани с местното културно наследство;
- други, (при дерогация с мярка 7.2.)

г) Общи разходи, свързани с изброените по-горе, например хонорари на архитекти, инженери и консултанти, хонорари, свързани с консултации относно екологичната и икономическата устойчивост;

д) Нематериални инвестиции: придобиването или развитието на компютърен софтуер и придобиването на патенти, лицензи, авторски права, търговски марки.

Разходите по т.„г" не трябва да надхвърлят 12 % от сумата на разходите по т.„а", „б", „в" и „д".

Допустими са авансови плащания в размер до 50% от публичната помощ, свързана с одобрените допустими разходи .

Оперативните разходи, свързани с предоставянето на услугите са недопустими за подпомагане по мярката.

4. Финансови параметри.

Минимален размер на допустимите разходи за проект - 5 000 лева.

Максимален размер на допустимите разходи за проект - 20 000 лева.

5. Интензитет и размер на финансовата помощ.

- 100 % за получател публично лице и проектът не генерира приход;
- 70 % за получател публично лице и проектът генерира приход.

Интензитет на финансовата помощ

- 100 % когато получател е публично лице, читалище или юридическо лице с нестопанска цел и проектът не генерира приход съгласно „Анализ разходи-ползи (финансов анализ), изготвен в съответствие с правилата, заложени в Делегиран регламент (ЕС) № 480/2014 на Комисията от 3 март 2014г., и насоките на Европейската комисия от декември 2014г. за изготвяне на Анализ разходи-ползи на инвестиционни проекти;
- 70 % когато получател е публично лице и проектът генерира приход съгласно представения „Анализ разходи-ползи (финансов анализ), изготвен в съответствие с правилата, заложени в Делегиран регламент (ЕС) № 480/2014 на Комисията от 3 март 2014г., и насоките на Европейската комисия от декември 2014г. за изготвяне на Анализ разходи-ползи на инвестиционни проекти;
- 60 % когато получател е частно лице;
- 70 % когато получател е частно лице и проектът е в обществена полза

При спазване на условията на Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 година, относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта „de minimis". При изпълнение на проект, включващ само нестопански дейности и изпълняван от лице, регистрирано по реда на Закона за юридическите лица с нестопанска цел или по Закона за народните читалища, не се прилагат чл. 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

Размерът на финансовата помощ, която се предоставя за дейност е стойността на действителните разходи, реално извършени, платени и доказани с разходо-оправдателни и платежни документи, но не повече от еквивалента на 200 000 евро за период от три последователни данъчни години.

Общ размер на финансовата помощ в Стратегията на МИГ е в размер на 233 700,00 лева.

6. Обективни критерии за оценка на проектите и тяхната тежест:

№	Критерии	Тежест (точки)
1.	Опит на кандидата - Кандидата няма реализиран проект - 0 т. - Кандидата има 1 и повече проекти - 10 т.	10 т.
2.	Проектът е насочен към обекти, които са значими за идентичността на района и са свързани със запазване и развитие на културно-историческото наследство: - Проектът предвижда дейности и инвестиции, чиито обект и резултати са насочени към местната идентичност, продукти и съхр. на местно културно-историческо наследство - 20 т. - Проектът предвижда съвременни форми и начини за популяризиране на живото нематериално културно наследство - 15 т.	35 т.
3.	Дейностите по проекта се осъществяват в населени места извън общинските центрове.	10 т.
4.	Дейностите по проекта мотивират местната общност да участва и инициира съвместни дейности, свързани с опознаването, съживяването и популяризирането на автентични местни традиции, фолклор и занаяти.	5 т.
5.	Проектът има минимум 1 иновативен елемент.	10 т.
6.	Оценка на проекта за съвместимост с целите и приоритетите на Стратегията на МИГ: - Проектът е реалистичен, добре обоснован и изпълним - 5 т. - Проектът на допринася за постигане целите и приоритетите на СВОМР - 10 т. - В проектът са предвидени и ясно са посочени действията на бенефициента за устойчивост в рамките на минимум 5 години - 5 т.	20 т.
7.	Проектът се осъществява в населено/и място/а с население над 500 жители.	10 т.
	Общо:	**100 т.**

ОПНОИР (ЕСФ)	**Мярка МИГ06 „Осигуряване на достъп до качествено образование в малките населени места и в трудно достъпните райони“.** ***1. Описание на целите и обхвата на мярката.*** Мярката е от Приоритетна ос 3 „Образователна среда за активно социално включване“, Инвестиционен приоритет 9ii - „Социално-икономическо интегриране на маргинализирани общности, като например ромите“, в рамките на тематична цел 9 „Насърчаване на социалното приобщаване, борба с бедността и всяка форма на дискриминация“ от ОП НОИР 2014 – 2020 г. Общата цел на мярката е осигуряване

	на подкрепа за социално включване на деца и ученици от маргинализираните групи чрез подобряване на достъпа им до качествено образование на територията на общините Павликени и Полски Тръмбеш. Специфични цели на мярката са: а) повишаване на качеството на предучилищното и училищното образование, вкл. професионалното образование, в малките населени места; б) подобряване на достъпа до предучилищното и училищното образование, вкл. професионалното образование, в малките населени места; в) намаляване броя на необхванатите от образователната система, на отпадащите от училище и на преждевременно напусналите училище. ***2. Целеви групи***. ➢ Деца и ученици от маргинализирани групи, включително роми *; ➢ Родители/настойници от маргинализираните групи, включително роми. ➢ Самоопределилото се население от ромски произход на територията на общините е както следва: община Полски Тръмбеш – 2 331 души и община Павликени – 1 340 души. * За целите на настоящата мярка в определението „маргинализирана група“ следва да се включват деца и ученици, които имат ограничен достъп до качествени образователни услуги, поради проблеми в социално-битовата им среда, ниския образователен статус на родителите им, етно-културните им различия или териториалните особености на населеното място. Това води до риск от ранното им отпадане от образователната система и последваща социално-икономическа изолация. ***Виж Приложение № 3: Обосновка за избора на целевите групи.*** ***3. Допустими типове бенефициенти***. ✓ Общини – Павликени и Полски Тръмбеш; ✓ Детски градини; ✓ Училища. Допустими партньори по мярката са: общини, училища, детски градини, юридически лица с нестопанска цел в обществена полза (ЮЛНЦ). Специфично изискване за допустимост на юридически лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ) в обществена полза, съгласно Закона за юридическите лица с нестопанска цел (ЗЮЛНЦ), е да са регистрирани и действащи на територията на МИГ Павликени – Полски Тръмбеш най-малко 12 месеца преди крайния срок за подаване от МИГ на стратегия за ВОМР с многофондово финансиране. В ролята си на партньори, ЮЛНЦ могат да изразходват средства само за дейности, които имат нестопански характер. Партньорството по тази мярка е задължително за допустимите бенефициенти. Водещата организация и партньорите, (вкл. ЮЛНЦ), задължително подписват Споразумение за партньорство, в което детайлно описват ролята и задълженията си, както и начина на избор на всеки партньор по проекта. Всички проекти задължително се осъществяват съгласувано с Общинските планове за интеграция на ромите на територията на общината и други стратегии, планове и програми, изпълнявани на територията на съответната община в обхвата на стратегията за ВОМР на МИГ Павликени – Полски Тръмбеш. ***ВАЖНО!*** Допустимите кандидати с проекти към одобрената за финансиране многофондова стратегии за ВОМР кандидатстват само с едно проектно предложение по

	настоящата мярка. ***4. Допустими дейности***. ➢ Дейности за подобряване на достъпа и повишаване на обхвата на децата от маргинализирани групи в системата на предучилищното образование (детски градини и училища, в които има подготвителни групи): • привличане и включване на допълнителни педагогически специалисти и помощник-учители за работа с деца от тези групи; • допълнително обучение по български език за децата, за които българският език не е майчин; • взаимодействие с родители; • допълнителна работа на педагогическите специалисти с деца от маргинализирани групи (вкл. работа през летните месеци); • подобряване на материално-битовите условия в образователните институции, включително съвременно ИКТ оборудване и електронни образователни продукти; • осигуряване на транспорт и хранене, когато това не се финансира от държавния или общинския бюджет; • други дейности, включени в общински програми със сходен характер. ➢ Дейности за подобряване на достъпа и повишаване на мотивацията на ученици от маргинализирани групи за включване в системата на професионалното образование: • осигуряване на ученическо общежитие (където е възможно) ; • осигуряване на хранене в професионалните гимназии; • осигуряване на транспорт от местоживеене до професионално училище и обратно; • закупуването на учебници, учебни пособия и материали; • допълнително обучение за ученици с образователни затруднения; • подобряване на материално-битовите условия в професионалните гимназии и ученическите общежития, в които са настанени деца учащи в професионални гимназии, включително закупуване на съвременна ИКТ и оборудване за провеждане на практическо обучение; • допълнителна работа на педагогическите специалисти с ученици от маргинализирани групи (включително през лятото); • провеждане на информационни кампании за включване в системата на професионалното образование сред родителите и децата от маргинализираните групи. ➢ Дейности за подобряване достъпа до училищно образование и намаляване процента на учениците от маргинализирани групи, преждевременно напуснали системата: • допълнително обучение за преодоляване на образователни трудности; • привличане и включване на допълнителни педагогически специалисти и помощник-учители за работа с ученици от тези групи; • взаимодействие с родители; • допълнителна работа на педагогическите специалисти с ученици от маргинализираните групи (вкл. за обхващането им в системата на образованието и за предотвратяване на преждевременното им напускане); • хранене в училищата, • закупуване на учебни материали и пособия; • подобряване на материално-битовите условия в училищата, включително

закупуване на ИКТ;

• други дейности, включени в общински програми със сходен характер

➢ Насърчаване общуването и съвместните изяви между деца/ученици от маргинализирани и не маргинализирани групи, обучаващи се в различни образователни институции на територията на населеното място чрез допълнителни образователни услуги (вкл. през летните месеци).

ВАЖНО!

1) Дейностите по мярката трябва да се изпълняват в образователни институции на територията на общините Павликени и Полски Тръмбеш, в които има деца и ученици от маргинализирани групи;

2) Допустимите дейности следва да се изпълняват за първи път или да имат допълващ и/или надграждащ ефект, спрямо подобни дейности, финансирани от националния бюджет, бюджета на ЕС и други донорски програми.

5. Допустими разходи:

Предвидените разходи са в съответствие с разпоредбите на Регламент 1303/2013 г, Регламент 1304/2013 г, Регламент 966/2012 г. ЗУСЕСИФ, ПМС № 189/2016 г., ПМС 161/2016 г., ПМС 162/2016 г. и приложимата национална уредба.

- Разходи за персонал/участници в изпълнение на дейностите;
- Разходи за материали (в това число разходи за канцеларски материали и офис консумативи, дидактически материали, оборудване и обзавеждане, гориво и др.)
- Разходи за услуги;
- Разходи за провеждане и участие в мероприятия **;
- Непреки разходи – за управление на проекта.

** С цел постигане на интеграционен ефект от проектните дейности, са допустими разходи за деца и техните родители/настойници, които не са представители на маргинализираните групи.

6. Финансови параметри за проектите.

Максималният размер на общите допустими разходи за един проект по тази мярка е 200 000 евро или 391 166 лева.

Минимумът на общите допустими разходи за един проект по тази мярка е 50 000 лв.

7. Интензитет на подпомагане.

Интензитетът на помощта е 100% - финансовата помощ за дейностите по мярката е в размер на 100% от общия размер на допустимите за финансово подпомагане разходи, като не се изисква съфинансиране от страна на бенефициентите по мярката.

8. Размер на финансовата помощ.

Общ размер на финансовата помощ в Стратегията на МИГ по тази мярка е 876 093,63 лв.

9. Критериите за оценка на проектите и тяхната тежест.

№	Критерии	Тежест (точки)
I.	**Критерии за оценка**	**100 т.**
1.	***Финансов, технически и административен капацитет***	***20 т.***
1.1.	Опит на кандидата и партньорите в управлението на проекти и/или	5 т.

	в сферата на заложените дейности - макс. 5 т.	
1.2.	Опит на екипа за управление на проекта (поотделно се оценява опитът на всеки един от членовете на предложения екип като сборът от отделните оценки се дели на броя на членовете на предложения екип – макс. 5 т	5 т.
1.3.	Финансови възможности за реализиране на проекта – макс. 10 т	10 т
2.	***Описание на дейностите и организация на изпълнението***	***40 т.***
2.1.	Съответствие и принос на проектното предложение към ОП НОИР – максимум 10 т	10 т.
2.2.	Съответствие и принос към стратегия за ВОМР и други общински документи – максимум 5 т	5 т.
2.3.	Иновативност и добри практики – максимум 5 т	5 т.
2.4.	Описание на дейностите – максимум 10 т	10 т
2.5.	План за действие – максимум 5 т	5 т
2.6.	Целеви групи – максимум 5 т.	5 т
3.	***Устойчивост***	***10 т.***
3.1.	Мултиплициращ ефект – максимум 5 т	5 т.
3.2.	Резултати – максимум 5 т	5 т.
4.	***Бюджет***	***30 т.***
4.1.	Логическа обвързаност, целесъобразност и ефикасност на разходите – максимум 10 т.;	10 т.
4.2.	Разходите са реалистични и съобразени с пазарните цени – макс. 10 т	10 т.
4.3.	Разходите спазват принципите за ефективност – максимум 10 т.	10 т
II.	**Специфични критерии за оценка и избор на проекти**	**5 т.**
1.	***Проектът се реализира в повече от едно населено място – макс. 5 т***	***5 т.***
	Общо:	**105 т.**

При класиране на проектните предложения ще се прилагат следните условия:

- Минимум общ брой точки за проект: 60 т.
- Минимум точки за Раздел 1. Финансов, технически и административен капацитет – 10 т.
- Минимум точки за Раздел 2. Описание на дейностите и организация на изпълнението – 20 т.
- Минимум точки за Раздел 3. Устойчивост – 5 т.
- Минимум точки за Раздел 4. Бюджет – 20 т.

10. Индикатори

Задължителен индикатор за изпълнение по мерките от ОП НОИР в стратегиите и в проектите е:

✓ Брой деца, ученици и младежи от маргинализирани общности (вкл.роми), участващи в мерки за образователна интеграция и реинтеграция.

Индикаторите за резултат следва да отразяват цялото очаквано въздействие върху целевите групи (по съответната специфична цел, съобразно планираното въздействие върху целевите групи чрез избраните дейности)

	Задължителен индикатор за резултат по мерките от ОП НОИР в стратегиите и в проектите: ✓ Брой деца, ученици и младежи от етнически малцинства (вкл.роми), интегрирани в образователната система.
ОПРЧР (ЕСФ)	**Мярка МИГ 02 „Местни инициативи за заетост на територията на общините Павликени и Полски Тръмбеш“** ***1. Описание на целите и обхвата на мярката.*** Мярката съответства на Приоритетна ос 1 „Подобряване достъпа до заетост и качеството на работните места“, Инвестиционен приоритет 1 „Достъп до заетост за търсещите работа и неактивните лица, включително трайно безработни и лица, отдалечени от пазара на труда, а също и чрез местни инициативи за заетост, и подкрепа за мобилността на работната сила” на ОП РЧР 2014 – 2020 г. Мярката има за цел да осигури предпоставки за създаване на устойчива заетост на местно ниво за безработни и неактивни лица, които ще получат нов шанс за работа, нови или усъвършенствани професионални знания и умения, придобити на работното място, както и придобиването на професионална квалификация. Безработицата за територията на общините Павликени и Полски Тръмбеш остава сериозен проблем, с най-тежко изражение сред трайно безработните лица, особена във възрастовата група на лица над 54 години. Реинтегрирането на продължително безработните и неактивните лица от 30 до 54 г. вкл. в заетост остава предизвикателство за работодателите, като в същото време включването на този ресурс в местната икономика ще генерира висока добавена стойност. Значителна част от икономически неактивното население между 30 и 54-годишна възраст е с ниско образование, като мярката се фокусира върху една от най-уязвимите групи на пазара на труда, в това число с ниско образование и лица над 54 години. Мярката допринася за изпълнение на следните специфични цели на инвестиционния приоритет 1: ✓ СЦ 1: Увеличаване броя на започналите работа безработни или неактивни лица на възраст между 30 и 54 г.; ✓ СЦ 2: Увеличаване броя на започналите работа безработни или неактивни лица с ниско образование на възраст между 30 и 54 г.; ✓ СЦ 3: Увеличаване броя на започналите работа безработни или неактивните лица над 54 годишна възраст. ***2. Целева група.*** Допустимата целева група по настоящата мярка са икономически неактивни лица, в това число обезкуражени лица, търсещи работа безработни лица и групи в неравностойно положение на възраст между 30 и 54 г., както и безработни или неактивните лица над 54 годишна възраст. С приоритет ще бъдат финансирани проекти, в които минимум 50 % от целевата група е съставена от поне една от следните специфични категории: ➢ Безработни лица с ниска степен на образование (под ISCED 313); ➢ Продължително безработни и неактивни лица; ➢ Безработни или неактивни лица с увреждания; ➢ Безработни лица на възраст над 54 г.

	Сериозен процент сред трайно безработните лица заемат такива с ниска степен на образование, както и лица над 54 години. Основна причина за високия процент безработица е несъответствието между качествените характеристики на работната сила и изискванията на пазара на труда. Преодоляването им е свързано с приложението на превантивни и активни мерки, осигуряващи подобряване на квалификацията, знанията и уменията на безработни и заети и повишаващи като цяло потенциала на трудовите ресурси. Иновативен подход при подобряване на възможностите за заетост на уязвимите групи на пазара на труда е комбиниране на професионално обучение с трайна заетост в реална работна среда. ***3. Допустими типове бенефициенти.*** ✓ Работодатели – микро, малки и средни предприятия; ✓ Общини; ✓ Общински предприятия; ***4. Допустими дейности.*** ➢ Предоставяне на посреднически услуги на пазара на труда, активиране на неактивни лица, организиране и участие в трудови борси и др. подкрепящи услуги за заетост; ➢ Професионално информиране и консултиране, вкл. по въпроси относно упражняването на трудови и осигурителни права; ➢ Психологическо подпомагане и предоставяне на мотивационно обучение; ➢ Предоставяне на обучение за повишаване на професионалната квалификация или придобиване на нова; ➢ Предоставяне на обучение за придобиване на ключови компетентности; ➢ Наемане на безработни и неактивни лица и осигуряване на заетост за период от 12 месеца след предоставяне на посреднически услуги и/или обучение; ➢ Предоставяне на стимули за насърчаване на мобилността на търсещи работа лица от групите в неравностойно положение на пазара на труда; ➢ Предоставяне на стимули на работодатели за наемането на безработни лица от групите в неравностойно положение на пазара на труда; ➢ Осигуряване на обзавеждане, оборудване, ДНА и стопански инвентар свързани с новите работни места и местни инициативи за заетост. ***5. Допустими разходи:*** Предвидените разходи са в съответствие с разпоредбите на Регламент 1303/2013 г, Регламент 1304/2013 г, Регламент 966/2012 г. ЗУСЕСИФ, както и приложимата национална уредба**.** *Подробно описание на допустимите разходи е направено в общото описание на мерките, финансирани по ОП РЧР. ***6. Финансови параметри за проектите.*** **Максимумът** на общите допустими разходи по тази мярка е 150 000 лева **Минимумът** на общите допустими разходи е 50 000 лева. ***7. Интензитет на подпомагане.*** Максималният интензитет на помощта е в размер на 100 % от общата стойност на допустимите разходи. ***8. Размер на финансовата помощ.***

Общ размер на финансовата помощ в Стратегията на МИГ по тази мярка е 386 096,55 лв.

9. Критериите за оценка на проектите и тяхната тежест.

№	Критерии	Тежест (точки)
I.	**Критерии за оценка**	**90 т.**
1.	***Оперативен капацитет***	***15 т.***
1.1.	Опит на кандидата в управлението на проекти и/или опит в изпълнение на дейности, подобни на тези включени в проектното предложение	10 т.
1.2.	Опит на законния представител на кандидата (управител, прокурист и др.)/собственика на капитала на организацията в организация, управление/изпълнение на проекти и/или в дейности като тези, включени в проектното предложение	5 т.
2.	***Съответствие***	***20 т***
2.1.	Описание и обосновка на целите на проекта	10 т.
2.2.	Описание на целевите групи по проекта и техните нужди	10 т.
3.	***Методика и организация***	***35 т.***
3.1.	Съответствие на дейностите с целите и очакваните резултати	15 т.
3.2.	Яснота на изпълнение на дейностите	20 т.
4.	***Бюджет и ефективност на разходите***	***20 т.***
4.1.	Ефективност, ефикасност и икономичност на разходите и структурираност на бюджета	20 т.
II.	**Специфични критерии за оценка и избор на проекти**	**10 т.**
1.	***„Включени лица на възраст над 54 години и/или хора с увреждания”***	***5 т.***
2.	***Предвидени мерки за насърчаване развитието в областта на политиката по околната среда, политиката по изменение на климата, ресурсна ефективност, вкл. прилагане на изискванията на законодателството на ЕС и националното законодателство в тези област***	***5 т.***
	Общо:	**100 т.**

10. Държавни помощи.

По настоящата мярка ще се прилагат правилата за минимални помощи (правило de minimis) по смисъла на Регламент (ЕС) №1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. относно прилагането на членовете 107 и 108 от Договора за функциониране на Европейския съюз към помощта de minimis, публикуван в официалния вестник на ЕС L352 от 24.12.2013 г.

11. Индикатори

В мярката са включени по един индикатор за изпълнение и един за резултат от съответната специфична цел, съобразно планираното въздействие върху целевите групи чрез избраните дейности.

Мярка МИГ 03 „По-добро здраве и работоспособност на заетите лица в предприятията на територията на общините Павликени и Полски Тръмбеш“.

1. Описание на целите и обхвата на мярката.

Мярката се финансира от Приоритетна ос 1 „Подобряване достъпа до заетост и качеството на работните места”, Инвестиционен приоритет 7 „Приспособяване на работниците, предприятията и предприемачите към промените” на ОПРЧР 2014-2020 г.

Цел на мярката: осигуряване на безопасни условия на труд и подобряване на работната среда в преработвателните предприятия на територията на общините Павликени и Полски Тръмбеш, подобрен здравен статус и въведени нови системи, практики и инструменти за подобряване на организацията и условията на труд, което от своя страна ще подобри качеството на работните места и ще рефлектира положително върху производителността на труда в предприятията. Мярката също така цели да насърчи географската мобилност на работната сила в региона като подкрепи работодателите чрез осигуряване на транспорт на наетите в предприятията лица, вкл. с цел запазване на тяхната заетост и повишаване нивата на устойчива заетост, когато работното място е извън населеното място на тяхната месторабота.

Мярката допринася за изпълнение на специфична цел 1 „Увеличаване броя на обхванатите заети в предприятията с въведени нови системи, практики и инструменти за развитие на човешките ресурси и подобряване на организацията и условията на труд” на инвестиционния приоритет 7.

Иновативен елемент на мярката е повишаването на мотивацията на работодателите за въвеждане на гъвкави форми на заетост, с цел по-ефективно съчетаване на професионалния и личния живот, а така също и за по-дългото оставане в заетост на по-възрастните работници.

2. Целева група.

Допустимата целева група по настоящата мярка са заети лица, в това число наети и самостоятелно заети лица.

3. Допустими типове бенефициенти.

Микро, малки и средни предприятия в качеството им на работодатели със седалище на територията на общините Павликени и Полски Тръмбеш.

4. Допустими дейности.

*1. Дейности за организация и управление на проекта.

*2. Дейности по информиране и публичност.

3. Разработване, адаптиране и въвеждане на системи за развитие на човешките ресурси в предприятията, вкл. възможности за гъвкави форми на заетост с цел оптимизация на работните процеси, с акцент върху практиките за по-лесното съвместяване на професионалния, семейния и личния живот, както и удължаване трудовия живот на по-възрастните работници и служители. Въвеждане на иновативни модели за организация на труда в предприятията, насочени към повишаване на производителността и опазване на околната среда.

4. Осигуряване на организиран транспорт от работодателя до и от работното място за заетите в съответното предприятие лица, за период до 12 месеца.

5. Осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд, подобряване професионалния и здравния статус на работниците и служителите:

• Осигуряване на колективни предпазни средства, включително модернизация и/или реконструкция и/или обезопасяване на съществуващи обекти, технологични процеси, машини и съоръжения, свързани с подобряване условията на труд;
• Закупуване на лични предпазни средства и специално работно облекло;
• Придобиване на стандарти за безопасни условия на труд;
• Обучение на работниците и служители относно специфичните рискове за здравето, свързани с конкретното работно място и методите и средствата за тяхното ограничаване и предотвратяване;
6. Осигуряване на социални придобивки за работещите, включително ремонт и оборудване на места за отдих, хранене и почивка в предприятията, спортни съоръжения и др.

***Забележка: Дейност 1 и Дейност 2 са задължителни.*

***5. Допустими разходи*:**

Предвидените разходи са в съответствие с разпоредбите на Регламент 1303/2013 г, Регламент 1304/2013 г, Регламент 966/2012 г. ЗУСЕСИФ, както и приложимата национална уредба**.**

По мярката са допустими разходи по правилата на ЕФРР, съгласно разпоредбите на ПМС 119/20.05.2014 г. – до 20% от общите допустими разходи.

*Подробно описание на допустимите разходи е направено в общото описание на мерките, финансирани по ОП РЧР.

***6. Финансови параметри за проектите*.**

Максимумът на общите допустими разходи по тази мярка е 50 000,00 лева
Минимумът на общите допустими разходи е 20 000,00 лева.

7. Интензитет на подпомагане.

Максималният интензитет на помощта е в размер на 100 % от общата стойност на допустимите разходи.

***8. Размер на финансовата помощ*.**

Общ размер на финансовата помощ в Стратегията на МИГ по тази мярка е 223 773,10 лв.

9. Критериите за оценка на проектите и тяхната тежест.

№	Критерии	Тежест (точки)
I.	**Критерии за оценка на качеството**	**90 т.**
1.	***Оперативен капацитет***	***15 т.***
1.1.	Опит на кандидата в управлението на проекти и/или опит в изпълнение на дейности, подобни на тези включени в проектното предложение	10 т.
1.2.	Опит на законния представител на кандидата (управител, прокурист и др.)/собственика на капитала на организацията в организация, управление/изпълнение на проекти и/или в дейности като тези, включени в проектното предложение	5 т.
2.	***Съответствие***	***20 т***
2.1.	Описание и обосновка на целите на проекта	10 т.

2.2.	Описание на целевите групи по проекта и техните нужди	10 т.
3.	***Методика и организация***	***35 т.***
3.1.	Съответствие на дейностите с целите и очакваните резултати	15 т.
3.2.	Яснота на изпълнение на дейностите	20 т.
4.	***Бюджет и ефективност на разходите***	***20 т.***
4.1.	Ефективност, ефикасност и икономичност на разходите и структурираност на бюджета	20 т.
II.	**Специфични критерии за оценка и избор на проекти**	**10 т.**
1.	***„Включени лица на възраст над 54 години и/или хора с увреждания”***	***5 т.***
2.	***Предвидени мерки за насърчаване развитието в областта на политиката по околната среда, политиката по изменение на климата, ресурсна ефективност, вкл. прилагане на изискванията на законодателството на ЕС и националното законодателство в тези област***	***5 т.***
	Общо:	**100 т.**

10. Държавни помощи.

По настоящата мярка ще се прилагат правилата за минимални помощи (правило de minimis) по смисъла на Регламент (ЕС) №1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. относно прилагането на членовете 107 и 108 от Договора за функциониране на Европейския съюз към помощта de minimis, публикуван в официалния вестник на ЕС L352 от 24.12.2013 г.

11. Индикатори

В мярката са включени по един индикатор за изпълнение и един за резултат от съответната специфична цел, съобразно планираното въздействие върху целевите групи чрез избраните дейности.

Мярка МИГ04 „Социални иновации за активно социално включване”

1. Описание на целите и обхвата на мярката.

Мярката е от Приоритетна ос 2 „Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване”, Инвестиционен приоритет 2: „Активно приобщаване, включително с оглед насърчаване на равните възможности и активното участие и по-добрата пригодност за заетост” и Инвестиционен приоритет 3: „Повишаване на достъпа до услуги, които са на достъпна цена, устойчиви и висококачествени, включително здравни и социални услуги от общ интерес” от ОПРЧР 2014 – 2020 г. Общата цел на мярката е подобряване на достъпа на хора в неравностойно положение до услуги за социално включване в общността, както и подобряване на достъпа до социални и здравни услуги и повишаване равнището на заетост на хората с увреждания, както и до връщането на пазара на труда на членове на семействата, полагащи грижи за лицата с увреждания.

Мярката допринася за изпълнение на специфична цел 2 „Увеличаване на броя на хората с увреждания, които са започнали да търсят работа или са заети, чрез предоставяне на социални и здравни услуги, вкл. чрез интегрирани мерки за хора с

	увреждания и техните семейства” на инвестиционен приоритет 2 и специфична цел 1 „Подобряване на достъпа на хора с увреждания и хора над 65 г. в невъзможност за самообслужване до услуги за социално включване и здравеопазване” на инвестиционен приоритет 3. ***2. Целеви групи.*** ➢ Хора с увреждания и техните семейства; ➢ Възрастни в риск; ➢ Хора над 65 години в невъзможност за самообслужване; ➢ Служители на доставчици на социални и здравни услуги. За възрастните, и особено за самотно живеещите възрастни над 65-годишна възраст, поради зависимостта от социалните плащания и липсата на подкрепа от страна на близки и роднини, рискът от изпадане в бедност или социално изключване е близо 80%. Демографската тенденция на територията на двете общини е свързана със застаряване на населението, което води до нарастващата потребност от грижа за възрастните. Към настоящия момент над 68% от населението на населените места извън общинските центрове няма достъп до социални услуги, което води до задълбочаване на социалната изолация. В заявените намерения и интерес на общността към развитие на иновативни и мобилни услуги в рамките на стратегията ще се намери отговор на основното предизвикателство за достъп до услуги на населението в малките населени места. Чрез изпълнението на интегрирани мерки за подобряване на достъпа до основни социални и здравни услуги се цели постигане на равни възможности, независимост и социална интеграция за тази специфична група и преодоляване на последиците от социалното изключване и бедността. Чрез изпълнение на проекти по тази мярка, стратегията за местно развитие ще създаде условия и предпоставки за инвестиране в комплексни интегрирани мерки, насочени към подобряването на достъпа до социални и здравни услуги и повишаване равнището на заетост на хората с увреждания, както и до връщането на пазара на труда на членове на семействата, полагащи грижи за лицата с увреждания. В рамките на мярката ще бъде улесняван достъпа до иновативни социални услуги, като неразделна част от комплексните услуги за социално включване, осигуряване на по-високо качество на живот и пригодност за заетост, като например иновативни междусекторни услуги, включващи рехабилитация, трудотерапия, социална услуга в общността и други, според индивидуалните потребности на човека с увреждане. * При включване на дейности и услуги, които ще получат подкрепа по мярката в рамките на специфична цел 1 на инвестиционен приоритет 3 следва да бъде осигурена устойчивост на услугите след приключване на проекта. ***3. Допустими типове бенефициенти.*** ✓ Неправителствени организации; ✓ Доставчици на социални услуги; ✓ Доставчици на здравни услуги; ✓ Общини – Павликени и Полски Тръмбеш. *Партньори:*

	Образователни и обучителни организации; общини; доставчици на социални услуги, неправителствени организации. ***4. Допустими дейности.*** ➢ Дейности за организация и управление на проекта и дейности по информиране и публичност; ➢ Развитие на иновативни подкрепящи услуги, в т.ч. интегрирани междусекторни услуги в общността или в семейна среда; ➢ Интегрирани комплексни мерки, вкл.мобилни услуги в общността; ➢ Осигуряване на достъп до интегрирани услуги, според специфичните потребности на човека в неравностойно положение въз основа на индивидуална социална оценка чрез подкрепа за иновативни социални услуги в семейна или близка до семейната среда; ➢ Насърчаване участието на пазара на труда на лица, полагащи грижи за зависими членове на семейства; ➢ Реализация на комплексни действия в посока улесняване достъпа до заетост на уязвими групи, включително и чрез предоставяне на иновативни социални и здравни услуги; ➢ Предоставяне на възможности за връщането на пазара на труда на лицата, които полагат грижи за близките си с увреждания; ➢ Подобряване достъпа до здравеопазване и промоция на здравето, в т.ч. чрез целеви действия, насочени към деца, младежи и уязвими групи; ➢ Местни социални дейности за социално включване; ➢ Дейности за обзавеждане и оборудване - при доказано обоснована необходимост е допустимо в проектното предложение да се предвидят дейности за обзавеждане и оборудване на помещенията, в които могат да се предоставят услугите; ➢ Предоставяне на интегрирани комплексни услуги за хората с увреждания, като ще се съчетават действия в посока осигуряване на заетост и социални и здравни услуги; ➢ Съпътстващи дейности, насочени към осигуряване на информационно – образователни и здравно-консултативни услуги за превенция и здравословен живот; ➢ Осигуряване на транспорт с цел посещаване на интегрираните услуги, мобилна работа и др.; ➢ Развитие на комплексните услуги за социално включване, осигуряване на осигуряващи по-високо качество на живот и пригодност за заетост, като например иновативни междусекторни услуги, включващи рехабилитация, трудотерапия, социална услуга в общността и други, според индивидуалните потребности на човека с увреждане. Водещ принцип при планирането и изпълнението на мярката е поставянето в „центъра” нуждите и потребностите на „отделния човек”. Осигуряването на интегриран достъп до здравни, социални и други услуги, според специфичните потребности на човека в неравностойно положение се основава на индивидуалната му оценка. Мярката допринася за постигане на целите на основните стратегически документи: Национална стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на

социалното включване 2020 г. и Националната стратегия за дългосрочна грижа.

5. Допустими разходи:

Предвидените разходи са в съответствие с разпоредбите на Регламент 1303/2013 г, Регламент 1304/2013 г, Регламент 966/2012 г. ЗУСЕСИФ, както и приложимата национална уредба.

* Подробно описание на допустимите разходи е направено в общото описание на мерките, финансирани по ОП РЧР.

6. Финансови параметри за проектите.

Максимумът на общите допустими разходи по тази мярка е 150 000 лева
Минимумът на общите допустими разходи е 50 000 лева.

7. Интензитет на подпомагане.

Максималният интензитет на помощта е в размер на 100 % от общата стойност на допустимите разходи.

8. Размер на финансовата помощ.

Общ размер на финансовата помощ в Стратегията на МИГ по тази мярка е 277 013,04 лв.

9. Критериите за оценка на проектите и тяхната тежест.

№	Критерии	Тежест (точки)
I.	**Критерии за оценка**	**92 т.**
1.	***Оперативен капацитет***	***15 т.***
1.1.	Опит на кандидата и партньора/партньорите в управлението на проекти и/или опит в изпълнение на дейности, подобни на тези включени в проектното предложение. Максимум 15 т.	15 т.
1.2.	Опит на законния представител на кандидата (управител, прокурист и др.)/собственика на капитала на организацията в организация, управление/изпълнение на проекти и/или в дейности като тези, включени в проектното предложение	5 т.
2.	***Съответствие***	***18 т***
2.1.	Описание и обосновка на целите на проекта	9 т.
2.2.	Описание на целевите групи по проекта и техните нужди	9 т.
3.	***Методика и организация***	***24 т.***
3.1.	Съответствие на дейностите с целите и очакваните резултати	15 т.
3.2.	Яснота на изпълнение на дейностите	9 т.
4.	***Бюджет и ефективност на разходите***	***30 т.***
4.1.	Ефективност, ефикасност и икономичност на разходите	15 т.
4.2.	Структурираност на бюджета	15 т.
II.	**Специфични критерии за оценка и избор на проекти**	**8 т.**
1.	***Проектът предвижда въвеждане на социална иновация или решава по иновативен начин идентифицирани проблеми на целевата група и територията***	***4 т.***
2.	***Обвързаност на проекта и подходите за предоставяне на социални услуги с общинска/областна стратегия за социал. услуги***	***4 т.***

Общо:	**100 т.**

* В настоящата мярка под „социални иновации” следва да се разбира определението използвано от Ръководство за социални иновации в кохезионната политика на Европейската комисия, според което социалните иновации представляват иновации, които са социални както по отношение на тяхната цел, така и по отношение на техните средства. По-специално те са нови продукти, услуги и модели, които едновременно отговарят на социалните потребности и създават нови социални взаимоотношения или сътрудничество. Те са тясно свързани с воденото от общностите местно развитие, защото „те са иновации, които са не само добри за обществото, но и подобряват неговия капацитет за действие“.

10. Държавни помощи

По настоящата мярка ще се прилагат правилата за минимални помощи (правило de minimis) по смисъла на Регламент (ЕС)№1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. относно прилагането на членовете 107 и 108 от Договора за функциониране на Европейския съюз към помощта de minimis, публикуван в официалния вестник на ЕС L352 от 24.12.2013 г.

11. Индикатори

В мярката са включени по един индикатор за изпълнение и един за резултат от съответната специфична цел, съобразно планираното въздействие върху целевите групи чрез избраните дейности.

Мярка МИГ 05 “Насърчаване на социалното предприемачество за заетост на уязвими групи на пазара на труда“

1. Описание на целите и обхвата на мярката

Мярката се финансира по Приоритетна ос 2 „Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване”, Инвестиционен приоритет 4 „Насърчаване на социалното предприемачество и на професионалната интеграция в социалните предприятия и насърчаване на социалната и солидарна икономика с цел улесняване на достъпа до заетост”.

Липсата на заетост е една от основните причини за бедност и социално изключване. Целта на този инвестиционен приоритет е да улесни достъпа до заетост и да осигури подкрепа за социалното включване на уязвими групи чрез създаване на подходящи условия за тяхната професионална интеграция в сферата на социалната икономика. Социални предприятия се тези, за които социалните цели или обществения интерес е причина за стопанската им дейност и чиито печалби основно се реинвестират за осъществяването на тези социални цели. В селските райони и малки населени места социалните предприятия изпълняват обществена функция да запълнят нуждата от местни услуги, които не се предлагат от други доставчици поради липса на пазарен стимул.

Основна цел на мярката е да се създадат предпоставки и възможности за заетост и професионална интеграция в социалните предприятия на хората с увреждания и други представители на рискови групи, като важна предпоставка за намаляване на риска от социално изключване. Иновативен елемент на мярката е че насърчава

	включването на социалните предприятия в мрежа за предлагане на местни услуги и продукти, под обща за територията марка, като едновременно с това се осигури подкрепена заетост на уязвими социални групи, изключени от трудовия пазар. Мярката допринася за изпълнение на специфична цел: „Увеличаване броя на заетите в социалните предприятия след получена подкрепа" на инвестиционен приоритет 4 „Насърчаване на социалното предприемачество и на професионалната интеграция в социалните предприятия и насърчаване на социалната и солидарна икономика с цел улесняване на достъпа до заетост". ***2. Целеви групи.*** ➢ Хора с увреждания; ➢ Лица в неравностойно положение на пазара на труда и други социално изключени лица; ➢ Лица, заети в институции и организации, свързани със социалното предприемачество. **3. Допустими типове бенефициенти.** ✓ Неправителствени организации; ✓ Работодатели ✓ Доставчици на социални услуги; ✓ Местни власти. *Партньори:* Образователни и обучителни организации; общини; доставчици на социални услуги, неправителствени организации. ***4. Допустими дейности*** ➢ Подкрепа за дейността на социални предприятия във връзка с осигуряване на подкрепена заетост; ➢ Социален маркетинг и популяризиране на социалната икономика; ➢ Подкрепа за подобрвяване на материална база на социалните предприятия; ➢ Оборудване и адаптиране на работни места; ➢ Заетост за уязвими лица в социалната икономика, вкл. „подкрепена" заетост за хората с увреждания - подкрепа за осигуряване на заетост за период до 12 месеца; ➢ Проучване на търсенето и възможностите за пазарна реализация на изработваните стоки и предоставяните услуги; ➢ Обучение и квалификация за лицата, за които се осигурява заетост в социалните предприятия; ➢ Социална и професионална интеграция на представители на уязвимите групи в сектора на социалната икономика; ➢ Обучения за ефективно управление на социалните предприятия. За целите на мярката се използва следното определение за социално предприятие: „Социално предприятие" е предприятие, независимо от правната му форма, което: а) в съответствие със своя учредителен договор, устав или друг правен документ за създаването му, има за основна цел постигането на измеримо, положително социално въздействие, а не генерирането на печалба за своите собственици, членове и акционери, и което: (i) предоставя услуги или стоки, които генерират социална възвръщаемост и/или

(ii) използва метод за производство на стоки или услуги, който въплъщава неговата социална цел;

б) използва своята печалба на първо място за постигането на основната си цел и е въвело предварително определени процедури и правила относно всяко разпределяне на печалба между акционери и собственици, което гарантира, че това разпределяне не накърнява основната цел; и

в) се управлява по предприемачески, отчетен и прозрачен начин, по-специално чрез включване в управлението на работници, клиенти и заинтересовани страни, засегнати от стопанската му дейност.

***5. Допустими разходи*:**

Предвидените разходи са в съответствие с разпоредбите на Регламенти: 1303/2013 г, 1304/2013 г, 966/2012 г., ЗУСЕСИФ, както и приложимата национална уредба

По мярката са допустими разходи за по правилата на ЕФРР, съгласно разпоредбите на ПМС 119/20.05.2014 г. – до 10% от общите допустими разходи**.**

6.*Финансови параметри за проектите*.

Максимумът на общите допустими разходи по тази мярка е 100 000 лева

Минимумът на общите допустими разходи е 50 000 лева.

7. Интензитет на подпомагане.

Максималният интензитет на помощта е в размер на 100 % от общата стойност на допустимите разходи.

8. Размер на финансовата помощ .

Общ размер на финансовата помощ в Стратегията на МИГ по тази мярка е 190 922,95 лв.

№	Критерии	Тежест (точки)
I.	**Критерии за оценка**	**92 т.**
1.	***Оперативен капацитет***	***20 т.***
1.1.	Опит на кандидата и партньора/партньорите в управлението на проекти и/или опит в изпълнение на дейности, подобни на тези включени в проектното предложение. Макс. 15 т.	15 т.
1.2.	Опит на законния представител на кандидата (управител, прокурист и др.)/собственика на капитала на организацията в организация, управление/изпълнение на проекти и/или в дейности като тези, включени в проектното предложение	5 т.
2.	***Съответствие***	***18 т***
2.1.	Описание и обосновка на целите на проекта	9 т.
2.2.	Описание на целевите групи по проекта и техните нужди	9 т.
3.	***Методика и организация***	***24 т.***
3.1.	Съответствие на дейностите с целите и очакваните резултати	15 т.
3.2.	Яснота на изпълнение на дейностите	9 т.
4.	***Бюджет и ефективност на разходите***	***30 т.***
4.1.	Ефективност, ефикасност и икономичност на разходите	15 т.
4.2.	Структурираност на бюджета	15 т.

II.	**Специфични критерии за оценка и избор на проекти**	**8 т.**
1.	Свързаност на проекта с друг проект от Стратегията или проекта решава проблем идентифициран като такъв при анализите на територията	***4 т.***
2.	***Обвързаност на проекта и подходите за предоставяне на социални услуги с общинска/областна стратегия за социалните услуги***	***4 т.***
	Общо:	**100 т.**

9. Държавни помощи

По настоящата мярка ще се прилагат правилата за минимална помощ (правилото de minimis) по смисъла на Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) към помощта de minimis, публикуван в Официален вестник на ЕС L 352 от 24.12.2013 г.

„Минимална помощ“ е помощта, която не нарушава и не застрашава конкуренцията или има незначително въздействие върху нея, поради своя минимален размер, както е дефинирана в действащия регламент на ЕС, относно прилагането на чл. 107 и 108 от Договора за функционирането на ЕС по отношение на минималната помощ.

„**Предприятие”** по смисъла на правилата за конкуренцията, **е всеки субект, упражняващ стопанска дейност,** независимо от правния му статут и начина, по който той се финансира.

Доколкото един публичен субект упражнява икономическа дейност, която може да бъде отделена от упражняването на публична власт, въпросният субект действа като предприятие по отношение на посочената дейност и следва да бъде третиран като получател на минимална помощ по процедурата.

По процедурата не се предоставят помощ на кандидат/партньор/и, когато отпускането й води до нарушаване на разпоредбите на Регламент (ЕС) № 1407/2013 г., включително на чл. 1, букви в), г) и д) от Регламента.

10. Индикатори

В мярката са включени по един индикатор за изпълнение и един за резултат от съответната специфична цел, съобразно планираното въздействие върху целевите групи чрез избраните дейности.

6. Финансов план:

6.1. Индикативно разпределение на средствата по програми/фондове и по мерки:
(не повече от 2 страници)

Код на мярката	*Име на мярката*	*Общо за периода на стратегията*	
		лева	*%*
	Мерки, финансирани от ПРСР 2014-2020 г. (ЕЗФРСР)	***3 732 700,00***	***65,64 %***
МИГ 4.1	„Инвестиции в земеделски стопанства”	876 884,70	15,42 %
МИГ 4.2	„Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански	57 200,00	1,01 %

	продукти“		
МИГ 6.4	„Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности”	491 924,38	8,65 %
МИГ 7.2	„Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура„	1 654 095,72	29,09 %
МИГ 7.5	„Инвестиции за публично ползване в инфраструктура за отдих, туристическа инфраструктура“	418 894,94	7,37 %
	Мерки, които не са част от ПРСР 2014-2020 г. , но са включени в Регламент (ЕС) № 1305/2013 (финансирани от ЕЗФРСР)	***0,00***	***0 %***
	Мерки, извън обхвата на мерките от Регламент (ЕС) № 1305/2013, но съответстващи на целите на регламента (финансирани от ЕЗФРСР)	***233 700,00***	***4,11 %***
МИГ 01	„Опазване, съхранение и валоризация на културното и природното наследство на територията на общините Павликени и Полски Тръмбеш.“	233 700,00	4,11 %
	Мерки, финансирани от ОПОС (ЕФРР)	***0,00***	***0 %***
	Мерки, финансирани от ОПНОИР (ЕФРР)	***876 093,63***	***15,41 %***
МИГ 06	„Осигуряване на достъп до качествено образование в малките населени места и в трудно достъпните райони	876 093,63	15,41 %
	Мерки, финансирани от ОПРЧР (ЕСФ)	***1 077 805,64***	***18,95 %***
МИГ 02	„Местни инициативи за заетост на територията на общините Павликени и Полски Тръмбеш”	386 096,55	6,79 %
МИГ 03	„По-добро здраве и работоспособност на заетите лица в предприятията на територията на общините Павликени и Полски Тръмбеш“.	223 773,10	3,94 %
МИГ 04	„Социални иновации за активно социално включване”	277 013,04	4,87 %
МИГ 05	„Насърчаване на социалното предприемачество за заетост на уязвими групи на пазара на труда“	190 922,95	3,36 %
	Мерки, финансирани от ОПИК (ЕФРР)	***0,00***	***0 %***
	Мерки, финансирани от ПМДР (ЕФМДР)	***0,00***	***0 %***
	ОБЩО ЗА ЦЯЛАТА СТРАТЕГИЯ:	**5 686 599,27**	100%
	Текущи разходи и популяризиране на стратегия за водено от общностите местно развитие (25% от общите публични разходи от ЕЗФРСР, включващи разходите по подмярка 19.2 и подмярка 19.4=2933745+977 800=3 911 545)	*1 091 800,00*	*22,63 %*

6***.2. Финансова обосновка на бюджета и разпределението на средствата по програми и по мерки:*** *(не повече от 2 страници)*

Разпределението на средствата в Бюджета е балансирано съобразно подкрепата на Европейските структурни и инвестиционни фондове, предоставяна за ПРСР (ЕЗФРСР), ОП РЧР (ЕСФ) и ОПНОИР(ЕСФ) по Подхода ВОМР през програмния период 2014-2020 г. и е представено по мерки и програми, като произтича от установените в социално-икономическия анализ на територията нужди и потребности от концентрация на подкрепата за определени сфери на местната икономика, които ще осигурят устойчива заетост и по-добро образование, както и постигане на заложените цели в Стратегията за ВОМР. Разпределението на публичния принос в бюджета на стратегията на ВОМР на МИГ е изготвен на основата на анализите на социално-икономическото развитие на територията, както и на изявените намерения, представени на обществените обсъждания от потенциални кандидати и заинтересовани страни на територията на МИГ.Планираният финансов ресурс се обуславя от следните фактори 1)доколко е необходима конкретната мярка, подборът на мерките е направен в съответствие с икономическия, човешкия и природния потенциал. 2) доколко е налице финансов ресурс за заинтересованите страни и капацитета за прилагане на мерките.3) доколко мерките допринасят за изпълнение на целите и приоритетите на стратегията ВОМР. Параметрите на финансовата помощ по всяка мярка от ПРСР са съобразени с изискванията на Наредба 22 от 14.12.2015. По отношение на мерките финансирани от ОПРЧР и ОПНОИР се прилагат условията на оперативните програми.

Финансирането на стратегията се осигурява с публичен ресурс от ПРСР, ОПРЧР и ОПНОИР, който възлиза на **5 686 599,27** лв. (2 907 556,64 евро), без текущи разходи и разходи за популяризиране. Текущите разходи и тези за популяризиране са *1 091 800,00* лв.

Общият планиран бюджет е разпределен по мерки, както следва:

- за мерките по ПРСР е 3 732 700,00 лв.;
- за мерките по ОПРЧР е 1 077 805,64 лв.;
- за мерките по ОПНОИР е 876 093,63 лв.

Съобразно предвидения бюджет се предвижда да бъдат финансирани 60 проекти по ПРСР и 7 проекта общо за мерките по ОПРЧР и ОПНОИР.

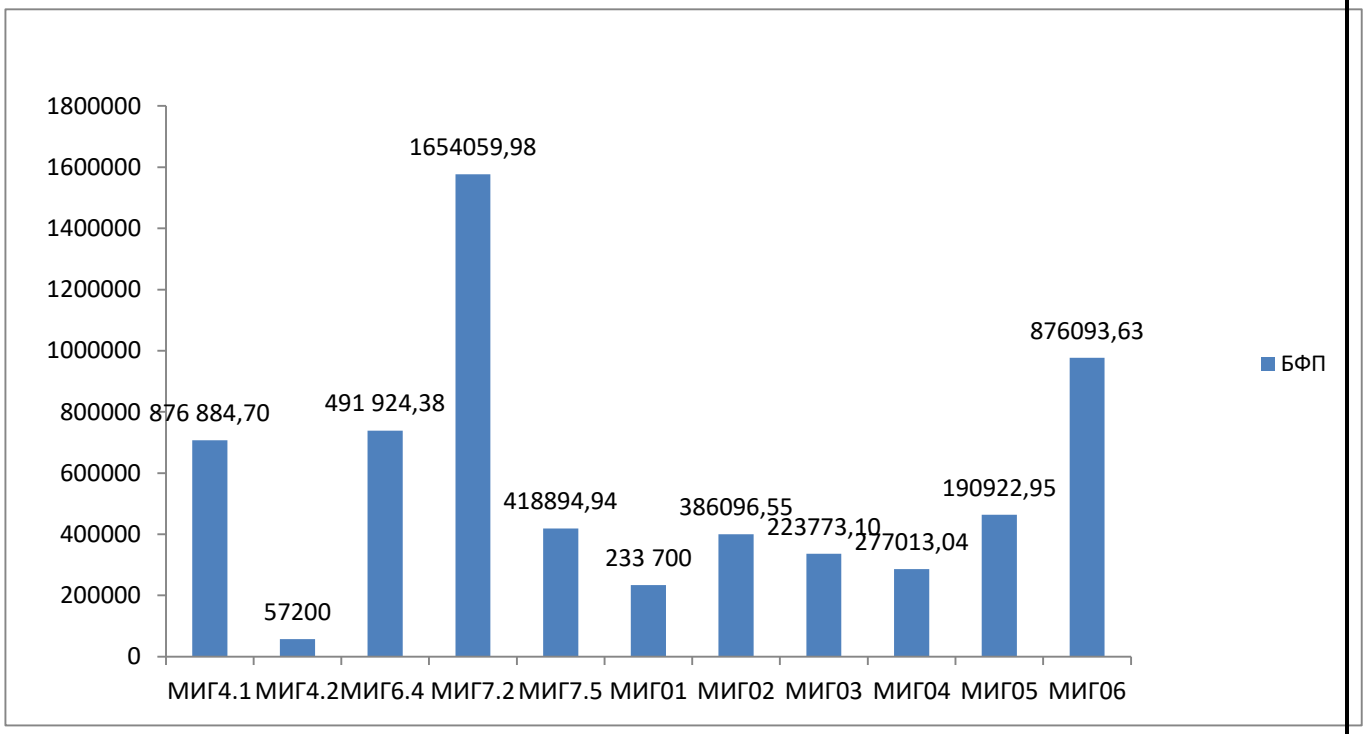
Стратегически цели	**Брой проекти**	**БФП (лв.)**	**%**
Цел 1	28	1 426 009,09	25,08 %
Цел 2	32	2 306 690,92	40,56 %
Цел 3	7	1 953 899,27	34,36 %
Общо:		**5 686 599,27**	**100 %**

Територията се характеризира с добре развито земеделие и с възможности за повишаване на добавената стойност от местни продукти. За подпомагане на сектор земеделие и за финансиране на неземеделска дейност е предвидена БФП от ПРСР (2014-2020) в размер на 1 426 009,09 лв.или 25,08 % от общия индикативен бюджет на Стратегията ВОМР. Акцентира се върху разнообразяване на местната икономиката, чрез финансовата подкрепа по мярка 6.4 „Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности” – . 491 924,38 лв., представляващи над 8 % от общия

бюджет за ПРСР. Мерките насочени за подобряване на качеството на живот, чрез обновяване на публичната и социална инфраструктура в селата и подобряване на инфраструктурата за туризъм са включени мерките 7.2 и 7.5 и МО7 на ПРСР 2014-2020. Развитието на идентичността и културата на двете общини се подпомага от мярка „Опазване, съхранение и валоризация на културното и природното наследство на територията на общините Павликени и Полски Тръмбеш.“ (Мерки, извън обхвата на мерките от Регламент (ЕС) № 1305/2013, но съответстващи на целите на регламента (финансирани от ЕЗФРСР) на стойност 233 700,00 лв., ще бъдат подкрепени 18 проекти. Общият бюджет на тези мерки 2 306 690,92 (40,56 % от общия бюджет). Мерките финансирани от ПРСР, вкл и от Регламента са 65,64 % от общия бюджет на Стратегията.

За осигуряване и насърчаване на субсидирана заетост и обучение на безработни лица и подобряване на достъпа до интегрирани социални услуги са предвидени мерките МИГ 02 „Местни инициативи за заетост на територията на общините Павликени и Полски Тръмбеш”, МИГ 03 „По-добро здраве и работоспособност на заетите лица в предприятията на територията на общините Павликени и Полски Тръмбеш“, МИГ 04 „Социални иновации за активно социално включване” и МИГ 05 „Насърчаване на социалното предприемачество за заетост на уязвими групи на пазара на труда“. Предвиденият бюджет по тези мерки от ОПРЧР е 1 077 805,64 лв. (551 081,73 евро) или (18,95 % от обшия бюджет). Подобряване на качеството на образование на деца и ученици от маргинализираните групи ще се подпомогне по мярка МИГ 06 „Осигуряване на достъп до качествено образование в малките населени места и в трудно достъпните райони“, планираният финансов ресурс 876 093,63 лв. (15,41 % от бюджета на стратегията) е от ОПНОИР.

Разпределението на публичния принос в Стратегията от ПРСР (ЕЗФРСР), ОП РЧР (ЕСФ) и ОПНОИР (ЕСФ), чрез съответните мерки е графично изобразено на следващата фигура.

Фигура № 1. Разпределение на финансирането по мерки.

Всички промени във финансовите параметри на стратегията след подписване на договор с УО на финансиращите програми се извършват съгласно чл. 39 на Наредба 22 от 14.12.2015 г.

7. План за действие, показващ как целите са превърнати в действия:
(не повече от 4 страници)

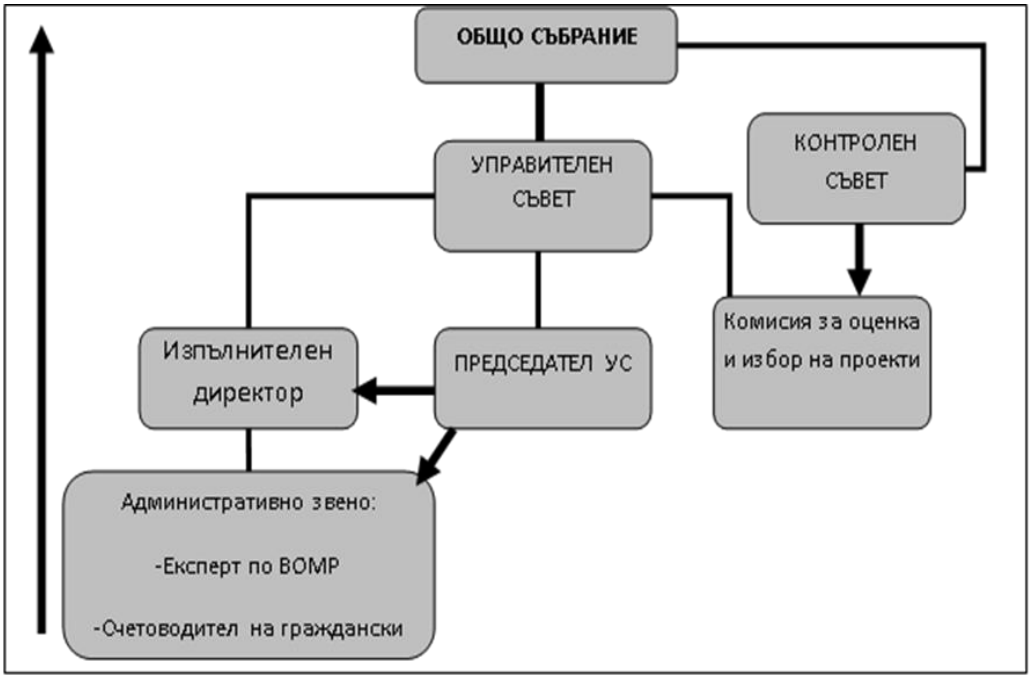
Планът за действие на Стратегията за ВОМР включва основните планирани действия, които Местната инициативна група ще предприеме, за да осигури срочното публикуване на покани за подаване на проектни предложение по отделните програми, включени в Стратегията, провеждането на качествен оценителен н процес, сключване на договори с бенефициентите по мерките и последващ мониторинг и контрол на изпълнението и планиране извършването на оценките на СВОМР. Указани са само основните дейности.Планът за действие е гъвкав и динамичен документ, който следва да се актуализира и коригира в зависимост от възникване на подобна необходимост в процеса на прилагане на Стратегията. Условията и редът за предоставяне на финансова помощ от Стратегията на МИГ „Павликени – Полски Тръмбеш" са в съответствие с Глава четвърта *„Условия и ред за предоставяне на финансова помощ от Стратегиите за ВОМР"* от Наредба № 22 за прилагане на подмярка 19.2. „Прилагане на операции в рамките на стратегии за Водено от общностите местно развитие" на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие" (ВОМР) от ПРСР 2014-2020 г. *Раздел I "Процедура за подбор на проекти към стратегия за ВОМР на МИГ." н*а същата глава. Подборът на проекти по всяка мярка ще се извършва посредством определените за всяка мярка критерии за избор и в съответствие с прозрачна и предварително оповестена на всички потенциални бенефициенти процедура. Подборът на проекти ще се извършва периодично по една или група подмерки от Стратегията. Предварително екипа на МИГ до 30 ноември на предходната година ще публикува на електронната страница на МИГа одобрения от УС индикативен график. Управителният съвет на МИГ взима решение за обявяване на подбор на проекти според индикативния график, одобрява покана за прием на заявления от потенциални кандидати на финансова помощ. Периодът за прием на проекти се определя с решение на УС на МИГ, но не може да е по-малък от 1 месец. Процесът за изготвяне на документите и насоките за поканите по мерките следва да стартира приблизително в края на 2017година, след одобрение на СВОМР и сключването на Договора за нейното прилагане.

Дейности свързани с оперативната дейност на МИГ Павликени – Полски Тръмбеш:

1. Организиране дейността на изпълнителното звено на МИГ, разпределение на функциите и отговорностите с цел оперативност на работните процеси.
2. Изработване на всички вътрешни правила, необходими за качественото и срочно прилагане на мерките по СВОМР, вкл. правила за публичност, за база данни и за документооборота на СНЦо.
3. Разработване на процедурен наръчник за прилагане на Стратегията за ВОМР.
4. Разработване на указания и образци на документи за кандидатстване за всяка мярка.
5. Подготовка на Насоките за кандидатстване по всички мерки по ПРСР, ОПНОИР и ОПРЧР.

6. Съгласуване на Насоките за кандидатстване със съответните Управляващи органи и с Министерството на земеделието и храните.
7. Подготовка на тръжни документи за възлагане на дейности на външни изпълнители, при необходимост, провеждане на процедури по реда на ЗОП и избор на изпълнители, ако е приложимо.
8. Вземане на решение за изготвяне на текуща оценка на СВОМР съобразно заложените нормативни изисквания в приложимото право.
9. Осъществяване на текущ контрол и мониторинг на проектите .
Отговорник: МИГ – Управителния съвет (УС) и Изпълнителното звено (ИЗ)
Дейности по информиране и консултиране:
1. Провеждане на дейностите по информиране и консултиране във връзка с прилагането на СВОМР на целевата територия.
2. Публикуване на покани на официалната интернет страница на Сдружението за подаване на проектни предложения по приемите на проекти по мерките на ПРСР); ОП РЧР, ОПНОИР.
3. Изготвяне на индикативни графици за прием на заявления по съответните мерки на Стратегията
4. Консултиране на потенциалните бенефициенти по техните инвестиционни проекти по мерките по отворените покани в рамките на законовите правомощия от експертите на МИГ.
5. Организиране и провеждане на информационни срещи преди приема на заявления
6. Водене на Регистъра на постъпилите проекти, осигуряващ прозрачност на провежданите процедури и създаване на Регистър на сключените договори с бенефициентите по мерките.
7. Структуриране на Комисия за избор на проекти в съответствие със законовите разпоредби на приложимата нормативна уредба и осигуряване на процеса на оценка.
8. Изготвяне на Доклади за избор на проектни предложения и на всички документи за внасянето им в ДФЗ – РА или в съответните УО за последващ контрол.
9. Сключване на договори с бенефициентите.
10. Осъществяване на мониторинг и текущ контрол.
Отговорник: МИГ – Управителния съвет (УС) и Изпълнителното звено (ИЗ)
Дейности по мониторинг, оценка и докладване:
1. Разработване на методология за мониторинг и план за мониторинг на прилагане на Стратегията. Актуализация на плана за мониторинг при необходимост по време на изпълнение на Стратегията.
2. Организиране и провеждане на проверки на място (план за проверките);
3. Извършване на оценки на прилагане на СВОМР (междинна, крайна оценка);
4. Извършване на крайна оценка и изготвяне на доклад за крайна оценка.
Укрепване на капацитета на МИГ:
1. Провеждане на обучения на екипа на МИГ на УС;
2. Провеждане на обучения на местни лидери и потенциални бенефициенти;
За всяко обучение ще бъдат разработени учебни планове и учебни програми.
3. Участие на членовете на МИГ в семинари, конференции на Асоциация на Местните инициативни групи и международни срещи с Местни инициативни групи от страни на ЕС.

8. Описание на уредбата за управлението и мониторинга на стратегията, която показва капацитета на местната група за действие да изпълни стратегията, и описание на специфичната уредба относно оценката:

(не повече от 12 страници)	
8.1. Организационна структура на МИГ:	
- организационна структура/ схема.	 *Фигура № 2. Организационна структура на СНЦ „МИГ Павликени – Полски Тръмбеш“*
8.2. Управление на МИГ:	
- органи за управление и контрол;	Сдружение с нестопанска цел „МИГ Павликени – Полски Тръмбеш” е ЮЛНЦ, регистрирано за извършване на обществено полезна дейност съгласно изискванията на нормативно приложимата база в българското и европейското законодателство. МИГ се ръководи в своята дейност от законите на Република България, от своя Устав и от следните принципи: доверие на местната общност; ангажиране на лидерите в общността; балансирано представителство на ключовите сектори; прилагане на публично-частно партньорство и

	прилагане на водено от общностите местно развитие. В наименованието на СНЦ се съдържа „Местна инициативна група”, както и общините на чиято територия работи местната група – общините Павликени и Полски Тръмбеш. Членовете на МИГ Павликени – Полски Тръмбеш са дееспособни физически и юридически лица със седалище/ постоянен адрес на територията на общините Павликени и Полски Тръмбеш, които чрез своето членство съдействат за осъществяване целите на МИГ така, както са формулирани в устава, заплащат редовно членски внос, определен от Общото събрание и които приемат неговия устав, помагат за развитието му и участват в дейността му. Юридическите лица - членове на МИГ, се представляват пред МИГ от своите законни представители или изрично упълномощени за това физически лица съгласно изискванията на Наредба 22 / 14.12.2015 г. на МЗХ. Органите за управление и контрол на МИГ са: 1. Общо събрание; 2. Управителен съвет; 3. Контролен съвет; 4. Председател на УС на МИГ. Дейността на органите на МИГ спазва на принципите за: 1. Изборност и демократичност; 2. Равнопоставеност; 3. Балансираност; 4. Мандатност. Общото събрание като върховен колективен орган се състои от 35 на брой представители на заинтересовани страни от територията на МИГ - юридически лица (фирми, земеделски производители, кооперации, Общини и граждански организации) с регистрация на МИГ – територията, както и физически лица – земеделски производители. В Общото събрание са представени двете общини от МИГ- територията: ✓ Община Павликени, орган на местното самоуправление - представлявана от Емануил Манолов – Кмет на Община Павликени, представителството е определено с Решение на ОбС. ✓ Община Полски Тръмбеш, орган на местното самоуправление - представлявана от Георги Чакъров – кмет на Община Полски Тръмбеш, представителството е определено с Решение на ОбС. В Общото събрание от членове, Община Павликени има право на 1 глас, както и Община Полски Тръмбеш има право на 1 глас. Спазено е задължителното участие на общините от територията на действие на МИГ в качеството си на юридически лица. Разпределението на секторното представителство в Общото събрание е съблюдавано с оглед препоръките за процентно балансирано съотношение съгласно изискванията на Наредба 22/14.12.2015г. на МЗХ, както следва:

- представители на стопанския сектор – общо 17 фирми, земеделски производители и кооперации;
- представители на нестопанския сектор – 16 сдружения, ЮЛНЦ и читалища и две общини.

Решенията се вземат с обикновено мнозинство от гласовете на присъстващите с явно гласуване. Изборът на членовете на УС и КС също става с явно гласуване.

Общото събрание е върховен колективен орган на сдружението, в който участват всички негови членове, и което избира и освобождава членовете на Управителния съвет и на Контролния съвет.

Управителния съвет е колективния орган за управление на сдружението, който се състои от 7 (седем) членове на сдружението, избрани от Общото събрание за срок от 3 години. В Управителния съвет задължително се включват определени по съответния ред представителите на местната власт – общини, членове на сдружението, чийто дял в колективния управителен орган не превишава 49 процента. В състава на Управителния съвет се включват представители на юридическите лица от стопанския и нестопанския сектор, като участието на отделните сектори не превишава 49%.

Първият състав на Управителния съвет на „МИГ Павликени – Полски Тръмбеш“ е както следва:

1. инж. Емануил Александров Манолов – Председател на УС;
2. Георги Александров Чакъров – Зам. Председател на УС;
3. Даню Георгиев Ангелов – представител на „Екзотика“ ЕООД гр. Павликени (стопански сектор);
4. Румен Йорданов Тодоранов – представител на Регионален фермерски съюз – Павликени (нестопански сектор);
5. Иван Йорданов Бакалов – представител на ПЛВК „Грозд” с. Карайсен (стопански сектор);
6. Нелушка Асенова Миновска – представител на НЧ „Отец Паисий 1905” гр. Полски Тръмбеш (нестопански сектор);
7. Петър Иванов Георгиев – представител на Интеграл ПТ” ООД, гр. Полски Тръмбеш (стопански сектор).

Фигура № 3. Секторно разпределение на членовете на УС.

Съгласно чл. 45 от Устава на организацията, Управителният съвет ръководи дейността на МИГ и решава всички въпроси, свързани с

	дейността му, с изключение на тези, които са от компетентността на Общото събрание или на Председателя на УС Правомощия на Управителен съвет съгласно Устава на МИГ, свързани със Стратегията са: • разработва управленски системи и процедури за ефективното и прозрачно функциониране на МИГ и за прилагане на Стратегията за местно развитие; • избира представители на МИГ в национални и европейски мрежи на селските региони; • одобрява административен екип за изпълнение на Стратегията; • определя щатното разписание на МИГ; • изготвя за одобрение от Общото събрание Графици и Планове за изпълнение на Стратегията за местно развитие; • изготвя ежегодно отчет за изпълнение на Стратегията за местно развитие; • осъществява мониторинг на Заседанията за избор на проекти към Стратегията; • одобрява Докладите от Комисията за оценка на проектите към Стратегията. Контролният съвет е контролен орган на МИГ и се състои от 3 членове с представител на стопанския и нестопанския сектор. Контролният съвет следи изпълнението на решенията на ОС и УС и упражнява контрол върху дейността на УС, както и проверява/контролира финансовото състояние, правилното стопанисване и използване имуществото на МИГ, като може да предизвиква и финансова ревизия. Правомощия на Контролен съвет съгласно Устава на МИГ, свързани със Стратегията: ▪ проверява изпълнението на решенията на Общото събрание, на Управителния съвет и на другите вътрешни актове на МИГ, свързани с изпълнението на Стратегия за местно развитие; ▪ упражнява контрол върху дейността на Управителния съвет, свързани със Стратегията за местно развитие; ▪ проверява и контролира финансовата дейност, както и правилното съхраняване и опазване на имуществото на МИГ, свързани със Стратегията за местно развитие; ▪ контролира законосъобразността на извършваните разходи и следи за спазването на принципите за прозрачност, отчетност и липса на конфликти на интереси в работата на МИГ по Стратегията за местно развитие. Председателят на УС на МИГ се избира сред членовете на Общото събрание и е член на УС на МИГ. Председателят на УС ръководи оперативно текущата дейност на МИГ, подготвя и предлага проекти за решения на УС, свиква и ръководи заседанията на Управителния съвет, отчита се за дейността си пред

	Управителния съвет. След одобрение на щатното разписание от УС, назначава, освобождава и упражнява дисциплинарна власт по отношение на изпълнителния директор за извършване на оперативната дейност на МИГ.
- описание на позициите и изискванията към изпълнителния директор и персонала.	Административният екип на МИГ „Павликени – Полски Тръмбеш“ се състои от следните 4 позиции: • Изпълнителен директор – 1 щатна бройка; • Експерт по прилагане на Стратегия – 1,5 щатни бройки; • Счетоводител – 1 щатна бройка; • Технически сътрудник – 0,5 щатна бройка. Екипът напълно отговаря на поставените изисквания в Наредба № 22/14.12.2015 г. на МЗХ с която Наредба се уреждат условията и реда за прилагане на подмярка 19.2. „Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие” на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие” (ВОМР) от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г. (ПРСР), а именно: 1. Изпълнителен директор, отговарящ на следните минимални изисквания: • завършено висше образование, най-малко степен „бакалавър“; • общ професионален стаж най-малко 5 години; • управленски опит най-малко две години; • опит в реализиране на проект, програма или стратегия със стойност над 100 хиляди лева, финансирани от ЕС или от други международни донори; 2. Експертът по прилагане на стратегията за ВОМР, отговарящ на следните минимални изисквания: • завършено висше образование, най-малко степен „бакалавър“; • общ професионален стаж най-малко две години. 3. Счетоводител, отговарящ на изискванията на чл. 18 от Закона за счетоводството, както и на следните минимални изисквания: • завършено висше счетоводно-икономическо образование, най-малко степен „бакалавър“; • стаж в областта на счетоводството най малко две години; 4. Технически сътрудник, отговарящ на минималните изисквания за Експерт по прилагане на СВОМР. Административният екип се назначава от Председателят на Управителния съвет на МИГ след одобряване и финансиране на Стратегията за местно развитие. Председателят на Управителния съвет назначава и освобождава от длъжност членовете на екипа, като упражнява и дисциплинарна власт по отношение на тях. Изпълнителният директор на МИГ отговаря за прилагането на Стратегията за местно развитие, като неговите правомощия се определят с договора за наемане и включват следните отговорности и задължения,

	предвидени в Устава на МИГ: ✓ Административно организира и ръководи работата на офиса по прилагане на Стратегията за местно развитие съгласно изискванията на българското законодателство, Договора за финансиране на МИГ и Наредба №22/14.12.2015г. на МЗХ с която Наредба се уреждат условията и реда за прилагане на подмярка 19.2. „Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие" (ВОМР) от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г. (ПРСР) ✓ Отговаря за прилагането на Стратегията за местно развитие, като конкретните му правомощия се определят с договора за наемане при спазване на всички разпоредби в Наредба № 22/14.12.2015г. на МЗХ с която Наредба се уреждат условията и реда за прилагане на подмярка 19.2. „Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на мярка 19 „Водено от общностите местно развитие" (ВОМР) от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г. (ПРСР) ✓ Осигурява изпълнението на решенията на Управителния съвет, свързани със Стратегията за местно развитие; ✓ Изготвя и предлага за приемане от УС перспективна и годишна програма за работа на МИГ и годишен проекто-бюджет; ✓ Организира набирането на средства за дейността на МИГ; ✓ Ръководи административния персонал на МИГ; ✓ Решава въпроси, които в съответствие с Устава на МИГ му бъдат възложени от УС; ✓ При избор и финансиране на дейности за изпълнението на СМР да прилага както процедурите и правилата одобрени като част от СМР , така и тези , включени в договора за финансиране изпълнението на стратегията; ✓ Да информира, консултира и подпомага подготовката на проекти на потенциалните кандидати; ✓ Да подготвя и публикува покана за кандидатстване с проекти на територията на МИГ; ✓ Да приема и регистрира заявления за кандидатстване; ✓ Да създава и поддържа база данни за постъпилите проекти по Стратегията за местно развитие, тяхното състояние и движение; ✓ Да извършва проверка за административно съответствие и допустимост на проектите; ✓ Да осъществява техническа експертна оценка и класиране на проектите; ✓ Да извършва подготовка и провеждане на заседания на комисията за избор на проекти към МИГ; ✓ Да изпраща информация за всички проекти, одобрени от комисията за избор на проекти към МИГ, в областната Разплащателна агенция по

	седалище на МИГ за извършване на проверка за съответствие с процедурите, описани в Стратегията за местно развитие, критериите за допустимост на кандидата и критериите за допустимост на проекта и планираните разходи; ✓ Да информира писмено кандидатите за одобрение или отхвърляне на проекта; ✓ Да сключва договори с одобрените кандидати за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ; ✓ Да осъществява наблюдение на изпълнението на проектите; ✓ Да осъществява посещения на място; ✓ Да подпомага одобрените кандидати при подготовката на заявки за плащане до Разплащателната агенция и изготвяне на доклади за отчитане на изпълнението; ✓ Да изготвя годишен доклад за отчитане изпълнението на Стратегията за местно развитие, както и други доклади и справки за изпълнение на Стратегията за местно развитие, изисквани от управляващия орган на ПРСР; ✓ Да представя до управляващия орган за календарната година годишен доклад за отчитане изпълнението на Стратегията за местно развитие; ✓ Да информира своевременно управляващия орган на ПРСР за проблеми, възникнали при изпълнението на стратегията. ✓ Разработва управленски системи и процедури за ефективното и прозрачно функциониране на МИГ и за прилагане на Стратегията за местно развитие; ✓ Изготвя за одобрение от Общото събрание Графици и Планове за изпълнение на Стратегията за местно развитие; ✓ Изготвя ежегодно отчет за изпълнение на Стратегията за местно развитие; Отговорностите и задълженията на всички членове на екипа са детайлно описани в длъжностните им характеристики към трудовия договор. Административният екип на МИГ „Павликени – Полски Тръмбеш” не е член на колективните органи на сдружението, като по този начин няма взаимообвързаности с членове на МИГ съгласно изискванията на Наредба № 22 / 14.12.2015г. на МЗХ.
8.3. Капацитет на местната инициативна група да изпълни стратегията за ВОМР:	
МИГ „Павликени – Полски Тръмбеш” е ЮЛНЦ в обществена полза, учредено на 17 януари 2017 г. като резултат от изпълнение на дейности по проект, финансиран по подмярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности” на Мярка 19 „Водено от общностите местно развитие” от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014-2020. По проекта е създаден капацитет за прилагане на подхода Лидер и ВОМР на територията на общините Павликени и Полски Тръмбеш, насърчено е публично-частното партньорство, регистрирана е МИГ като сдружение с нестопанска цел, след активна популяризация и обществена активност е разработена Стратегия за водено от общностите местно развитие съвместно с всички заинтересовани страни и	

представители на местната общност, извършени са богат набор от текущи информационни дейности, създаден е административен капацитет.

МИГ „Павликени – Полски Тръмбеш“ има широко представителство на местните заинтересовани страни, свързани със стратегията, които са идентифицирани в открит и прозрачен начин, като едновременно с това колективния орган на юридическото лице има задължение да се отчита както пред местното население, така и пред органите, които го финансират. Постигнат е точен баланс между участващите партньори и представители на публичния, стопанския и нестопански сектор, като едновременно с това институционална структура на сдружението, гарантира баланс на правомощия при вземането на решения като не се допуска възможност партньорството да се доминира от една - единствена публична или частна заинтересована група.

Напредъкът до момента представлява сериозна мотивация и заявка за надграждане на постигнатите резултати, поддържане и разширяване на създадения капацитет на територията на МИГ, както и разширяване на възможностите за прилагане на водено от общностите местно развитие. Като конкретна стъпка за това е разработването на мултифондова стратегия за местно развитие, която ще има целенасочени дейности за постигане на социалното приобщаване и намаляване на бедността; за съхраняване и опазване на околната среда и за използване потенциала на културното наследство; за фокусиране върху приобщаващото образование и насърчаване на устойчивата и качествена заетост.

Местните инициативни групи са инструмента за прилагане на подхода Лидер/Водено от общностите местно развитие в Програма за развитие на селските райони 2014-2020 г. и реализиране на мултифондови стратегии за местно развитие. В подготвителния етап бе отделено достатъчно време за постигането на ясно съгласие относно това „какво трябва да се промени“ , което е и най-важната стъпка при проектирането на стратегията за територията на общините Павликени и Полски Тръмбеш. Друг ключов момент при създаване на МИГ като публично-частно партньорство бе насърчаване на доверието и въвличане на местните лидери, които могат да помогнат за осъществяване на промяната. На практика чрез създаденото местно партньорство за подготвителните дейности бе изградена висока степен на доверие и натрупан опит при обсъждане и вземане на решения с широк кръг партньори от публичния, стопанския и нестопански сектор.

Територията на общините Павликени и Полски Тръмбеш се отличава с благоприятни условия за успешно прилагане на подхода ВОМР, намиращи израз в установяването на висока ангажираност на всички заинтересовани страни, формиране на ефективно публично-частно партньорство и висок интегритет на общността, както и наличие на административен капацитет за изпълнение на мултифондова стратегия за местно развитие.

Новото лице на подхода на Водено от общностите местно развитие определя още по-важната и по-активна роля на представителите на общностите за местно развитие, като особено важно е тяхното включване, привличане и съпричастност за съвместно използване на всички местни ресурси и възможности.

Чрез проекта по подмярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности” на територията на двете общини има обучени голям брой местни лидери, като едновременно с това е създаден добър капацитет сред членовете на УС и КС за работа по бъдеща Стратегия за местно развитие, която по същество представлява пътна карта за реализация на водено от общностите местно развитие.

Важна особеност на МИГ „Павликени – Полски Тръмбеш“ е, че се ползва с добра репутация и

доверие на своята територия, местните заинтересовани страни имат идеи и очаквания, които биха се реализирали с една нова мултифондова Стратегия за местно развитие.

МИГ привлече за участие в подготвителните дейности за разработване на стратегия за местно развитие широк кръг заинтересовани страни от стопанския и нестопанския сектор, като едновременно с това подпомогна процеса по идентифициране на идеи и възможности за развитие на територията. В резултат на извършения анализ за готовността на територията за прилагане на подхода ВОМР се установиха редица силни страни и благоприятстващи фактори за прилагане на стратегия за водено от общностите местно развитие. Водещ фактор за това е големия брой заинтересовани страни с висока степен на интерес и готовност за участие в процеса по разработване на стратегията, както и привличане на силна подкрепа от лидерите в трите сектора – местна власт, стопански сектор и неправителствен сектор.

Водещи принципи при разработване на стратегия за водено от общностите местно развитие на МИГ „Павликени – Полски Тръмбеш“ са свързани с постигане на устойчивост и надграждане на постигнатите до момента резултати, ефективност и интегрираност на инвестициите, както и постигане на синергия от интервенции в различни сектори.

В процеса на работа по Стратегията за местно развитие МИГ установи, че публично-частното партньорство е най-добрият работещ модел/инструмент за местно развитие, затова е важно МИГ да продължи да прилага подхода ВОМР.

Финансовото обезпечение за дейностите на МИГ ще бъде с безвъзмездна помощ по подмярка 19.4 „Текущи разходи и популяризиране на стратегия за Водено от общностите местно развитие” на местна инициативна група (МИГ), одобрена за финансиране по подмярка 19.2 „Прилагане на операции в рамките на стратегии за местно развитие” (подмярка 19.2) от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. (ПРСР 2014 – 2020 г.), съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) за прилагане на стратегия за Водено от общностите местно развитие (ВОМР).

Финансовата помощ се предоставя за дейности, които ще допринесат за постигане на следните цели:

- обезпечаване на МИГ с необходимия финансов ресурс за ефективното изпълнение на стратегия за ВОМР и нейното популяризиране;
- повишаване на информираността на населението относно подхода ВОМР и насърчаване на активното му участие в процеса на прилагане на стратегии за ВОМР.

Ангажирането на опитен експертен и управленски екип на МИГ, съвместно с наемане на доказани външни експерти гарантира успешното изпълнение на Стратегията за местно развитие.

За своята финансова устойчивост МИГ ще осигури над 3 % от средствата за текущи разходи и популяризиране на стратегия за Водено от общностите местно развитие“ на местна инициативна група в размер на 34 000,00 лева, които са под формата на безлихвен заем от Общините Павликени и Полски Тръмбеш.

МИГ разполага със самостоятелен офис, с обща квадратура 171,74 кв.м, с осигурено помещение за провеждане на срещи и заседания, различно от работното и архивно помещение. Към офиса е изградена достъпна среда за хора с увреждания.

8.4. Описание на системата за мониторинг и оценка:

Системата за мониторинг и оценка включва комплекс от действия, насочени към:

- Изграждане на механизми за събиране и обработване на съответните финансови данни и данните за изпълнението;

- Система за проследяване на индикаторите за изпълнение и индикаторите за резултат, в съответствие с определените цели;
- Оценка на собственото изпълнение при реализацията на спецификите на ВОМР;
- Разпространяване и използване на резултатите на територията на МИГ и извън територията.

Изпълнителният екип на МИГ наблюдава и контролира качеството на изпълнението на стратегията като извършва мониторинг с помощта на изходни индикатори и индикатори за резултат.

МИГ посредством създаването и поддържането на собствена информационна база данни - електронен регистър за постъпилите проекти по стратегията за ВОМР, в който се отразява състоянието и движението на всеки проект е предвидил възможност за проследяване на определен набор от финансови индикатори, между които: брой и стойност на подадените заявления, брой и стойност на одобрените заявления, брой и стойност на сключените договори, брой и стойност на подадените искания за плащане, брой и стойност на одобрените искания за плащане, брой и стойност на успешно приключилите проекти. Тези базисни индикатори се допълват от поредица индикатори за резултат, които се осигуряват от информационната система. Регистърът се публикува на електронната страница на МИГ.

За проектите по ЕЗФРСР въвежда информация за изпълнението на стратегия за ВОМР, в това число данни на всички постъпили проекти (одобрени и неодобрени), в отделна информационна система, която е функционално свързана с Информационната система за управление и наблюдение на средствата от Структурните инструменти на ЕС в Република България за периода 2014 – 2020 г. (ИСУН 2020).

Екипът на МИГ поддържа актуална информация по отношение на напредъка по изпълнението на стратегията като редовно проследява заложените индикатори.

Процедурите за наблюдение и оценка имат за цел да дават актуална информация за реализираните етапи от стратегията като изпълнени дейности/мерки и изразходваният финансов ресурс. На базата на тази информация екипът на МИГ ще може да взима решения за корекции в плана за действие.

МИГ извършва наблюдение и оценка на стратегията чрез поредица от индикатори, обединени в две основни групи – изходни индикатори или индикатори за изпълнение и индикатори за резултат. Поради липсата на достатъчно данни и официална статистическа информация на това статистическо ниво (община и група общини) индикатори за въздействие няма да бъдат дефинирани.

Чрез наблюдението ще се събира информация за договорените средства, финансираните дейности/инвестиции и непосредствените резултати от изпълнението на проектите.

Наблюдението на изпълнението на стратегията ще се извършва от екипа на МИГ като отговорен за състоянието на системата ще бъде изпълнителният директор. Пряко ангажирани в попълването на информация в базата данни ще бъдат отделните експерти отговорници по проекти и най-вече техническият сътрудник, който ще обобщава и завежда постъпилата информация в базата данни.

Информацията за финансовите индикатори, изходните индикатори и индикаторите за резултат ще се събират за всеки проект и ще се обобщават по мерки, приоритети и за Стратегията като цяло. Тези индикатори ще се актуализират в срок от 5 дни след възникване на промяна (например сключване на нов договор, подадена заявка за плащане, или приключване на изпълнението на договор).

При необходимост екипът на МИГ ще изисква и допълнителна информация за реализацията на финансираните проекти от бенефициентите.

Наблюдението и оценката на изпълнението на стратегията ще се извършва на базата на разписани и одобрени вътрешни правила.

Всеки служител ще осъществява своите служебни задължения и правомощия в рамките на разписаните в длъжностните характеристики функции.

МИГ е задължена да изготвя доклади, анализи, отчети, справки и други във връзка с изпълнението на стратегията за ВОМР, изисквани от УО на ПРСР 2014 – 2020 г. или от друг УО.

В срок до 15 февруари на следващата календарна година изготвя и представя на УО на ПРСР 2014 – 2020 г. и на УО на останалите програми, страна по договора, годишен доклад за отчитане изпълнението на стратегията за ВОМР. Информира своевременно УО на ПРСР 2014 – 2020 г. и останалите УО за проблеми, възникнали при изпълнението на стратегията.

Местната инициативна група е длъжна да предоставя достъп до документи и да съдейства за осъществяване на проверки, както и при посещения на място, извършвани от представители на ДФЗ – РА, МЗХ, Сметната палата, Европейската комисия и Европейската сметна палата, дирекция „АФКОС“ при Министерството на вътрешните работи, Европейската служба за борба с измамите, както и на всеки упълномощен външен одитор в срок до 5 години от окончателното плащане.

Местната инициативна група е длъжна да осигури на проверяващите лица документи и информация, които ще подпомогнат проверките или посещенията на място, както и в случаите, когато МЗХ или Европейската комисия направи оценяване и/или наблюдение на ПРСР 2014 – 2020 г.

През 2019 година се предвижда да бъде извършена междинна оценка на изпълнението на стратегията. Цялостна оценка на изпълнението на стратегията ще бъде извършено в края на периода на реализацията – през 2023г.

За оповестяване на резултатите от изпълнението на стратегията ще бъдат използвани разнообразни форми на информиране и публичност – интернет-сайт на МИГ и интернет-сайтовете на обхванатите от МИГ общини, публикации и статии в местната и регионална преса, участие в медийни изяви, организиране и провеждане на публични и информационни срещи и събития.

Индикаторите за въздействие ще се оценяват в края на прилагане на Стратегията от външните оценители.

Основни индикатори за финансов мониторинг са:

- ✓ Брой на подадените заявления (по мерки, и пол и възраст на кандидата);
- ✓ Стойност на подадените заявления (по мерки, и пол и възраст);
- ✓ Брой на одобрените заявления (по мерки, и пол и възраст на кандидата);
- ✓ Стойност на одобрените заявления (по мерки, и пол и възраст);
- ✓ Брой на сключените договори (по мерки, и пол и възраст на бенефициента);
- ✓ Стойност на сключените договори (по мерки, и пол и възраст на бенефициента);
- ✓ Брой на подадените искания за плащане (по мерки);
- ✓ Стойност на подадените искания за плащане (по мерки);
- ✓ Брой на одобрените искания за плащане (по мерки);
- ✓ Стойност на одобрените искания за плащане (по мерки);
- ✓ Брой на успешно приключилите договори (по мерки, и пол и възраст на бенефициента);
- ✓ Стойност на успешно приключилите договори (по мерки, и пол и възраст на бенефициента).

Процедури за мониторинг и оценка на изпълнението на СМР.

За проследяване напредъка в изпълнението на дейностите и резултатите от прилагане на Стратегията, МИГ прилага система за текущ мониторинг и оценка в съответствие с препоръките на Общата рамка за мониторинг и оценка на програмите за развитие на селските райони и на ОП

„Развитие на човешките ресурси”.

Тази система включва всички дейности за мониторинг и оценка:

- текущо събиране на данни за мониторинговите индикатори и актуализиране на индикаторите.
- обобщаване и анализ на събраните данни по мониторинговите индикатори - най-малкото два пъти годишно;
- външна оперативна оценка, свързана с оперативни или стратегически въпроси по изпълнение на Стратегията като цяло или отделни приоритети или мерки, при необходимост.
- външна междинната оценка, при необходимост;
- последваща оценка в последната година от изпълнението на Стратегията.

Основната цел на системата за текущ мониторинг и оценка е да следи непрекъснато процеса на изпълнение на Стратегията и промените в средата, за да се анализира своевременно напредъкът, качество и проблемите в изпълнението, и да се предприемат навременни корекции, ако това е необходимо.

Планирането и изпълнението на дейностите за текущ мониторинг и оценка е отговорност на Екипа на МИГ. Провеждането на външните оперативни, междинни или последващи оценки се планира и подпомага от Екипа на МИГ и се изпълнява от външни независими оценители.

Събиране и обобщаване на информация за индикаторите на стратегията МИГ ще наблюдава напредъка и качеството на изпълнението на стратегията за местно развитие с помощта на финансови индикатори, изходни индикатори, индикатори за резултат и въздействие.

Информацията за финансовите индикатори, изходните индикатори и индикаторите за резултат ще се събират за всеки проект и ще се обобщават по мерки, приоритети и за Стратегията като цяло. Тези индикатори ще се актуализират в срок от 5 дни след възникване на промяна (например сключване на нов договор, подадена заявка за плащане, или приключване на изпълнението на договор).

За събиране на информацията за изходните индикатори и за индикаторите за резултат във заявката за ще е включен раздел с целеви стойности на индикаторите: общи за Стратегията и специфични за проекта. След приключване на договора от бенефициента ще се събира информация за фактическото изпълнение на посочените индикатори. Достоверността на подадената от бенефициента информация ще се проверява от Екипа на МИГ.

Системата за мониторинг и оценка предвижда следните видове външни оценки на Стратегията:

- ✓ Външна оперативна оценка;
- ✓ Външна междинна оценка;
- ✓ Оценка на цялостното изпълнение на стратегията.
- ✓ Годишен доклад за отчитане.
- ✓ Информационна система и сигурност на информацията.

9. Индикатори за мониторинг и оценка:

9.1. Индикатори за цялостното прилагане на стратегията за ВОМР, включително брой създадени работни места: *(не повече от 1 страница)*

ИНДИКАТОРИ ПО ОТНОШЕНИЕ НА ЦЯЛОСТНОТО ПРИЛАГАНЕ НА СМР				
Вид	***Индикатор***	***Мерна единица***	***Цел до края на стратегията***	***Източник на информация***

Изходен	Брой проекти, финансирани по СМР:		Публичен принос	
	Брой подадени заявления за подпомагане по мерките от ПРСР	Брой	44	База данни на МИГ
	Брой подадени заявления за подпомагане по мерките от ОП»РЧР»	Брой	5	База данни на МИГ
	Брой подадени заявления за подпомагане по мерките от ОПНОИР	Брой	2	База данни на МИГ
	Брой на одобрените заявения по ПРСР	Брой	100 %	Протоколи от заседания
	Брой на одобрените заявения по ОП“РЧР“	Брой	5	Протоколи от заседания
	Брой на одобрените заявения по ОПНОИР	Брой	2	Протоколи от заседания
	Брой на одобрените заявения по всички фондове в Стратегията	Брой	51	Протоколи от заседания
	Стойност на одобрените заявления на база публичен принос	лв.	5 686 599,27	Протоколи от заседания
	Брой на сключените договори	Брой	51	База данни на МИГ
	Брой на подадените искания за плащане	Брой	51	База данни на МИГ
	Стойност на одобрените искания за плащане	Лв.	5 686 599,27	База данни на МИГ
	Брой на успешно приключилите проекти	% о	100 %	База данни на МИГ
	Брой бенефициенти, подпомогнати по СМР	Брой	51	База данни на МИГ
	Дял на постъпилите заявления на млади хора (до 40 г.) и жени	%	50 %	База данни на МИГ
	Дял на постъпилите заявления в полза на уязвими групи	%	30 %	База данни на МИГ
	Брой проектни предложения, консултирани от МИГ	Брой	100 бр.	Отчети на МИГ
	Брой информационни дейности/ събития за оживяване на територията, проведени от МИГ	Брой	70	Отчети на МИГ
Резултат	Създадени работни места по проекти със средства от ПРСР	Брой	Минимум 60	База данни на МИГ
	Създадени работни места по проекти със средства от ОП“РЧР“	Брой	Минимум 80	База данни на МИГ
	Минималенобщ брой създадени нови работни места по Стратегията:	Брой	140	База данни на МИГ
	Минимум осигурени работни места за	%	40	База данни на МИГ

	представителите на уязвимите групи			
	Проекти в Стратегията, приложили иновативни елементи/дейности	%	60 %	База данни на МИГ
	Брой създадени продукти с добавена стойност	Брой	30	База данни на МИГ
	Дял от населението на територията, обхванато от проекти	%	30 %	База данни на МИГ
	Дял от населението на територията, което се ползва от реализирните проекти	%	60 %	База данни на МИГ

9.2. Индикатори по мерки: *(не повече от 1 страница за индикатори по мярка)*

Мярка МИГ 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“

Вид	***Индикатор***	***Мерна единица***	***Цел до края на стратегията***	***Източник на информация***
Изходен	Проекти, финансирани по мярката/ брой на подпомогнатите стопанства	Брой	10 бр.	База данни на МИГ
	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	10 бр.	База данни на МИГ
	Публичен принос по мярката	лева	876 884,70	Документи
Резултат и въздействие	Стопанства, въвели нов продукт или техника/технология/или иновации/или добра практика	Брой	4 бр.	Документи на проектите
	Проекти за създаване/отглеждане на трайни насаждения или зеленчуци или в животни	%	50%	Документи на проектите
	Инвестиции за повишаване на енергийната ефективност, иновации в стопанствата	%	40 %	Документи на проектите
	Проектите опазват околната среда	%	100 %	Документи
	Създадени нови работни места	Брой	10	Документи
	Създадени работни места за представители на уязвими групи	%	30 %.	Документи на проекти
	Добавена стойност на проектите	%	50 %	Документи
	Принос на проекта към целите и приоритетите на Стратегията	%	100	Документи на проекти
	Проектите имат устойчиви резултати до 2023 г.	Брой	60 бр.	Документи на проекти
	Брой стопанства с повишена конку-рентноспособност	Брой	6 бр.	Документи на проекти
	Подобрено качество на произвежда-ните продукти	%	100	Документи на проекти
	Дял на проектите с дейности за намаля-			Мониторинг

	ване на емисиите съгласно Регламент за прилагане на директива 2009/125/ЕС	%	30 %	База данни
	Дял на кандидатите с подходящо образование, курс за добри зем.практики и др.	%	70 %	Мониторинг
Мярка МИГ 4.2 „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“				
Вид	***Индикатор***	***Мерна единица***	***Цел до края на стратегията***	***Източник на информация***
Изходен	Проекти, финансирани по мярката	Брой	4бр.	База данни на МИГ
	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	4 бр.	База данни на МИГ
	Публичен принос по мярката	лева	57 200,00	Документи
Резултат и въздействие	Проекти с нови и технологии	Брой	4 бр.	Документи
	Проектите са иновативни или с иновативни елементи/дейности	Брой	2	Документи на проектите
	Инвестиции за производството на крайни продукти от местни и родни суровини	%	50 %	Документи на проектите
	Проекти за къса верига на доставка	%	50 %	Документи на проектите
	Създадени нови работни места	Брой	30	Документи
	Създадени устойчиви работни места за уязвими групи	%	70 %	Документи на проектите
	Добавена стойност на проектите	%	50 %	Документи на проектите
	Принос на проекта към целите и приоритетите на Стратегията	%	100 %	Документи на проектите
	Проектите имат устойчиви резултати до 2023 г.	Брой	4	Документи на проектите
	Проекти които насърчават кооперирането, като представлява съвместна инвестиция между земеделски производители – доставчици в предприятието или земеделските производители притежават дял в изграждането предприятие	Брой	2	Документи на проектите, отчети на бенефициентите
	Бенефициентите ще произведат местне продукт/местна марка, уникална за територията	%	50	Документи на проектите
	Предприятия от хранително-преработвателната промишленост с подобрена конкурентноспособност	%	100	Документи на проектите, отчети на бенефициентите
Мярка МИГ 6.4. „Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности”				

Вид	*Индикатор*	*Мерна единица*	*Цел до края на стратегията*	*Източник на информация*
Изходен	Проекти, финансирани по мярката	Брой	13 бр.	База данни на МИГ
	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	13 бр.	База данни на МИГ
	Публичен принос по мярката	лева	491 924,38	Документи на проектите
Резултат и въздействие	Проекти, които предлагат нов продукт или услуга	Брой	5	Документи на проектите
	Проектите са иновативни или с иновативни елементи/дейности	%	100	Документи на проектите
	Проекти за подобряването на здравни, социални и ветеринарни услуги на територията на МИГ	%	20%	Документи на проектите, отчети на бенефициентите
	Проектите са иновативни или с иновативни елементи/дейности	%	100%	Документи на проектите
	Създадени нови работни места	Брой	8	Документи
	Създадени устойчиви работни места за уязвими групи	%	20	Документи на проектите
	Добавена стойност на проектите	%	50	Документи на проектите
	Принос на проекта към целите и приоритетите на Стратегията	%	100	Документи на проектите
	Проектите имат устойчиви резултати до 2023 г.	Брой	10	Документи на бенефициентите
	Проекти, които предвиждат дейности, свързани с опазването на околната среда	%	100	Документи на проектите
	Създадена общ бранд в сферата на туризма и местните продукти	Бр.	1	Мониторинг База данни
	Повишен достъп до финансиране за микропредприятията	%	100	Мониторинг База данни
	Проекти с добавена стойност за територията	%	50	Документи на проектите
	Брой подпомогнати нови туристически дейности	Бр.	5	Мониторинг База данни
Мярка МИГ 7.2. Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура				
Вид	*Индикатор*	*Мерна единица*	*Цел до края на стратегията*	*Източник на информация*
Изходен	Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	8	База данни на МИГ

	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	8	База данни на МИГ
	Публичен принос по мярката	лева	1 654 095,98	Документи
	Брой проекти, предоставящи мобилни услуги	%	20 %	Документи на проектите
	Проектите са иновативни или с иновативни елементи/дейности	%	100 %	Документи на проектите
	Население в територията, което се ползва от подобрените услуги	%	30	Документи на проектите
	Уязвими групи в територията, които ще ползват услуги	%	50	Документи на проектите
	Проектите са насочени към обекти, значими за местната общност и постигат най-висок ефект с единица публичен ресурс	%	100	Документи на проектите, отчети
	Принос на проекта към целите и приоритетите на Стратегията	%	100	Документи на проектите,
	Проектите имат устойчиви резултати до 2023 г.	Брой	8	Документи на бенефициентит
	Проекти, които са насочени към задоволяване на потребностите на уязвими и целеви групи от хора	%	30	Документи на проектите, отчети
	Проектите включват архитектурна достъпност и/или социализация на средата за хора с увреждания	%	30	Документи на проектите, отчети
	Проектите предлагат нови инициативи за повишаване на качеството на живот в района	%	50	Документи на проектите, отчети
	Проектите решават проблеми, от общинския план за развитие	%	100	Документи на проектите
	Проектите са обвързани с реализирането на други проекти, финансирани по СМР	%	50	Документи на проектите
	Проектите осигуряват механизми за обществено включване	%	100	Документи на проектите

Мярка МИГ 7.5. «Инвестиции за публично ползване в инфраструктура за отдих, туристическа инфраструктура»

Вид	*Индикатор*	*Мерна единица*	*Цел до края на стратегията*	*Източник на информация*
Изходен	Проекти, финансирани по мярката	Брой	6	База данни на МИГ

	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	6	База данни на МИГ
	Публичен принос по мярката	лева	418 894,94	Документи
Резултат и въздействие	Проекти, с които се постига най-висок ефект с единица публичен ресурс	Брой	3	Документи на проектите
	Проектите са иновативни или с иновативни елементи/дейности	%	100	Документи на проектите
	Проектите с добавената стойност за територията чрез реализиране на нощувки или търговски оборот	%	100	Документи на проектите, отчети
	Проектите задоволяват потребностите на уязвими групи	%	30	Документи на проектите
	Проектите спомагат за създаване на обществени зони за отдих	%	30	Документи на проектите
	Проектите включват достъпна архитектурна среда за хора с увреждания до места, свързани с отдих и туризъм	%	30	Документи на проектите, отчети
	Принос на проекта към целите и приоритетите на Стратегията	%	100	Документи на проектите
	Проектите имат устойчиви резултати до 2023 г.	Брой	3	Документи на бенефициенти
	Проекти с елементи на местното природно и културно наследство	%	30	Документи на проектите
	Дейности за популяризиране на туристическа дестинация	%	30	Документи на проектите
	Проектите решават проблеми, от общинския план за развитие	%	100	Документи на проектите
	Проектите са обвързани с реализирането на други проекти, финансирани по СМР	%	30	Документи на проектите, отчети
	Проектите осигуряват механизми за обществено включване	%	100	Документи на проектите

Мярка МИГ 01 „Опазване, съхранение и валоризация на културното и природното наследство на територията на общините Павликени и Полски Тръмбеш.“

Индикатор	***Мерна единица***	***Цел до края на стратегията***	***Източник на информация***
Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	19	База данни
Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	19	База данни
Общ обем на публичния принос	Лева	233 700,00	База данни

Проекти, насочени към обекти, които са значими за идентичността на района	%	100	Мониторинг База данни
Проектите предвиждат резултати, насочени към продукти и съхранение на местно културно-историческо наследство	%	100	Мониторинг База данни
Проекти, предвиждащи съвременни форми и начини за популяризиране на живото нематериално културно наследство	%	50	Мониторинг База данни
Проекти с комбинирани дейности по опазване на специфични местни идентичности и културно наследство	%	100	Мониторинг База данни
Проекти, насочени към задоволяване на потребностите на големи групи от хора	%	100	Мониторинг База данни
Дейностите по проектите насърчават съвместно участие на различни социални и граждански групи и културни институции	%	100	Мониторинг База данни
Дейностите по проектите пресъздават уникалните местни идентичности и културното наследство по иновативен и нетрадиционен начин, отразяващ съвременните методи за анимация в туризма.	%	50	Мониторинг База данни
Проекти, предвиждащи минимум 2 иновативни елемента	%	100	Мониторинг База данни
Дял на проектите, създали капацитет на НПО	%	50	Мониторинг База данни
Дял на успешно приключилите проекти	%	100	Мониторинг База данни
Дял на проектите, решаващи проблем, иден-тифициран в общинския план за развитие.	%	100	Мониторинг База данни
Проекти с устойчивост на резултатите	Брой	15	Мониторинг База данни
Проекти, ангажиращи активно уязвими групи	%	50	Мониторинг

Мярка МИГ 02 „Местни инициативи за заетост на територията на общините Павликени и Полски Тръмбеш“

Вид	***Индикатор***	***Мерна единица***	***Цел до края на стратегията***	***Източник на информация***
Изходен	Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	2	База данни
	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	2	База данни
	Общ обем на публичния принос	Лева	386 096,55	База данни
Дказаното	Проекти, осигуряващи свързаност/синергия на проекта с друг проект от Стратегията или	%	100	Мониторинг База данни

	проекта решава проблем идентифициран като такъв при анализите на територията			
	Създадени зелени работни места (работни места, които допринасят за опазване и възстановяване на околната среда, също така в сферата на екологията, рециклирането и благоустройството.	Брой	30	Мониторинг База данни
	Създадена устойчива заетост на местно ниво за безработни и неактивни лица, които ще получат нов шанс за работа, нови или усъвършенствани професионални знания и умения, придобити на работното място, както и придобиване на професионална квалификация.	%	100	Мониторинг База данни
	Увеличаване броя на започналите работа безработни или неактивни лица на възраст между 30 и 54 г.	%	30	Мониторинг База данни
	Увеличаване броя на започналите работа безработни или неактивни лица с ниско образование на възраст между 30 и 54 г.;	%	30	Мониторинг База данни
	Увеличаване броя на започналите работа безработни или неактивните лица над 54 годишна възраст.	%	30	Мониторинг База данни
	Проектите създават условия за Реинтегрирането на продължително безработните и неактивните лица	%	100	Мониторинг База данни
	Проектите спомагат за натрупване на ценен професионален опит и възможностите за продължителна заетост	%	100	Мониторинг База данни
	Проектите имат принос към целит на СМР	%	100	Мониторинг База данни
Мярка МИГ 03 „По-добро здраве и работоспособност на заетите лица в предприятията на територията на общините Павликени и Полски Тръмбеш“.				
Вид	***Индикатор***	***Мерна единица***	***Цел до края на стратегията***	***Източник на информация***
Изходен	Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	3	База данни
	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	3	База данни
	Общ обем на публичния принос	Лева	223 773,10	База данни
Резултат спрямо оказаното	Брой включени в проектите лица на възраст над 54 години и/или хора с увреждания”	Брой	30	Мониторинг База данни
	В проектите са предвидени мерки за насърчаване развитието в областта на политиката по околната среда, политиката	%	100	Мониторинг База данни

	по изменение на климата, ресурсна ефективност, вкл. прилагане на изискванията на законодателството на ЕС			
	Проекти за насърчаване на географската мобилност на работната сила	Брой	1	Мониторинг База данни
	Повишаване нивата на устойчива заетост, когато работното място е извън населеното място на тяхната месторабота	%	100	Мониторинг База данни
	Увеличаване броя на обхванатите заети в предприятията с въведени нови системи, практики и инструменти за развитие на човешките ресурси и подобряване на организацията и условията на труд.	%	30	Мониторинг База данни
	Проекти, които допринасят за въвеждане на гъвкави форми на заетост ще допринесе за съчетаване на професионалния и личния живот	%	2	Мониторинг База данни
	Проектите подобряват качеството на работните места и влияят положително върху производителността на труда в предприятията	%	100	Мониторинг База данни
	В проектите има иновативни елементи	%	100	Мониторинг База данни
	Проектите имат принос към целите на СМР	%	100	Мониторинг База данни
	Проектите са устойчиви инициативи и пилотни практики за територията на МИГ	%	100	Мониторинг База данни
	Проекти за въвеждане на ефективно управление на човешките ресурси	%	30	Мониторинг База данни
Мярка МИГ 04 „Социални иновации за активно социално включване“				
Вид	***Индикатор***	***Мерна единица***	***Цел до края на стратегията***	***Източник на информация***
Изходен	Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	2	База данни
	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	2	База данни
	Общ обем на публичния принос	Лева	277 013,04	База данни
Резултат според оказаното Въздействие	Брой проекти, осигуряващи свързаност с друг проект от Стратегията или проекта решава проблем идентифициран като такъв при анализите на територията	Брой	2	Мониторинг База данни
	Брой проекти, свързани с подходите за предоставяне на социални услуги с общинска/ областна стратегия за социалните услуги	Брой	2	Мониторинг База данни
	Проектите предвиждат дейности за хора с	%	50	Мониторинг

	увреждания и техните семейства			База данни
	Проектите предвиждат дейности за възрастни в риск	%	100	Мониторинг База данни
	Предоставяне на възможности за връщането на пазара на труда на лицата, които полагат грижи за близките си с увреждания	%	30	Мониторинг База данни
	Проектите осигуряват комплексни услуги за социално включване, осигуряване на по-високо качество на живот и пригодност за заетост	%	100	Мониторинг База данни
	Брой проекти с интегрирани комплексни мерки, вкл.мобилни услуги в общността	Брой	2	Мониторинг База данни
	Брой проекти прилагащи социални иновации	Брой	3	Мониторинг База данни
	Проектите имат принос към целите на СМР	%	100	Мониторинг База данни
	Проектите са устойчиви инициативи и пилотни практики за територията на МИГ	%	100	Мониторинг База данни
	Проектите водят до подобряване на достъпа на хора в неравностойно положение до услуги за социално включване в общността, както и подобряване на достъпа до социални и здравни услуги и повишаване равнището на заетост на хората с увреждания	%	100	Мониторинг База данни
Мярка МИГ 05 "Насърчаване на социалното предприемачество за заетост на уязвими групи на пазара на труда"				
Вид	***Индикатор***	***Мерна единица***	***Цел до края на стратегията***	***Източник на информация***
Изходен	Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	4	База данни
	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	4	База данни
	Общ обем на публичния принос	Лева	190 922,95	База данни
Резултат според оказаното Въздействие	Брой проекти за социални предприятия във връзка с осигуряване на подкрепена заетост	Брой	4	Мониторинг База данни
	Брой оборудвани и адаптирани работни места	Брой	50	Мониторинг База данни
	Брой обучени и квалифицирани лица, за които се осигурява заетост в социалните предприятия	Брой	20	Мониторинг База данни
	Социална и професионална интеграция на представители на уязвимите групи в сектора на социалната икономика	%	100	Мониторинг База данни
	Брой уязвими лица в социалната икономика, вкл. „подкрепена" заетост за хората с увреждания - подкрепа за осигуряване на	Брой	12	Мониторинг База данни

	заетост за период до 12 месеца			
	Подкрепа за междуобщинско сътрудничество и разпространение на добри практики	%	100	Мониторинг База данни
	Подобрен социален маркетинг и популяризиране на социалната икономика	%	100	Мониторинг База данни
	Брой проекти за социални иновации	Брой	2	Мониторинг База данни
	Проектите имат принос към целите на СМР	%	100	Мониторинг База данни
	Проектите са устойчиви инициативи и пилотни практики за територията на МИГ	%	100	Мониторинг База данни
	Брой проекти за насърчаване на социалната и солидарна икономика с цел улесняване на достъпа до заетост	Брой	4	Мониторинг База данни
	Повишени възможности за пазарна реализация на изработваните стоки и предоставяните услуги	%	100	Мониторинг База данни
	Проектите решават основните причини за бедност и социално изключване	%	100	Мониторинг База данни
Мярка МИГ 06 „Осигуряване на достъп до качествено образование в малките населени места и в трудно достъпните райони“				
Вид	***Индикатор***	***Мерна единица***	***Цел до края на стратегията***	***Източник на информация***
Изходен	Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	3	База данни
	Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	3	База данни
	Общ обем на публичния принос	Лева	876 093,63	База данни
Резултат според оказаното Въздействие	Брой проекти за подобряване на достъпа и повишаване на обхвата на децата от маргинализирани групи в системата на предучилищното образование	Брой	3	Мониторинг База данни
	Брой деца, ученици и младежи от етнически малцинства (вкл. роми), интегрирани в образователната система.	Брой	120	Мониторинг База данни
	Брой деца, ученици и младежи от маргинализирани общности (вкл.роми), участващи в мерки за образователна интеграция и реинтеграция.	Брой	140	Мониторинг База данни
	Подобрена образователната среда и създадени съвременни условия за развитие на потенциала на всяко дете	%	100	Мониторинг База данни

	Повишена мотивация на семействата от малцинствените етнически групи за включване на децата им в учебния процес	%	100	Мониторинг База данни
	Проекти с подобряване на материално-битовите условия в образователните институции	Брой	6	Мониторинг База данни
	Проектите имат принос към целите на СМР	%	100	Мониторинг База данни
	Проектите са устойчиви инициативи и пилотни практики за територията на МИГ	%	100	Мониторинг База данни
	Проекти за подобряване на достъпа и повишаване на мотивацията на ученици от маргинализирани групи за включване в системата на професионалното образование	Брой	5	Мониторинг База данни
	Проектите спомагат за допълнително обучение по български език на лицата от малцинствените етнически групи, обучение на преподаватели за работа в мултикултурна среда, предоставяне на допълнителна педагогическа	%	100	Мониторинг База данни

10. Съответствие с хоризонталните политики на ЕС:
(не повече от 2 страници

10.1. Равенство между половете и липса на дискриминация:

- прилагане на принципа на равенство между половете;	В разработването на настоящата стратегия, както и в нейното прилагане се съблюдава и е залегнал принципа на равенство между половете чрез насърчаване на участието на представители на двата пола в управителния, контролния изпълнителните органи на МИГ, проектните дейности. Мерките и целите в стратегията са дефинирани по начин, който насърчава спазване на този принцип, а в прилагането им ще бъде съблюдаван хоризонталния принцип на равенство на половете. В стратегията за предвидени индикатори, които да проследят баланса на включване на двата пола в изпълнението на мерките и постигнатите резултати.
- допринасяне за утвърждаване на принципа на равните възможности;	Целите на стратегията обхващат нуждите и потребностите на всички заинтересовани страни. При разработване на стратегията бяха поканени да вземат участие всички заинтересовани страни, представители на които бяха анкетирани, интервюирани, участваха в проведени обучения, срещи. Изготвени са анализи на уязвимите групи и на заинтересованите лица, с които се цели да се определят нуждите и потребностите и те да бъдат адресирани в стратегията, и да се предотврати неблагоприятно третиране на лица на основата на различни характеристики, разписани в Европейските директиви, при сравними сходни обстоятелства с други лица.
- създаване на условия за	В стратегията е заложено насърчаване на равните възможности и предотвратяване на всякаква дискриминация чрез осигуряване на равен достъп

превенция на дискриминацията.	до финансиране на всички бенефициенти без да се дава предимство на база раса, цвят на кожата, етническа принадлежност, други. В разработването на стратегията са включени всички заинтересовани страни, включително и на уязвимите и рискови групи, които имат интерес от изпълнението на стратегията, както и тези, които пряко или косвено ще бъдат засегнати от него. Предвидени са дейности за широка обществено информиране за възможностите за финансиране и начините за кандидатстване, с което да се гарантират равните възможности за достъп до финансова помощ от фондовете в стратегията на всички представители на заинтересованите страни - създаване на условия за превенция на дискриминацията. В Стратегията са залегнали условията за превенция на дискриминацията във всички етапи на нейното осъществяване: разработване, прилагане, управление, мониторинг. Органите за управление и прилагане на мерките ще имат ангажимент да съблюдават строго условията за превенция и осъществяват конкретни мерки да не допускат възможности за проява на скита или явна дискриминация към някой от бенефициентите, заинтересовани или други лица.

10.2. Устойчиво развитие (защита на околната среда):

В процеса на разработване на стратегията е анализирано съществуващото състояние на околната среда на целевата територия, както и влиянието на отделни аспекти и компоненти върху нея. На тази база в Стратегията са заложени мерки, които са насочени към опазването й, развитието на нисковъглеродна икономика, устойчива на изменението на климата, екологична и използваща ефикасно ресурсите. Въвеждането на нови технологии в земеделските стопанства и преработващата индустрия на селскостопански продукти, подобряването на енергийната ефективност на обекти в целевата територия, модернизацията на инфраструктурата са част от резултатите на мерките в стратегията, която имат пряко значение върху опазване на околната среда и устойчивото развитие на територията на МИГ. Предложените проекти от кандидати, които водят до подобряване на нивото на опазване на околната среда, по-високо ниво на ресурсна ефективност и смекчаване на изменението на климата, ще бъдат по- високо оценени по тези критерии.

10.3. Насърчаване на заетостта и конкурентоспособността:

Настоящата Стратегия за местно развитие съчетава приоритети, които водят до насърчаване на заетостта и конкурентоспособността, чрез развитие на човешките ресурси, тяхното здраве и работоспособност, растеж на местната икономика, включваща подобряване публичната и туристическата инфраструктура, както и активното социално и икономическо включване на уязвими и малцинствени групи. Икономическият потенциал на територията ще бъде развит с осъществяване на инвестиции в иновации в земеделски и неземеделски, преработващи дейности. Конкурентоспособността на земеделието и МСП ще бъде подкрепена чрез модернизиране на земеделските стопанства и преработващи предприятия, како и предприятия в областта на услугите и туризма. В процеса на реализация на стратегията ще бъдат разкрити нови работни места, ще бъде насърчена алтернативната заетост в туризма, както и социалното предприемачество, което също ще разкрие нови възможности за заетост на уязвими лица и хора в неравностойно положение.

За да бъде проследен ефекта от осъществените мерки върху насърчаване на заетостта и

конкурентоспособността са заложени индикатори в Стратегията, които да проследят резултата от тях.
10.4. Съответствие с програмите, финансирани от ЕСИФ:
Стратегията на МИГ „Павликени-Полски Тръмбеш“ прилага многофондово финансиране от ЕЗФРСР, ЕСФ, с което цели да се интегриран подход към нуждите и потребностите за развитие на целевата територия. По този начин успешно се адресират различни проблеми, които възникват на местно ниво и не могат да се разрешат от един или друга самостоятелна интервенция. При разработване на Стратегията са заложен механизми за координиране и проследяване на финансирането на дейности от различните фондове, както и предотвратяване на възможности за дублирано финансиране между тях и между мерките от стратегията и други вид схеми за финансиране. Прилагането на мерките, финансирани от ЕЗФРСР, ще доведе до съживяване на територията, развитие на устойчив бизнес, подобряване на приоритетни за територията отрасли, на жизнената среда като цяло. Създаването на нови работни места, подобряването на здравето и работоспособността на заетите лица, стимулирането на пазара на труда, социалното приобщаване и интеграцията на социално изключените лица до пазара на труда ще бъдат финансирани от ЕСФ. Развитие на местна идентичност ще бъде осъществена чрез специфична мярка в рамките на ЕЗФРСР.

ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение № 1

Описание
на процеса на участие на общността в разработване на стратегията

В началото на 2016 година местните общности от територията на общините Павликени и Полски Тръмбеш инициираха активен и дългосрочен процес по създаване на свои собствени подходи за развитие на територията посредством прилагане на подхода Водено от общностите местно развитие (ВОМР). Първата стъпка за това бе създаването на местно публично – частно партньорство между двете общини – Павликени и Полски Тръмбеш, представители на стопанския сектор – „Екзотика“ ЕООД гр. Павликени и „Интеграл ПТ“ ООД гр. Полски Тръмбеш, както и „Регионален фермерски съюз – Павликени“ като представител на нестопанския сектор, като целта бе да се подготви кандидатура на територията за кандидатстване по подмярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“ по мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ на ПРСР 2014 – 2020.

МИГ „Павликени – Полски Тръмбеш” е създадена през м. Януари 2017 г. като резултат от изпълнение на дейности по договор №РД-50-106/17.08.2016 г. по подмярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности”, мярка 19 „Водено от общностите местно развитие“ от Програма за развитие на селските райони 2014 – 2020 г. От 2016 г. на територията на МИГ се създава капацитет за прилагане на подхода ВОМР на територията на общините Павликени и Полски

Тръмбеш, регистрирана е МИГ, разработена е Стратегия за водено от общностите местно развитие съвместно с всички заинтересовани страни и представители на местната общност, извършени са богат набор от текущи информационни дейности, създаден е административен капацитет. Активността и ангажираността на заинтересованите страни от територията на МИГ се поддържа повече от една година, посредством текущо информиране и включване на местното население в процесите по изготвяне на стратегията.

Сдружението допринася за реализиране на местните нужди и инициативи, следвайки принципите на ОСП на ЕС и други финансиращи програми за развитие на територията в сферите на: подобряване качеството на живот и разнообразяване на икономическите дейности в селските райони чрез развитието на услугите и бизнеса, осигуряване на възможности за заетост, цялостно и хармонично развитие на хората, особено в селата и малките населени места, съдейства за генериране и реализиране на нови идеи чрез мобилизиране на собствените ресурси, работа с млади хора, насърчаване на социалното приобщаване и намаляване на бедността; прилагане на интегриран подход към околната среда чрез съхраняване и опазване на околната среда и насърчаване на ресурсната ефективност, включително дейности за превенция и управление на риска и за използване потенциала на културното наследство; фокусиране върху иновациите чрез насърчаване на въвеждането им в практиката.

С изпълнение на дейностите по Подмярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности" на Мярка 19 „Водено от общностите местно развитие" от ПРСР 2014-2020 г., започна процеса по активно информиране на местната общност относно прилагането на подхода ВОМР, идентифициране на заинтересованите страни, формиране и учредяване на Местна инициативна група, проучване и анализ на общата територия за прилагане на подхода ВОМР и разработване на Стратегия за водено от общностите местно развитие.

В процеса на създаване на обществена активност на територията на двете общини, бяха проведени и реализирани над 20 информационни и консултационни събития за подготовка на Стратегия за водено общностите местно развитие.

За целта бяха използвани разнообразни форми на информиране, обучение и консултиране на заинтересованите представители на местните общности от населените места в обхвата на МИГ, свързани с популяризиране процеса на разработка на стратегията – информационни срещи, семинари, информационни конференции и обществени обсъждания.

Паралелно с дейностите за популяризиране на процеса бяха осъществени и дейности, свързани с подготовка на стратегията, в т.ч. работни срещи, свързани с консултиране за подготовка на стратегията, информационни срещи, свързани с консултиране с местната общност, обществено обсъждане на стратегията.

С проведените 3 информационни кампании и две информационни конференции стартира процеса по подготовка на МИГ - територията. По време на информационните срещи, проведени в гр. Павликени, Полски Тръмбеш и село Карайсен с участието на общо 69 участника, е предоставена информация за проекта по подмярка 19.1, за подхода ВОМР и за възможностите които се предоставят за местно развитие, чрез многофондово финансиране, както и обобщена информация за реализираните дейности и напредъка в работата с отделните заинтересовани страни.

За създаване на капацитет на екипа и местните лидери МИГ е реализирал 4 на брой обучения със над 30 участника. В работните и информационни срещи на територията на МИГ са участвали представители от различни сектори, като МИГ е обхванал голяма част от населените места. Във всяко населено място МИГ е предоставил материали, свързани с подхода ВОМР и

подготовката на стратегията, с което косвено е обхванал голяма част от местното население и е осигурил възможност за обществено включване.
Съвместно с външни експерти МИГ е реализирал 10 работни събития (информационни срещи – семинар, работни срещи за консултиране на стратегията) за информиране и консултиране подготовката на многофондова стратегията. Работните събития са профилирани по отделни групи от заинтересовани страни и по населени места - представители на селското стопанство (зеленчукопроизводители, пчелари, лозари, винопроизводители, овощари, животновъди и др.), представители на местните микропредприятия (фирми в сферата на търговията, услугите, местните производства, преработвателната промишленост), за нестопанския сектор (сдружения, клубове и НПО с екологична, спортна гражданска насоченост), само за социални организации и институции от двете общини, главно за обсъждане на мерки по ОП „РЧР"; с местната власт (представители на общините Павликени и Полски Тръмбеш) за планиране на мерки в публичния сектор; срещи с представители на малцинства и уязвими групи.
МИГ е реализирал и общи срещи за консултиране подготовката на Стратегията с представители от всяка заинтересована страна, на които са споделени изводите, приоритетите, проблемите, целите на Стратегията и мерките за тяхното постигане, идентифицирани от всяка среща и е разработена обща рамка на Стратегията.
По време на срещите за консултиране подготовката на Стратегията са идентифицирани и обсъдени настоящите проблеми и ограничения пред територията на МИГ, както и бъдещите цели и приоритети за местно развитие, обвързани с надграждане на вече постигнатите резултати от изпълнената Стратегия.
От направените анализи стана ясно, че територията на МИГ има капацитет за изпълнение на Многофондова Стратегия за местно развитие. Участниците в срещи обсъждаха поотделно за всяка мярка от ПРСР, ОП „РЧР" и ОП"НОИР" възможните интервенции и мерки, допустимите дейности, които да следват поставените цели и приоритети, допустимите бенефициенти.
Обсъдени са и критериите за финансиране на проекти към Стратегията, като според участниците от различните заинтересовани страни трябва да се осигури предимство на проекти, осигуряващи устойчиви работни места, качествена заетост, създават местни продукти и добавена стойност, разнообразяват неземеделските дейности и водят до подобряване качеството на живот.
За по-широко обществено съгласуване на подготвената многофондова стратегия МИГ „Павликени – Полски Тръмбеш" е реализирал 3 на брой обществени обсъждания.По време на обществените обсъждания са представени целите, приоритетите, мерките и бюджетите в Стратегията, като е обсъден максималния праг на публичния принос за всяка от мерките, както и бюджет за всяка мярка като част от общия бюджет.
По време на обсъжданията е представен обобщения анализ за нуждите и капацитета за развитие на територията за всеки от секторите. Предоставена бе възможност за внасяне на писмени коментари и предложения по съдържанието на стратегията, като постъпилите мнения и препоръки са отразени и приети на следващо обществено обсъждане.
2.2. Групи/сектори заинтересовани лица, участвали в разработване на стратегията:
По смисъла на подхода ВОМР "Заинтересована страна" е група лица с общ интерес и възможности, свързани с реализиране на стратегия за ВОМР, включително и като потенциални получатели на финансова помощ и ползватели на резултати от нейното изпълнение.

В разработването на настоящата Стратегия взеха участие широк кръг заинтересовани лица, в т.ч. физически и юридически лица, живеещи и работещи на територията на МИГ.
Тъй като стратегиите за ВОМР се разработват и проектите се избират от местната група и местните заинтересовани страни, процеса се движи от енергията и проявената инициативност на местните заинтересовани страни, включително от младите хора.
Заинтересовани страни и потенциални получатели на финансова помощ и ползватели на резултати от нейното изпълнение са:

- Групата на земеделските производители, вкл. и кооперации;
- Групата на частния бизнес е представена предимно от местни производствени микропредприятия, търговия, услуги и преработвателна/хранително-вкусова промишленост.
- Групата на публичните органи е представена от местната власт – Община Павликени, Община Полски Тръмбеш, различни дирекции, социални институции и организации.
- Групата на нестопанския сектор, работещ в сферата на културно-просветната и информационна дейност.
- Групата на нестопанския сектор, работещ в социалната сфера и уязвимите групи/малцинствата/хората с увреждания.
- Групата на нестопанския сектор, работещ в екологичната сфера, младежките дейности, спорта и гражданското развитие.
- Групата на хората с увреждания – представена е от организации, работещи с хора с увреждания от територията на двете общини, както и от доставчици на социални услуги.
- Групата на малцинствата на територията на МИГ е представена от формална организация от роми.

МИГ е разработил база с данни от заинтересовани страни/групи, с които продължава активна комуникация, свързана с последващите намерения на страните към Стратегията за ВОМР.
Заинтересованите страни са представили над 30 свои идеи и намерения към настоящата Стратегия за ВОМР.Заинтересованите страни са поели ангажимент да участват в прилагането на Стратегията за ВОМР и чрез своите представители да защитават интереса на своя сектор, както и да спомагат за успешно изпълнение на Стратегията. Представители на определените заинтересовани страни участват и в Общото събрание на местната група.

Приложение № 2

Връзка
между стратегията за ВОМР с характеристиките на конкретната територия, разработени въз основа на местните потребности и потенциал, в съответствие с политиките на национално, регионално и местно ниво, включително и с политиките по десегрегация и деинституционализация

Стратегията е съгласувана със стратегическите цели и приоритети, които са утвърдени и приети на местно, областно, регионално и национално ниво. Разработена изцяло съобразно с основните потребности и потенциал на територията на МИГ-„Павлкени-Полски Тръмбеш“. Изводите изведени от социално- икономическия анализ се отнасят към следните направления: развитие на човешките ресурси, вкл. образованието, социални услуги, повишаване на заетостта, подобряване на средата за живеене и благоустрояване на публични пространства. В икономиката фокусът е: развитие на неземеделски дейности с принос към разнообразяване на местната икономика, на жизнено земеделие в съответствие с природни, почвени ресурси, подкрепа на преработката на земеделски продукти, за които територията има доказани конкурентни предимства.

По отношение на направлението „развитие на човешките ресурси“ на територията на МИГ-„Павликени-Полски Тръмбеш“ е изведена неблагоприятна демографска тенденция на целевата територия, която включва намаляване на броя на населението, обезлюдяване на населените

места, отрицателен естествен и механичен прираст, влошена демографска структура най-вече в малките села. Наблюдава се неблагоприятна образователна структура на населението.. Продължително безработните са с предимно с основно образование и без професионална квалификация.. Всички тези характеристики обосновават необходимостта за поставяне на цели и реализиране на мерки в СВОМР, които да спомогнат за разрешаване на поставените проблеми и нужди. На национално ниво конкретното направление кореспондира с Националната програма за развитие: „България 2020“ и по- конкретно с целта насочена към „Повишаване на жизнения стандарт чрез конкурентоспособно образование и обучение,създаване на условия за качествена заетост и социално включване и гарантиране на достъпно и качествено здравеопазване“.

Адресираните местни потребности съответстват на приоритетите на ПРСР 2014-2020, по-конкретно на док: 1А) Стимулиране на иновациите, сътрудничеството и развитието на базата от знания в селските райони; 2А) Подобряване на икономическите резултати на всички земеделски стопанства и улесняване на преструктурирането и модернизирането на стопанствата, особено с оглед на увеличаването на пазарното участие и ориентация и на разнообразяването в селското стопанство; 6А) Улесняване на разнообразяването, създаването и развитието на малки предприятия, както и разкриването на работни места.

Спрямо Националната стратегия за регионално развитие /НСРР/ на Република България за периода 2012-2022 г. ВОМР кореспондира със стратегическата цел за „социално сближаване и намаляване на регионалните диспропорции в социалната сфера, чрез създаване на условия за развитие на човешкия капитал“ и приоритет 2.1. „Подобряване на достъпа до образователни, здравни, социални и културни услуги и развитие на спортната инфраструктура в районите“. Целите на СВОМР кореспондират и с Национална стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012 - 2020);

Съответствие на Стратегията за ВОМР с общинските планове за развитие на Община Павликени, Община Полски Тръмбеш и с Областната стратегия на област Велико Търново за периода 2014-2020 г.

Общински план за развитие Община Полски Тръмбеш, и Об Павликени за периода 2014-2	**Стратегията за ВОМР на М „Павликени-Полски Тръмбе**	**Областната стратеги развитие на област Ве Търново за периода 2014 година**
Стратегическа цел 1- Община Полски Тръмбеш: Създаване на активна бизнес среда, развитие на икономическия потенциал и повишаване атрактивността за инвестиции в общината Приоритет 1- Община Павликени Интелигентен растеж и развитие на традиционните и	**Стратегическа цел 1:** Повишаване на конкурентоспособността на местната икономика и постигане на интелигентен растеж и развитие в местното производство и услуги.	**Стратегическа цел 1:.** Икономически растеж с по-високи темпове от средните за страната

нови производства в секторите (отраслите) на общината		
Стратегическа цел 2- Община Полски Тръмбеш: **Развитие на инфраструктурата, осигуряваща балансирано териториално развитие и подобряване екологичната обстановка в общината** **Приоритет 3- Община Павликени** **Техническа и инженерна инфраструктура** **Приоритет 4- Община Павликени** **Екологично развитие.**	**Стратегическа цел 2:** Подобряване на средата за живот чрез развитие на инфраструктурата, разгръщане на потенциала на културното и природното наследство и възможностите за туризъм.	**Стратегическа цел 3:** Съвременни инфраструктури, висококачествени комунални услуги, уникално културно наследство и съхранена околна среда.
Стратегическа цел 1- Община Полски Тръмбеш: **Подобряване условията на живот, социалния климат и развитие на човешкия капитал на общината** **Приоритет 2- Община Павликени** **Постигане на социална кохезия (връзка) чрез укрепване и развитие на човешкия капитал.** **Приоритет 5- Община Павликени** **Укрепване на административния капацитет и развитие на нови професионални умения.**	**Стратегическа цел 3:** **Насърчаване на устойчива заетост, подобряване на качеството на човешките ресурси и възможността за социално включване, както и осигуряване на благоприятни условия на труд**	**Стратегическа цел 2:** Социална сигурност, равнопоставеност и перспективност

Приложение №3

Обосновка за избора на целевите групи
по Мярка МИГ 06 „Осигуряване на достъп до качествено образование в малките населени места и в трудно достъпните райони“

Демографската тенденция на територията на двете общини е свързана с трайно намаляване на населението, като значителен брой малки населени места останаха с неголям брой деца и ученици. Значителна част от населението в тези селища произхожда от етническите малцинства, като често явление е временната или постоянна безработица, което води до частична или пълна маргинализация на част от жителите. След въвеждане на системата на финансиране на базата на брой ученици, голяма част от училищата в малките населени места и в трудно достъпните райони изпитват недостиг на средства за провеждане на качествен образователен процес /оборудване и обзавеждане, осигуряване на квалифицирани педагози от други населени места и др./. Необходимо е детските градини и училищата в тези населени места да бъдат подкрепени, за да се осигури достъп до качествено образование на децата.
В заявените намерения и интерес на общността на територията на МИГ Павликени – Полски Тръмбеш ясно се очертава нуждата от развитие на иновативни форми за подобряване на достъпа и образователната среда в малките населени места, с цел приобщаване на децата от маргинализираните групи и етническите малцинства към образователния процес. Чрез изпълнението на интегрирани мерки за подобряване на достъпа до образование се цели постигане на равни възможности, социално включване и интеграция за ромското население на територията на общините Полски Тръмбеш и Павликени, което е концентрирано в следните

населени места: община Павликени – град Бяла Черква, с. Батак и с. Лесичери, и община Полски Тръмбеш - Полски Тръмбеш, с. Раданово и с. Петко Каравелово.
Самоопределилото се население от ромски произход на територията на двете общини е както следва: община Полски Тръмбеш е 2 331 души и община Павликени – 1 340 души.
Чрез изпълнение на проекти по тази мярка, стратегията за местно развитие ще създаде условия и предпоставки за подобряване на образователната среда, като се създадат съвременни условия за развитие на потенциала на всяко дете във физическо, интелектуално и личностно отношение, насочени към пълноценна социална интеграция и последваща професионална реализация. Очакваните резултати от реализацията н проектите са свързани с повишаване на мотивацията на семействата от малцинствените етнически групи за включване на децата им в учебния процес, както и допълнително обучение по български език на лицата от малцинствените етнически групи, обучение на преподаватели за работа в мултикултурна среда, предоставяне на допълнителна педагогическа помощ.
Мярката допринася за изпълнение на специфичната цел на ОП НОИР за повишаване броя на успешно интегрираните чрез образователната система деца и ученици от маргинализирани общности, включително роми, както и за намаляване броя на преждевременно отпадналите от училище ученици от етнически малцинства. Също така чрез реализация на мярката ще се осигури равен достъп до качествено образование и услуги за индивидуална подкрепа в съответствие с нуждите на децата от етническите малцинства